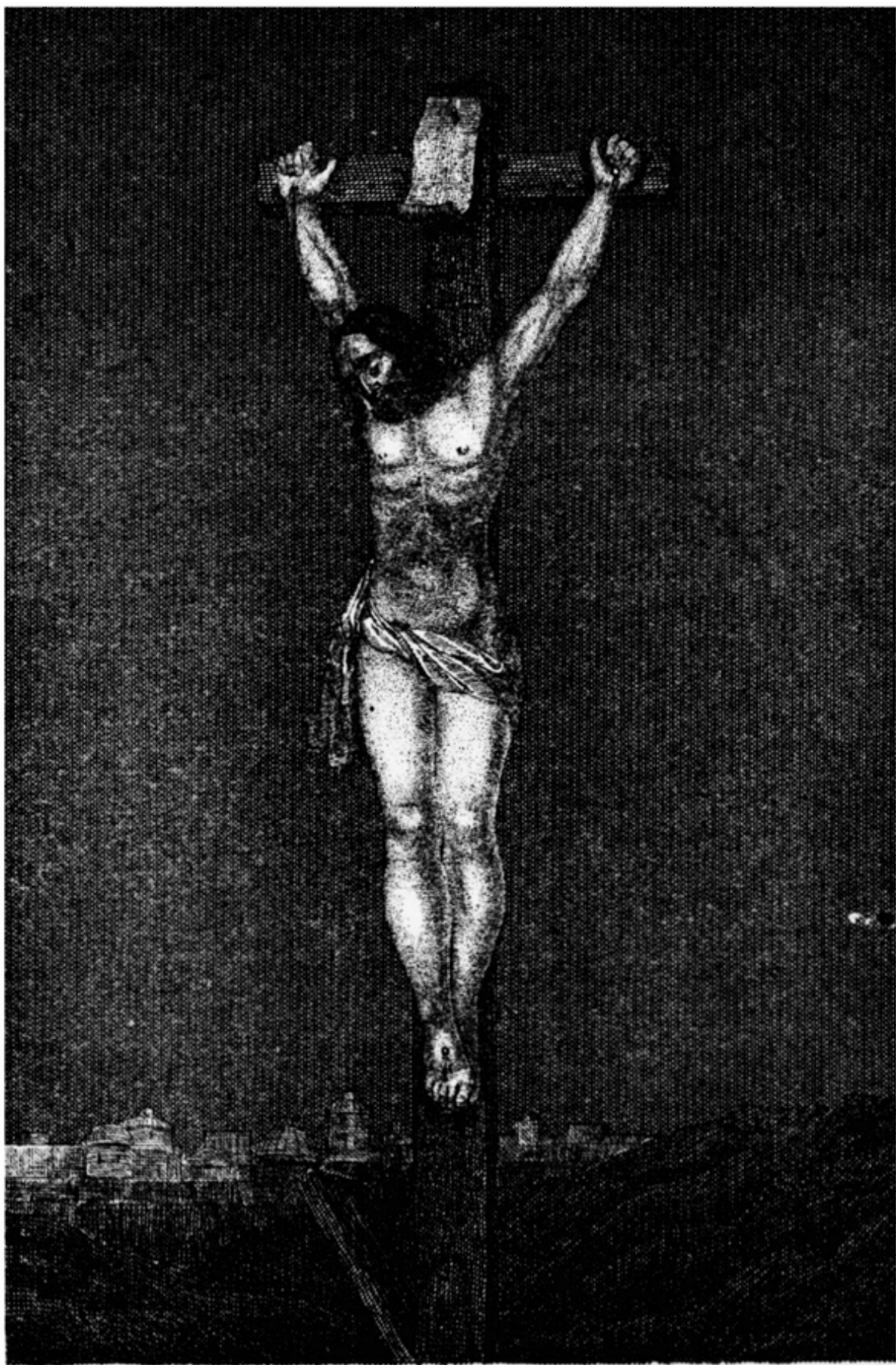

ANJEL STRÁŽNÝ
Průvodčí po cestách
ŽIVOTA.
Modlitby a naučení
ku
vzdělání křesťanské
mládeže

od
J. A. Frencla,
Doktora hohosloví, c. k. učitele
na vzorném českém gymnasiu
starého města v Praze.

V Praze
Nákladem
B. STÝBLA

Dokonáno jest.

Dr. Charles Belliniana - Rome

To činite na mou památku.

R A F A Ě L.

Modlitební kniha pro křesťanskou mládež

od

I. A. FRENCLA,

doktora bohosloví, učitele náboženství
na c. k. akad. gymnasium v Praze.

Připomenutí.

Mladý Tobiáš, maje přikázáno od otce, aby šel do Rages ke Gabelovi, a vzal od něho hřívnu stříbra, kterouž mu byl zapůjčil, pravil: „Všecko, což jsi mi kázal, učiním, otče; ale nevím cesty, kudy se tam chodí.“ I dí jemu otec: „Jdiž nyní, a hledej sobě nějakého věrného muže, kterýžby s tebou šel.“ Tedy vyšed Tobiáš, našel mládence stkvoucího, an stojí opásaný, a jako hotov jíti na cestu. I přivedl ho k otci, ku kterémuž dí mládenec tento: „Jáť ve zdraví povedu syna tvého, a ve zdraví ho tobě zase přivedu.“ I svěřil mu jej Tobiáš. A v skutku, on ho uvedl ke Gabelovi, chránil ho na cestě od nebezpečení, a při-

vedl ho opět neporušeného nazpět do domu otcova, ano i starému Tobiášovi navrátil zrak. Byl to Rafael, anjel Boží. —

I ty, milé dítě, máš dalekou cestu před sebou, cestu celého života, kdežto putuješ k stánku Otce nebeského. Abys ji šťastně vykonal (a) a nezbloudil (a) na bezcestí, jest také tobě, zvláště ve věku mladistvém, třeba průvodčího, jenžby tě provázel po cestách života. A tím má tobě býti přítomná knížečka. V ní zajisté nalezněš pěkná ponaučení a hojné modlitby. Ó čítej v ní rád (a) a modli se z ní často a zbožně Pánu Bohu. Ona zajisté tě povede po dobré a pravé cestě k Bohu Otci nebeskému; pak dokonáš šťastně cestu života svého, a dostaneš se jednou k Bohu do slávy a radosti nebeské! —

Povzbuzení k modlitbě.

Dobré a zvedené dítě miluje otce svého, rádo naň myslí, o něm mluví a k němu se utíká ve všech potřebách, u něho rádo dlí a s ním často rozmlouvá. I ty, milé dítě, máš dobrého Otce na nebesích, který tebe stvořil, a tobě všechno dává a prokazuje, cožkoli máš k životu zapotřebí. On zajisté má o tebe velkou péči a tak miluje tebe, že Syna svého jednorozeného, Ježíše Krista, pro tebe vydal v smrt, abys mohl (a) k němu přijíti a u něho se věčně radovati. Zdaliž není tento Otec nebeský hoden, abys i ty rád (a) a často naň myslil (a), s ním rozmlouval (a) a k němu se ve všem utíkal (a), slovem, abys rád (a) a často s ním obcoval (a)? A k tomu slouží modlitba; neb kdykoliv se nábožně modlíme, s Bohem obcujeme a s ním rozmlouváme.

Svatý František Saleský, biskup Ženevský, vykládal jednou dítkám blahost prvních rodičů v ráji. „Jedna, pravil on, z nejsladších radostí jejich

záležela v tom, že Adam a Eva mohli s Bohem samým obcovati a s ním jakožto s otcem rozmlouvati.“ „Ach škoda, přeškoda, zvolal jeden pacholík, že to tak už více není! Ó jak já bych rád s Bohem rozmlouval, a jakby to bylo hezké, kdybych mohl s ním obcovati!“ I usmál se přívětivě svatý biskup nad bédováním maličkého tohoto a pravil: „Utěšiž se, mé dítě! Byťbychom i byli ztratili ráj hříchem prvních rodičů, Boha však předc jsme neztratili. Všude jest nám blízek, a v každé době a na každém místě můžeme s ním mluvit — totiž v modlitbě.“ — Modlitba zajisté, milé dítě, pozdvihuje ducha lidského až k nebesům a staví jej před trůn Boží, v modlitbě můžeme rozmlouvati s Otcem nebeským, k němu se utíkat a jemu vypravovati, co nám leží na srdci. Ó jak šťasten (na) jsi, že můžeme k Pánu Bohu se modlit. — Modli se tedy, milé dítě, modli se k němu často a rádo! Když něco nebudeš věděti, čeho k spasení ti potřebí jest, modli se: a nabudeš u Boha potřebného světla; když tě něco bude rmoutiti, modli se: a budeš potěšen (a); když budeš klesati, modli se: a budeš posilněn (a): slovem, ve všech potřebách utíkej se k Pánu Bohu a dojdeš vždy pomoci. A což ještě více: modlitba naplní duši tvou nebeskou sladkostí, učiní tebe dobrým a zvedeným dítětem a hodným a šťastným člověkem. Protož, milé dítě: modli, modli se!

Příkladové. Svatý Filip z Neri již v mládí zdržoval se rád ve chrámech, a tuto se modlíval

velmi nábožně k vzdělání ostatních odrostlých. I nezůstala bez odměny láska tato jeho k modlitbě. Neb posilněn milostí Boží, kterouž spanilou dětinskou nábožností svou byl sobě vyprosil, prospíval denně cností a nábožností. Povždy, zvláště pak v nemocích, jevil velkou trpělivost a byl tak tichý, že se zdálo, jakoby nevěděl, co jest zlost. I nazývali jej „dobrým Filipem.“ Týž svatý muž docházel v modlitbách té nejsladší útěchy, tak že často volal: „Dosti, Pane, dosti; zastaviž poněkud proud té blaženosti, neb srdce mé jest malé, nemůž ji snést!“

Zvláště pak vynikal horlivostí v modlitbě svatý Alois. Již co děcko čtyr roků modlíval se s libou jakousi nábožností své ranní a večerní a jiné modlitby, a tato láska jeho k modlitbě rostla stářím jeho. Jako se těší jiné dítky na hru, podobně se těšil on na dobu, když se měl modlit, a říkával: že kdo sladkost modlitby jednou okusil, že se nebude moci na delší čas od ní odloučiti.

Jak se sluší modlit?

Není však na tom dosti, milé dítě, abysi se často modlil, ty se musíš také právě a dobře modlit. Poslyš tedy také, jak se máš modlit, aby tvá modlitba byla Bohu milá. Kdykoliv se modlíš, milé dítě, modli se především nábožně, mysl na Boha a na to, co se modlíš. Modlitba jest pozdvižení mysli k Bohu. Netoliko rukou, ale i mysli své musíš pozdvihnouti k Bohu Otci nebe-

skému. Myslíš-li při modlitbě jinam, mluvíš-li toliko pouhá slova a dlíš-li srdcem i tělem na zemi: v pravdě nerozmlouváš s Bohem, a Kristus Pán dí o tobě, co druhdy pravil o mnohých Židech: „Lid tento ctí mne rty, srdce pak jejich daleko jest ode mne.“ Kdykoliv se tedy modlíš, zapomeň na všecko jiné, toliko k Bohu obrať mysl svou. — Nad to se musíš také pokorně modliti. Ó poznati musíš a vroucně to cítiti, že jsi nehoden (ná), abys předstoupil (a) před Boha. Bůh zajisté se pyšným protivuje, ale pokorným dává svou milost. — Prosíš-li pak o něco, viz, abysi urputně nestál (a) na tom, co žádáš, abrž důvěřuj se v Boha a zůstav mu to: zdaliž vyslyší prosbu tvou, čili nic. Tys krátkozraký (á), vidíš toliko na píď před sebou a nevíš, co tobě prospívá, aneb co tě hubí; Bůh však jest vševědoucí a patří na celou budoucnost tvou, a tudíž zná dobře, co tobě prospívá a ještě tebe srdečně miluje; zajisté udělí tobě, co ti k spasení slouží. A protož kdykoliv se modlíš, odevzdej se do vůle Boží!

Slyš také: zač a kdy se máš modliti: „Modli se bez ustání!“ Nelekej se mé dítě toho. Nemíní se tím, abys neustále klečel (a) a měl (a) ruce sepaty; míní se tuto modlitba v duchu, abys totiž srdce své k Bohu měl (a) neustále obrácené, naň při všem myslil (a), jemu všeliké počínání a jednání své obětoval (a). Kdo tak činí, ten se neustále modlí. Než poněvadž ti Bůh dal netoliko ducha, ale také tělo, musíš jemu i tělem sloužiti,

a tudíž i kolenou shýbati i rukou spínati a ústy říkati, co v srdci cítíš, slovem, ty se musíš také zevnitř Bohu modliti a jej ctíti. A tu jsou některé doby, které zvláště k takové modlitbě tebe zavazují. Poklekni tedy na kolena svá, sepni ruce a modli se ráno, v poledne a večír, před jídlem, po jídle, před vyučováním, po vyučování. Nadto jsou jisté časy, kteréž sv. církve, duchovní matka tvá, zvlášť a výhradně ustanovila k službě Boží: totiž svátky a slavnosti výroční, které spolu s církví konati a o kterých se pilně modliti musíš. Konečně jsou doby, okolnosti a potřeby, kde tě srdce samo pudí k modlitbě; ó nemeškej a neváhej tu pokleknouti a modliti se! Ó jak blažen (a) budeš v takovýchto dobách, kdežto nábožně k Bohu, Otci nebeskému se modle (íc), s ním budeš rozmlouvati a obcovati, vylévaje (íc) před ním srdce své. — A k tomu ti bude knížečka tato dobře napomáhati; ona bude u všelikých těchto okolnostech tvým vůdcem, tvým rádcem, tvým učitelem; ona dá slova tobě, abys v pravdě a v duchu k Bohu se modlil (a)!

Dobré předsevzetí.

Ó můj Otče nebeský; chciť se pevně tebe držeti po všecken čas života svého. Hle, tobě se obětuji, tobě se celý (á) s tělem i s duší oddávám, tvůj (á) jsem, budiž ty můj! Budiž mým Otcem, a já

chci býti tvým dobrým dítětem! K tobě se chci často a rád (a) povznášeti v zbožné modlitbě; toliko za to prosím a snažně žádám: povzbudiž mne, když budu ochabovati; rozníť srdce mé vroucností, když bude ustydati; naplň mne svatou horlivostí, když v netečnost budu padat; slovem, dej mně zbožnou vroucí a horlivou mysl, abych netoliko slovy, ale i srdcem se modlil (a), a k tomu přidej milost svou, abych co se budu modliti, i skutkem plnil (a) a hoden (na) byl (a) jednou přijíti k tobě, dobrý Otče můj, do slávy nebeské.

Obecné domácí pobožnosti.

Modlitba ranní.

Povzbuzení. Zlaté slunéčko nebes již vzešlo, i ptactvo nebeské již se probudilo a prozpěvuje Hospodinu veselou píseň. Povstaniž i ty, milé dítě, z lůžka svého, a první myšlénka tvá budiž obrácena k Bohu! — Onť zajisté, Otec nebeský, bděl nad tebou, když jsi odpočíval (a), a když vše vůkol tebe v spánku bylo pohříženo. Pravice jeho spočívala nad tebou a chránila tebe od mnohých nebezpečenství, o kterých ani nevíš. Děkuj tedy Pánu Bohu za jeho laskavou ochranu v předešlé noci. Ó kdyby tě byla nechránila mocná ruka jeho, nebyl bys více živ. — Mimo to viz, že tobě Pán Bůh propůjčuje nastalý den, abys v něm pracoval (a) a dle svaté vůle jeho jednal (a); protož umiň sobě pevně, že chceš celý den k témuž cíli pilně vynakládati; a přemýšlej, co téhož dne chceš dělati, čeho se chceš vystříhati, a pros Boha, aby tobě i všem, kteří tě k tomu povedou, byl nápomocen milostí

svou. Vzávej anjela svého strážného, aby tě chránil a opatroval; zvláště pak pros Rodičku Boží Marii Pannu za přimluvu u Boha Otce nebeského, aby se ti nic zlého nepříhodilo. Takto hlediž s Bohem započítí každý den!

M o d l i t b a.

Ve jménu Otce † i Syna † i Ducha svatého † Amen.

Díky, vroucí díky vzdávám tobě, můj nebeský Otče, za tvou neskončenou lásku, kterouž jsi mně prokázal, že jsi mne této noci ráčil zachovati a opět nového dne dal dočekať. Ach jak mnohé děti, které se zdrávy položily včera se mnou na lůžko, nepovstaly více a klesly v tmavý hrob. Mne ale jsi zachoval a chránil mocnou pravicí svou od vší nehody. Mnozí snad této noci padli do nemoci, aneb jich potkalo neštěstí — já pak jsem čerstvý (á) a zdráv (a), od toho a všelikého jiného zlého ochránila mne mocná pravice tvá. Za to líbám otcovskou ruku tvou, líbám ji tisíckrát.

Než ale nemohu tobě lépe díky své

projeviti, jako když se přičiním, abych tento celý den, kteréhož jsi mně dal dočekať, dobře ztrávil (a). A protož chci po celý den tvou svatou vůli plniti, rodičů a učitelů svých rád (a) a ochotně poslouchati, pilně se učit, uložené práce bedlivě vykonávati, ke všem lidem se zdvořile míti a k tomu se chci pilně varovati všech míst, společností a tovaryšů, kteří by mne mohli k zlému svést. A tak chci tento den ztráviti tobě ke cti a chvále, a sobě a jiným k spasení.

Toliko za to tebe prosím a vroucně žádám, Otče můj: dej mně k tomu milost svou, zpravuj a řiď kroky mé po celý den, abych kráčel (a) po cestě svatých přikázání tvých; posilň mne, bych horlivě své práce konal (a), osviť mne Duchem sv., abych poznal (a) a pochopil (a) všelikou spasitelnou pravdu, a nedej, abych se odchýlil (a) na bezcestí zlých tovaryšů.

Pomáhej také, prosím, těm, kteréž jsi ustanovil, aby bděli nade mnou, mne vychovávali, vedli a cvičili, pomáhej mým dobrým rodičům, učitelům a pěstounům:

by mne vedli po dobrých cestách, a aby práce a snažení jejich mělo žádoucí výsledek.

Posléze se utíkám také k vám, vy milí svatí a světice Boží, žádaje (íc) vás srdečně za přimluvu. Přimlouvejte, ó přimlouvejte se za mne, slabé děcko; vyť víte, jak mnoho nebezpečí mně hrozí. Zvláště pak ty, svatá panno Maria, Matko Boží, která s takovou péčí Božského Syna svého odchovala, budiž matkou a orodovnicí mou u Boha Otce a Syna svého Pána Jesu Krista; jemu mne představuj; jemu mne obětuj; bych jemu žil (a) a jemu s duší i s tělem sloužil (a).

Konečně volám také k tobě, svatý anjele, strážce můj:

Rač vždycky být ochrance můj!
 Mne vždycky řiď a napravuj,
 Ke všemu dobrému mne vzbuzuj,
 Cnostem svatým mne vyučuj,
 Ať jsem tak živ (a), jak chce Bůh můj,
 Tělo, svět, ďábla přemáhám,
 Na tvá vnuknutí pozor dám,
 A v tom svatém obcování
 Ať setrvám do skonání,
 Po smrti pak v nebi věčně
 Chválím Boha ustavičně. Amen.

Mnes, Pane, ze sna probudil
 Po tiché, sladké noci.
 Proč bych tě já nevelebil,
 Ježž chránil jsi svou mocí!
 Chci celý den ti sloužiti,
 Své srdce ti posvětit.
 Ó sešli mi pomoc s nebe,
 Neb nic nemohu bez tebe.

Ku práci.

Připomenutí. Milé dítě! podívej se jen na mravenečky, jak již záhy z jara se hemží, pilně sbírají a snášejí, aby měli z čeho žíti a trávit, až se přiblíží zimní doba. Jdi k oulu a pozoruj na včelíčky, jak v letní době již časně z rána vylétují a pilně snáší až pod večír, aby v zimě nemusili nouzi a hlad trpěti. Uč se od nich pilnosti! Tak i ty musíš pracovati a se snažiti, a to již záhy! Neb nezůstaneš neustále děckem, poodrosteš a budeš starším, a nepracoval-lis (la-lis) záhy v mládí, pak budeš nouzi trpěti a budeš jiným za obtíž. Pracuj tedy, pracuj pilně, cokoliv tobě dobří rodičové neb učitelé ukládají! a však nezapomeň: že jestliže Pán nepožehnuá práce tvé, nadarmo pracuješ. Pros jej tedy za požehnání! Požehnání pak Božího nedojdeš, nepracuješ-li pro Boha, dle svaté vůle jeho a k dobrému cíli. Obětuj tedy Pánu Bohu práci svou, a pros ho, aby ji žehnati a k dobrému cíli přivoditi ráčil.

M o d l i t b a.

Vímť já dobře, Pane a Bože můj, že k práci stvořen (a) jsem, a pracovati musím. K tomu jsi mně dal síly těla i duše, k tomu jsi mně dal rozum a ruce, abych pracoval (a) a prací tebe oslavoval (a), sobě i jiným prospíval (a). Protož chci rád (a) pracovati, a ochotně konati, co mně dobří rodičové neb pěstounové ukládají. Však všeliká práce moje má býti pro tebe ve jmenu tvém. Tobě tedy, Pánu a Bohu svému, obětuju ji: ať se děje dle tebe, a slouží ke cti a chvále tobě. A ještě takto obětuju tobě všelikou práci svou, prosím tebe, a snažně žádám, provázej ji požehnáním svým, bez kteréhožto se dařiti nemůže. Dejž milostivě, aby byla k oslavení svatého jmena tvého, a sloužila mně a bližnímu ku prospěchu.

Ve jmenu Otce † i Syna † i Duchu svatého † Amen.

Před jídlem a po jídle.

Připomenutí. Otec nebeský živí všechny lidi a nasycuje všechněch živočichů. Oči všech jsou obráceny naň; on otvírá ruku svou a naplňuje všeliký živočich požehnáním svým! I tebe, milé dítě, i tebe nasycuje Bůh každodenně, a volá tě k stolu svému: všecko, co z rukou dobrých rodičů béřeš, máš posléze od něho. Ó kdyby nedal pršeti na ourodu pozemskou, a nedal slunci svítiti na ni, a nedával všemu zrůst a požehnání, viz, že by museli zahynouti rodičové tvoji, a ty s nimi. Věz tedy a nezapomínej před stolem a po stole k modlitbě spínati ruce své, nejinak, než jakoby jsi k samému stolu Božímu měl přisedati.

Příklad. Nábožný král Alfons z Arragonie dověděl se jednou, že pážata jeho nechtějí nic o modlitbě před stolem slyšeti, a že jí zanedbávají. I ustanovil důmyslným způsobem, jich pokárati a napravit. Jednoho dne dostalo se všem těmto pacholíkům nenadále pozvání ke královskému stolu. Lehko jest si pomysliť, jakou asi radost měli. I oblekli se v nejstkvostnější roucha, a vstoupili v určitou hodinu do královského večeřadla. Na pokynutí přívětivého krále posadili se k stolu; a sice dle starého nezpůsobu, bez modlení. I král sám opominul na schvál modlitbu k jídlu. Když pak jsou hodovali, vkročil nenadále otrhaný žebrák, ani se neohlásiv, do večeřadla, a posadil se bez vší po-

klony k stolu, a jedl a pil dle chuti. I divila se pážata této nestydaté drzosti, patřící zvědavě na krále, brzo-li jim rozkáže, aby nezvaného hosta tohoto vyhodili. Však ale Alfons hleděl sice opravdově, ale s pokojnou tváří na chudého muže tohoto, jak si dal chutnati (neb on jej sám byl objednal). Když konečně žebrák tento dosti se najedl a napil, povstal a odešel, aniž se poděkoval aneb sklonil před králem. „Nuže,“ táže se teď král pážat, „jak se vám líbí muž tento?“ „Ó ten hrubián!“ zvolali jsou všickni jednohlasně; „kdo můž býti tak nestydatým a drzým?!“ Na to pak povstal král, řka přísně: „Právě tak jako tento žebrák, děláte to i vy. Vy se mu podobáte na vlas! Či snad jste nejednali až posud rovněž tak nestydatě a nevděčně k Bohu, jako se zachoval žebrák tento ke mně? Každodenně jídáte u stolu nebeského Otce, a dáváte si dobře chutnat; ale jako onen žebrák přisedáte k stolu, aniž se modlíte, a odcházíte od něho, aniž mu děkujete. I styďte se a pamatujte si pro budoucnost ponaučení toto!“ Zapýření a zahanbeni odešli lehkomyšní mládci tito z večeřadla, a pak nezapomenuli více na modlitbu před stolem i po stole.

Modlitba před stolem. *)

Oči všech doufají v tebe, Hospodine, a ty dáváš jim pokrm jejich v čas příhodný. Otvíráš ruku svou: a naplňuješ všelikého živočicha požehnáním. I já slabé a chudé dítě pozdvihuji k tobě očí svých, Pane Bože, Otče nebeský — uděl i nám potřebného pokrmu, bez kterého bychom zahynouti musili.

Pane smiluj se, Kriste smiluj se!
Otče náš atd.

Požehnej nás, Pane, i tyto své dary, kterých z tvé štědrosti požívati budeme; skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Stolu svého nebeského rač nás účastny učiniti, králi slávy věčné. Amen.

Ty nám Pane darů dosti
Uděluješ z tvé hojnosti,
Lásce tvé díky vzdání!
Ach, jak mnohý nemá chleba,
Dejž mu, Bože, co mu třeba,
Vyslyš naše volání.

*) Krásný je to obyčej, kde dítě ve jmenu všech stolujících modlitbu tuto nahlas říká.

Díkůčinění po stole.

Díky tobě vzdáváme, všemohoucí Bože! za všechny dary a dobrodiní tvá, kteráž jsme z tvé štědroty přijali; propůjč milostivě, aby, čehož jsme ve jmenu tvém požívali, nám ku prospěchu sloužilo! Jenž jsi živ a kraluješ na věky věků. Amen.

Račiž také, Pane, odplatiti všem nám dobře činícím pro jmeno tvé životem věčným. Amen.

Otče náš atd.

Bože, dejž nám svatý pokoj a život věčný. Amen.

Budiž tobě všecka chvála,
Čest, moc, sláva neustálá,
Bože, Hospodine náš!
Pokrmy's nasytil nás.
Všecky tebe vzývající,
Chleba dosti nemající,
Nasyť, Hospodine náš!

Pobožnost večerní.

Připomenutí. Slunce zapadlo za hory, ptactvo nebeské umlklo, a černá noc počíná krýti zemi; hvězdičky zlaté třpytí se na obloze nebeské, a vůkol panuje ticho — vše se běře na odpočinutí —

i ty, dítě milé! — Však ale, jakož jsi den s Bohem započal (a), hleďž jej také s Bohem skončiti. K tomu máš mnoho příčin! — Hle, ty líbáš Otcí a mateři ruce, dříve než se na lůžko ubíráš. A což toho nezasluhuje od tebe Otec nebeský, kterýž tobě přes den mnohem více dobrodiní prokazoval? Ty se ohlížíš, aby někdo stál neb byl poblíž tobě, dříve než oči zavřeš. I což nemáš se ohlídnouti také po tom, a za svatou ochranu žádati toho, který tebe chrániti můž, kde žádné rámě lidské nestačuje? Protož, milé dítě, dříve nežli se odebereš na lůžko, padni na kolena svá, a sepni ruce své, a modli se k Pánu Bohu svému. Děkuj mu za jeho svatou ochranu a za všeliká dobrodiní, kteráž tobě prokazoval; i za ty pros, kteří tobě dobročinni byli. Poruč mu sebe i své milé do ochrany. Konečně zpytuj, jak jsi ten den ztrávil (a), a jednal-lis (la) dobře, děkuj Bohu za to; zhřešil-lis (la), lituj toho srdečně, a učiň pevné předsevzetí, že se napraviš; nebo nevíš, zdaliž se rána dočekáš; a kdyby tě Pán Bůh v noci k sobě povolal, pomni, jak bys obstál (a) před ním! Poruč se také Rodičce Boží Marii Panně do ochrany, jakož i anjelům strážným a všem svatým; pak můžeš bezpečně a utěšeně na lůžku svém odpočinouti.

Jak velice příjemná jest Bohu nábožná večerní modlitba dobrých dítek, patrně z následujícího příkladu.

Jistý vznešený pán, otec dvou dítek, měl urputilého nepřítele. Aby se tento nad ním vy-

mstil, uložil dáti zabiti mu milované dívky jeho. I našel vražedníky, kteříž se pod večír v zahradě ukryli, očekávající doby noční, aby dívky tyto se světa sprovodili. Však když takto skryti číhali, spatřili, jak dívky tyto podvečer, sepnouce ruce, nábožně konali večerní modlitbu svou. To tak mocně dojalo srdce jejich, že nemohli na ně vztáhnouti ruce své; abrž zahodivše nože své, pryč utekli. — Tak nevinné dívky tyto vroucí modlitbou zachovány jsou!

M o d l i t b a.

Pane Bože můj! před tebou shýbám opět kolena svá, a spínám ruce své — v tuto večerní dobu, vzdávaje (íc) tobě srdečné díky za tak mnohá a tak veliká dobrodiní, kteráž jsi mně přes celý den tak laskavě prokazoval.

Mnozí se svírali bolestí: mně pak jsi popřál se radovati; mnozí trpěli hlad, mně jsi dal všeho do sytosti; mnozí hledí slzavým okem nazpět na tento den, já pak se z něho těším. Za tuto srdečnou lásku tvou obětuji tobě všecko, cokoli jsem činil (a), podnikal (a) neb trpěl (a). Ó by to sloužilo tobě k slávě; ano obětuji tobě sebe samého (samou), a tvým

(tvou) chci býti, jako ty jsi byl po celý den mým Bohem a Otcem. Ó přijmiž mne chudé, slabé dítě! — Však jsem-li pak také tebe hoden (na)? Ztrávil-li (a) jsem tento den tak, aby se tobě líbil (a), a byl (a) líbeznou obětí tobě?

(Zde zpytuj své svědomí dle způsobu jako před svatou zpovědí.)

Ach můj Bože, poznávám a bolestně to cítím, že jsem nesplnil (a), co dobrého jsem si ráno umínil (a), a tudíž musím zvolati s marnotratným synem: Otče, zhřešil (a) jsem proti tobě a proti nebi, a nejsem hoden (na) slouiti synem tvým (dcerou tvou). Smiluj se, ó smiluj se nade mnou hříšným dítětem! — Odpusť, co jsem zpáchal (a) hříšného, naprav, co jsem učinil (a) nepravého, a doplň, cokoli jest v díle mém nedokonalého. Chciť opravdu zítra nahraditi, co jsem dnes lehkomyšlně opomenul (a), neb z křehkosti dětinské provinil (a). Neodvracuj laskavé tváře své ode mne, a budiž opět i této noci Otcem a ochrancem mým. Když v spánek pohřížen (a) na lůžku

svém budu odpočívati, aniž věda o sobě, stůj ty sám, Otče nebeský, podle mne, bdiž nade mnou okem svým otcovským, chrániž mne mocnou pravicí ode všeho zlého; abych opět čerstvý (á) a zdravý (á) radostného jitra se dočekał (a), a tak mohl (a) splniti, co jsem si dnes dobrého umínil (a). Však ale neprosím toliko za sebe, ale také za své milé a drahé rodiče, zachovej mně je, abych nebył (a) sirotkem opuštěným; a chrániž je od všeho neštěstí a ourazu. Prosím také za své milé bratříčky a sestřičky, za své přátele a dobrodince a vůbec za všechny lidi, abysí všem svaté pomoci a ochrany této noci popřítí ráčil.

K tobě také se utíkám, ó sv. Panno Maria, která jsi přemilého Ježíška po tolik nocí chránila a opatrovala, bdíc u lůžka jeho, budiž také přímluvkyní mou, abych této noci nějaké zkázy neb pohromy nevzal (a). A vy všickni sv. anjelové, zvláště pak ty anjele strážný můj, mějtež stráž u lůžka mého, bdětež, aby žádný hříšný sen nepokalil duše mé, a

když budu spáti, vyproste mně novou sílu u Boha k zejtrřejšímu dni, bych ochrany vaší hodným (ou) prokázati se mohl (a).

Vy pak všickni svatí, zvláště ty patrone můj sv. N.! nezapomeňte na mne, slabé dítě, proste za mne u Boha Otce nebeského, bych posilněn (a), libým spánkem zotaven (a), zítra procitl (a) k novému dni s novou horlivostí, a hoden (na) byl (a), jednou vejíti do společnosti vaší. Amen.

Otče, dejž mi libý sen,
 Vše zlé ode mne zažehn,
 Rač mi vždy přítomen býti,
 Nade mnou, když spím, stráž míti,
 Všem, kdož doufají v tvou moc,
 Račiž dáti dobrou noc.
 Abychom, když den se vrátí,
 Díky tobě mohli vzdáti,
 Znova se ti radovali,
 Býti lepšími počali.

Modlitby

k veřejným službám Božím.

Připomenutí. Bůh stvořil tebe, dítě milé, abys mu sloužil (a) a ho ctil (a), všecken s tělem i s duší. Abys však mu náležitě sloužil (a), a ho ctil (a) v pravdě a v duchu, ustanovil Kristus Pán církev svatou, která koná službu Boží dle ustanovení jeho. Protož chceš-li v pravdě a v duchu Bohu sloužiti a ho ctíti: drž se svaté církve a služ Pánu Bohu tak, jak tě ona k tomu vede. Navštěvuj tedy rád (a) a pilně chrám Páně. Vždyť víš, že Pán Ježíš sám, když na zemi přebýval, ve dvanácti letech zůstal v chrámě, aniž se mohl od něho odloučiti, věda, že jest to dům Otce jeho nebeského. I posud přebývá Bůh v chrámech křesťanských, a Ježíš Kristus jest tam skrytý v nejsvětější svátosti, a ty bysi nechtěl (a) rád (a) do něho choditi, kdežto Pán Ježíš nelíknal s nebes sstoupiti k tobě? A považ jen, jak ti musí býti milý chrám Boží. Do chrámu tebe nesli maličkého (ou), a tanto pokřtěn

(a) „jsa“ (ouc), byl (a) jsi přijat (a) do lůna církve svaté; tam obětovala tebe matka tvá Pánu Bohu, tam klekali a modlívali se tvoji předkové, tam spatříš a slyšíš mnoho věcí, kteréž duše tvé k Bohu pozdvihují a k nábožnosti povzbuzují. A protož spěchají všecy dobré dítky rády a ochotně do chrámu: chceš-li dobrým býti, následuj jich, dítě milé, a choď rádo a pilně do chrámu Božího; a vědouc, že jest to dům Otce nebeského, a že tamto Pán Kristus sám přebývá, hlediž se tam uctivě a slušně chovati! —

Jak přísně Bůh nemravnost v chrámu tresce, a jak milá jest mu v chrámě počestnost a nábožnost, tohoť máme dosti příkladů:

Syny Heli, kteří se nemravně v stánku chovali, potrestal Bůh tím, že jednoho dne oba na vojišti zhynuli. Mladý pak Samuel, který s uctílostí stánku přisluhoval, zachován jest, a stal se potom velikým knězem.

Pán Ježíš, přijda do chrámu Jerusalemského, a vida tam v předsíni kupující a prodávající, vyhnal je z chrámu, řka: „Dům můj jest dům modlitby, vy pak jste jej učinili peleší lotrovskou.“

Podobně jednal také sv. Jan almužník. I netrpěl, aby kdo v chrámu štěbetal, a vyhnal štěbetálky přede všemi ven, řka: „Přišli-li jste sem, abyste se modlili, nemáte užívati jazyka svého k štěbetání. Chcete-li ale tuto o světě mluvit, zůstaňte si venku.“

Svatá Markéta, královna Šottská, prikazovala

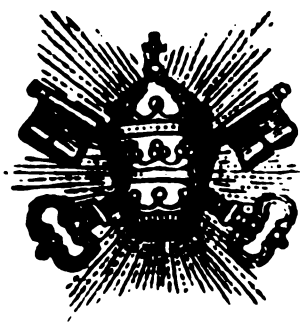
dětem svým mimo jiné věci zvláště, aby se dobře a slušně v chrámě chovali, říkávají: „Nikde se nemáme neslušnosti a nezpůsobnosti více vystříhati, jako v kostele. Nemáme toliko duchem, ale máme také tělem pobožni býti.“ Dítka její se naučili z jejího příkladu tak slušně a zbožně v chrámu chovati se, že o nich řekl jeden soused k druhému: „Chceš-li věděti, jak se anjelé v nebi modlí, podívej se jen na naši královnu s dětmi jejími v chrámě!“

Modlitba a předsevzetí.

„Jak milí jsou příbytkové tvoji, mocný Bože! Touží a omdlévá duše má po chrámech tvých. Srdce mé a tělo mé plesají k Bohu živému!“ — Tak volám se svatým Žalmistou Davidem, a mocně to cítím, ó Pane Bože můj! A protož také chci rád (a) a ochotně do chrámu spěchatí a tam meškati. Tam nalezám tebe, Otce nebeského; tam nalezám také tebe, Pane Jesu Kriste, v svátosti oltářní přítomného; tam slyším slovo Boží, vidím služby Boží, tam mohu bez překážky u vroucích modlitbách pozdvihnouti se duchem k nebesům; tam se mně poskytují

ze všech stran mnohé a hojné milosti. A protož volám: „Ó blahoslaveni jsou, kteří přebývají v domu tvém, Hospodine, Bože náš: na věky věků chváliti budou tebe.“

Toliko tebe prosím, Pane Bože můj: Nedej, bych byl (a) zde roztržit (a); nýbrž propůjč, abych sebranou myslí pozoroval (a) na to, co se modlím aneb co se při službách Božích děje, a při tom se tak uctivě a slušně choval (a), jak to sluší na tvou svatou a velebnou přítomnost a jak toho žádá vzdělání bližního.

Pobožnost ke mši svaté.

Aby nás od viny a trestu hříchu vykoupil, přišel Syn Boží na svět, stal se člověkem, a obětoval celý život svůj k našemu spasení. Zvláště pak obětoval se za nás, když pro nás na kříži hořkou smrt podstoupil. To jest, milé dítě, ta nejdražší oběť, kterážto smazala vinu naši, a smířila Otce nebeského s námi, a otevřela nám brány nebes. Aby však krvavá oběť tato se neustále představovala, a památka její až na konec věků trvala, vykonal ji Pán Ježíš den před svým utrpením nekrvavým způsobem. Při poslední večeři totiž vzal Pán Ježíš chleb, žehnal a lámal a dával učedníkům svým, a řekl: „Vezměte a jezte: totoť jest tělo mé, které se za vás vydává, to činite na mou památku.“ Tak i kalich, když povečeřel, vzal, díky činil a dal jim, řka: „Píte z toho všickni, neb toť jest krev má nového zákona, kteráž za mnohé vylita bude na odpuštění hříchů.“

Jako tedy den na to na kříži své tělo a svou krev, život svůj vydal v oběť Otci nebeskému na

odpuštění hříchů světa: podobně i vydal při poslední večeři své tělo a svou krev pod způsoby chleba a vína v nekrvavou oběť Bohu; zároveň pak tím ustanovil věčnou památku krvavé oběti své na kříži. —

Vidíš, milé dítě, že jest to táž oběť, kterouž potom Pán Ježíš na kříži vykonal: neb se při ní obětuje týž Kristus Pán, který se za nás na kříži obětoval! toliko, že na kříži se za nás obětoval krvavě; tuto ale nekrvavě. A tato oběť nekrvavá koná se dle rozkazu Páně ustavičně při mši svaté. Hlediž tedy často a se zbožným srdcem přítomen (na) býti při nejdražší oběti této.

Svatý Dominik nalezal již v outlém mládí v slyšení mše svaté tu nejsladší rozkoš. „Nikdy,“ říkával on, „nikdy netekou prameny milosti hojněji, jako na oltáři při mši svaté.“

Svatá Monika neopomenula žádného dne mši svatou; a ještě na smrtné posteli prosila syny své, mezi nimiž byl sv. Augustin: aby byli pamětlivi jí při oltáři.

Abys i ty, milé dítě, hodně při ní přítomen (na) byl (a), viz tedy:

Jak se koná mše sv. a co se modlí při ní kněz v latinském jazyku.

Přistoupiv kněz k oltáři, modlí se střídavě s ministrantem neb sluhou, jenž místo lidu zastává, modlitbu přípravní.

Na stupních oltáře.

Kněz. Ve jménò Otce †, i Syna †, i Ducha svatého †. Amen. Vejdu k oltáři Božímu.

Min. K Bohu, kterýž obvescluje mladost mou.

Kn. Sud' mne, Bože, a rozeznej přimou od národu nesvatého, od člověka nepravého vysvobod' mne.

Min. Nebo ty jsi, Bože, síla má: proč jsi mne zapudil (opustil)? a proč smuten chodím, když mne sužuje nepřítel?

Kn. Sešliž světlo své a pravdu svou, ty (aby) mne provodily a přivedly na horu svatou tvou, a do stánů tvých.

Min. I vejduť k oltáři Božímu, k Bohu, kterýž obvescluje mladost mou.

Kn. Chválu vzdávati budu tobě na harfě, Bože, Bože můj: proč jsi smutna, duše má, a proč kormoutíš mne?

Min. Doufejž v Boha, neb ještě vyznávati budu jej: ontě spasení obličej mého a Bůh můj.

Kn. (skloniv se, a znamenaje se sv. křížem)
Sláva Otci i Synu i Duchu svatému.

Min. (též se skloniv). Jakož bylo na počátku, i nyní, i vždycky i na věky věkův. Amen.

Kn. Vejdu k oltáři Božímu.

Min. K Bohu, kterýž obveseluje mladošť mou.

Při mši svaté za mrtvé vynechá se od kříže toto všecko.

Kn. (znamenaje se křížem i ministrant) Pomoc naše ve jmenu Hospodina.

Min. Jenž učinil nebe i zemi.

Kn. Vyznávám Bohu všemohoucímu, blahoslavené Marii Panně, svatému Michalu archanjelu, svatému Janu Křtiteli, svatým apoštolům Petru a Pavlu, všem svatým, a vám, bratří, že jsem zhřešil velmi myšlením, řečí a skutky; má vina, má vina, má největší vina! (Při tom se třikrát bije v prsy.) A protož prosím blahoslavenou vždy pannu Marii, svatého Michala archanjela, svatého Jana křtitele, svaté apoštoly Petra a Pavla a vás, bra-

tří, přimlouvejte se za mne u Hospodina Boha našeho.

Min. Smiluj se nad vámi všemohoucí Bůh, a odpustiž vám hříchy vaše a uveď vás k životu věčnému.

Kn. Amen.

Pak opakuje ministrant totéž vyznání, říká místo bratří „Otče“, a kněz opakuje tuž prosbu: Smiluj se atd.

Min. Amen.

Kn. Prominutí, rozhřešení a odpůštění hříchů našich uděliž nám všemohoucí a milosrdný Hospodin.

Amen.

Kn. Bože obrátiv se k nám, obživíš nás.

Min. A lid tvůj obveselí se v tobě.

Kn. Ukaž nám, Hospodine, milosrdenství své.

Min. A spasení své dej nám.

Kn. Pane, vyslyš modlitbu mou.

Min. A volání mé k tobě přijď

Kn. Pán s vámi.

Min. I s duchem tvým.

Pak přistupuje k oltáři, modle se :

„Sejmiž, prosíme, ó Pane, hříchy naše, abychom k svatosvaté oběti čistým srdcem přistoupiti mohli. Skrze Pána našeho. Amen.

U prostřed pak oltáře hluboce skloněn, dí:

Prosíme tě, ó Pane, aby skrze zásluhy svatých tvých, jichžto ostatky tuto jsou (líbá je na znamení uctivosti), a všech svatých nám všechny hříchy odpustiti ráčil. Amen.

Na to poodkročiv na levou stranu oltáře, modlí se:

I n t r o i t.

Jest to částka z písma sv., obyčejně verš ze žalmu, kterýž obsahem svým hodí se právě k slavnosti, jež se koná, a tudíž dle slavnosti má rozličný obsah. Na den sv. Trojice zní:

Zveleběna budiž nejsvětější Trojice a nerozdílná jednota. Chvalmež a velebmež ji; poněvadž milosrdenství prokázala nám.

Pane Bože náš! jak podivné jest jméno tvé po veškeré zemi! Chvála budiž Otci i Synu i Duchu svatému: jakož bylo na počátku i nyní i na věky věkův. Amen.

Vrátiv se do prostřed oltáře, prosí s skroušeností Boha o smilování po devětkrát střídavě s ministrantem, říká:

Pane smiluj se, Kriste smiluj se atd.
(Kyrie eleison.)

Pak jsa jist Božím smilováním volá u prostřed oltáře s utěšeným srdcem, pozdvihuje důvěrně oči k nebi:

G l o r i a.

Sláva na vysostech Bohu, a na zemi pokoj lidem dobré vůle. Tebe chválíme, tobě dobrořečíme, tobě se klaníme, tebe oslavujeme, tobě díky vzdáváme, pro velikou slávu tvou. Pane Bože, králi nebeský! Bože, Otče všemohoucí! Pane, Synu jednorozený, Jesu Kriste! Pane Bože, Beránku Boží, Synu Otce, kterýž snímáš hříchy světa, smiluj se nad námi. Kterýž snímáš hříchy světa, přijmi modlitbu naši. Kterýž sedíš na pravici Otce, smiluj se nad námi. Neb ty jediný jsi svatý, ty jediný Pán, ty jediný nejvyšší Jesu Kriste s Duchem svatým v slávě Boha Otce. Amen.

Radostný tento chvalozpěv neříká se při mši sv. za mrtvé neb v čas kající.

Políbiv pak kněz oltář, obrátí se k lidu, pozdraví ho, řka:

Pán s vámi.

Sbor neb ministrant odpovídá ve jmenu lidu:

I s duchem tvým.

Pak poodejda kněz na levou stranu oltáře, povzbudí lid k modlitbě, řka: „Modleme se!“ Pak se sám modlí:

Modlitby či kolekty.

Tyto jsou dle rozdílných slavností a potřeb rozličné. Na den sv. Trojice zní:

Všemohoucí věčný Bože, jenž jsi popřál služebníkům svým ve vyznání pravé víry poznati slávu Trojice věčné, a v moci velebnosti, jednotě se klaněti: prosíme tebe, abychom pro stálost víry této, ode všeho protivenství vždycky ostříhání byli.

Po tom následuje:

E p i š t o l a.

Jest to výňatek z psaní sv. apoštolů neb z knih starého zákona, slavnosti, kteráž se právě koná, přiměřený, tudíž i rozdílný, tak jak stojí v knize evangelia obsahující. Na den sv. Trojice zní:

Epištola sv. Pavla k Římanům.

Ó hlubokosti bohatství, moudrosti i umění Božího! Jak nezpytatedlní jsou soudové jeho, a nevystížitelné cesty jeho. Nebo kdo poznal smysl Páně? Aneb kdo jeho rádcem byl? Anebo kdo prvé dal jemu, a bude mu odplaceno? Nebo z něho a skrze něho a v něm jsou všechny věci: jemu sláva na věky. Amen.

Min. Bohu díky.

Potom se čte gradual či postupní modlitba, záležejíc z několika veršů Žalmu s alleluja, což se v čas kající vynechává. Jest dle slavnosti rozličný. Na den sv. Trojice zní:

G r a d u a l.

Požehnaný jsi, ó Pane, který hledíš na propasti a sedíš nad cherubíny. Požehnaný jsi, ó Pane, na obloze nebeské, a chvalitebný na věky. Alleluja, alleluja. Požehnaný jsi, Pane Bože otců našich, a chvalitebné i slavné jest jmeno tvé na věky. Alleluja.

Pak poodešed do prostřed oltáře, co zatím ministrant přenáší mešní knihu, připravuje se ke

čtení svatého evangelium, modle se s hlavou skloněnou:

Očisť srdce mé a ústa má, ó Bože, jako jsi očistil ústa Isaiáše proroka kámenkem ohnivým; rovněž i mne račiž milostí svou očistiti, abych hodně a náležitě zvěstovati mohl tvé sv. evangelium! Žehnejž mne, ó Pane! Budiž, ó Pane, v srdci mém a v ústách mých, abych hodně a náležitě zvěstoval tvé svaté evangelium.

Na to se čte na pravé straně oltáře:

E·v·a·n·g·e·l·i·u·m.

Jest to částka ze svatých evangelistů dle rozličnosti svátku neb neděle rozličná, tak jak se v knize evangelií nalezá. Na den nejsvětější Trojice zní:

Evangelium dle sepsání sv. Matouše.

Za onoho času řekl Pán Ježíš učedníkům svým: Dána jest mi všeliká moc na nebi i na zemi. Protož jdouce učte všecky národy; křtíce je ve jmenu Otce, i Syna, i Ducha svatého, učíce je zachovávat všecko, což jsem koli přikázal

vám. A ay, já s vámi jsem po všecky dny, až do skonání světa.

Min. Chvála budiž tobě Kriste.

Poněvadž ale máme věřiti, čemu nás učí sv. evangelium, na význam toho modlí se kněz u prostřed oltáře vyznání víry: Věřím v Boha, či:

K r e d o.

Věřím v jednoho Boha, Otce všemohoucího, Stvořitele nebe i země a všech viditedlných i neviditedlných věcí. A v Ježíše Krista, Syna Božího, jediného. Boha z Boha, světlo ze světla, Boha pravého z pravého Boha; zplozeného ne učiněného, jedné podstaty s Otcem; skrze kterého všecky věci učiněny jsou. Jenž pro nás lidi a pro naše spasení sstoupil s nebes. A vtělen jest skrze Ducha svatého z Marie Panny, a člověkem učiněn jest. (Zde se sklání kněz hluboce na znamení vroucí uctivosti k tajemství vtělení Páně.) Ukřižován jest také pro nás pod Pontským Pilátem, trpěl a pohřben jest. Třetího dne vstal z mrtvých dle písma. Vstoupil na nebesa a sedí na pravici Otce; a při-

jde opět soudit živých i mrtvých, jehožto království nebude konce. Věřím v jednoho Ducha svatého, Pána a obživovatele, jenž od Otce a Syna vychází, jenž s Otcem a s Synem se ctí a velebí, jenž mluvil skrze proroky. A (věřím) v jednu svatou katolickou a apoštolskou církev. Jeden křest, v odpuštění hříchů a očekávám vzkříšení z mrtvých a života budoucího věku. Amen.

Pak obrátiv se, pozdraví lidu a vyzve jej jako s vrchu k modlitbě, na to sám modlí se před obětováním nějaký veršík, dle slavnosti rozličný. Na den sv. Trojice dí:

Požehnaný budiž Bůh Otec, a jednorozený Syn Boží a Duch svatý; poněvadž učinil s námi milosrdenství své.

Potom pak následuje:

O b ě t o v á n í.

Kněz odkryv kalich pozdvihuje na pateně hostii a obětuje ji Bohu, pohlíží k nebi důvěrným okem, modlí se:

Přijmiž, svatý Otče, všemohoucí věčný Bože, tuto nepoškvrněnou oběť, kterou já

nehodný služebník tvůj obětuji tobě, živému a pravému Bohu svému, za nesčíslné hříchy, přestupky a nedbalosti své, za všechny přítomné, za všechny věřící křesťany, živé i mrtvé, aby mně i jim prospěla k spasení života věčného.

Pak nalývá do kalicha víno, k čemuž vody přimísí, kterouž žehná znamením kříže, říká:

Bože, kterýžs hodnost lidské přirozenosti podivně stvořil a ještě podivněji obnovil, dejž nám, abychom skrze tajemství tohoto vína a této vody jeho božství se stali účastni, jenž se zúčastnil našeho člověčenství, totiž Ježíš Kristus, jenž s tebou živ jest a kraluje na věky věků. Amen.

Pak pozdvihuje kalich a obětuje ho Bohu, říká:

Obětujeme tobě, Pane, kalich spasení, prosíme dobrotivosti tvé, aby vstoupil před obličej tvé Božské velebnosti k našemu a celého světa spasení s líbezňou vůní.

Pak hluboce skloněn, prosí sepiatýma rukama v pokoře a skroušenosti:

Duchem poníženým a srdcem skroušeným prosíme tě, ó Pane, abys nás mi-

lostivě přijal, a aby dnešní oběť naše před Božskou tváří tvou tak se konala, by se tobě, ó Bože, zalíbila.

Pak k nebi s důvěrou pohlížeje a žehnaje křížem oběť tuto, dí:

Přijď, posvětiteli, všemohoucí věčný Bože, a požehnej této oběti, tvému svatému jménu připravené! (Při tom ji sám žehná křížem.)

Pak jde na levou stranu a myje sobě na význam duchovní čistoty ruce, říká:

Umyji mezi nevinnými ruce své, a obstoupím oltář tvůj, Hospodine, abych slyšel hlas chvály, a vypravoval všecky divné skutky své. Hospodine, miloval jsem okrasu domu tvého, a místo přebývání slávy tvé. Nezahlazuj s bezbožnými duše mé, a s muži krve (s vražednými) života mého. V jejichžto rukou nepravosti jsou: a pravice jejich naplněna jest dary. Já pak v nevinności své kráčel jsem: vysvobod' mne, a smiluj se nade mnou. Noha má stála v přímosti, v shromáždění dobrořečítí budu tobě. Sláva Otci atd.

Navrátiv se pak do prostřed oltáře, modlí se skroušeně:

Přijmi, nejsvětější Trojice, oběť tuto, kterouž tobě přinášíme na památku utrpení, vzkříšení a na nebe vstoupení Ježíše Krista, Pána našeho; ke cti blahoslavené panny Marie, svatého Jana křtitele, svatých apoštolů Petra a Pavla, a všech svatých, aby jim ke cti a nám k spasení sloužila, a aby onino za nás v nebi se přimlouvali, jichžto památku na zemi konáme. Skrze téhož Ježíše Krista. Amen.

Na to políbiv oltář, obrátí se k lidu a dí:

Modlete se, bratří, aby má a vaše oběť příjemná byla Bohu Otci všemohoucímu.

Min. Přijmiž Pán oběť z rukou tvých k chvále a k zvelebení jména svého, k prospěchu také našemu a veškeré své svaté církve.

Kn. Amen.

Obrátiv se k oltáři, koná modlitby tiché čili sekreta, které dle rozličnosti slavnosti rozdílné jsou. Na den svaté Trojice zní:

Posvěť, prosíme Pane Bože náš, skrze vzývání tvého svatého jmena oběti této, a učiň nás samy skrze ni věčným darem tobě. Skrze Krista Pána našeho, jenž s tebou živ jest a kraluje po všecky věky věkův.

Min. Amen.

Pak se chystá, aby dle příkladu proměnil slovy Krista Pána chleb v tělo a víno v krev jeho. Zprvu však velebě a oslavuje Boha, říká zpěv přípravní, či:

P r e f a c í.

K n. Pán s vámi.

Min. A s duchem tvým.

K n. Vzhůru srdce (pozdvihněte)!

Min. Máme k Pánu (pozdvížené).

K n. Díky činme Pánu Bohu našemu.

Min. Jestliť hodné a spravedlivé.

K n. V pravdě jest to hodné a spravedlivé, slušné a spasitedlné, abychom tobě vždy a všudy díky vzdávali, Pane svatý Otče, všemohoucí věčný Bože, skrze Pána našeho Ježíše Krista. Skrze něhož velebnost tvou chválí anjelé, skrze něhož

oslavují tebe s největší uctivostí všechny
mocnosti nebeské; skrze něhož prozpě-
vují Cherubínové a Serafínové radostné
chvalozpěvy, velebíce slavné jméno tvé.
Dovol i nám tvorům hříšným, bychom
hlasy své s chvalozpěvy duchů těchto
nebeských spojili, pokorně a vážně vola-
jíce: Svatý, svatý, svatý jest Pán Bůh
zástupů, plna jsou nebesa a země slávy
jeho. (Žehná se křížem.) Hosanna na výso-
stech.

Při tom se dá znamení zvonkem, a pak se
počíná:

T i c h á m š e č i l i k á n o n.

Kněz pozdvihuje oči a rukou k nebi, na zna-
mení důvěry a pozdvížení mysli své k Bohu, hned
pak na to u vědomí své nehodnosti sklopiv oči a
sepnuv ruce, prosí Boha:

Tedy tebe, nejmilostivější Otče, skrze
Ježíše Krista, Syna tvého, Pána našeho,
pokorně prosíme a žádáme (líbá oltář), abys
milostivě přijal a žehnal (žehná křížem tři-
krát kalich) tyto pocty †, tyto dary †, tyto
svaté nepoškvrněné oběti †, kteréž tobě

obětujeme především za svatou katolickou církev, kterouž račiž pokojem obdařiti, opatrovati a řídití, po celém okršlku země; spolu se služebníkem svým, papežem naším N., s biskupem naším N. a s naším zeměpánem N., i se všemi pravověřícími, a katolické a apoštolské církve vyznávající.

Pomni, ó Pane, na služebníky a služebnice své (sepiatýma rukama připomíná sobě živé, za které se zvláště modlí a mši sv. obětuje) a na všecky přítomné, jejichžto víra tobě povědoma jest, a známa pobožnost, za kteréž tobě obětujeme, aneb kteří tobě oběťují tuto oběť chvály, za sebe a za své všecky; za vykoupení duší svých, za naději spasení, a zdraví svého, a tobě vzdávají sliby své, věčnému Bohu, živému a pravému.

Majíce obcování a ctíce památku zláště slavné vždy panny Marie, rodičky Boha a Pána našeho Ježíše Krista, anobř i blahoslavených apoštolů a mučedníků tvých, svatého Petra a Pavla, Ondřeje, Jakuba, Jana, Tomáše, Jakuba,

Filipa, Bartoloměje, Matouše, Šimona a Tadeáše, Lína, Kleta, Klímenta, Ksysta, Kornelia, Cypriana, Vavřince, Chrysgona, Jana a Pavla, Kosmy a Damiana; i všech tvých Svatých, skrze kterýchžto zásluhy a prosby uděliž nám, abychom ve všech věcech pomocí tvé ochrany obhájeni byli. Skrze Krista Pána našeho.

Vzkládaje ruce na kalich, na znamení, že oběť tuto přináší na místo lidu, dí:

Tuto oběť služebnosti naší, jakož i veškeré čeledi své, prosíme ó Pane, abys smířený přijal, a dny naše v pokoji svatém spořádal a způsobil, abychom od věčného zatracení vysvobozeni a k stádu tvých vyvolených počtění byli. Skrze Krista Pána našeho. Amen. Kteroužto oběť ty, Bože, ve všem (žehná kalich i hostii třikrát sv. křížem) požehnanou †, přivlastněnou †, potvrzenou a příjemnou † způsobiti račiž, aby ona nám tělem (žehná sv. hostii) a krví (žehná kalich) tvého nejmilějšího Syna, Pána našeho Ježíše Krista učiněna byla,

(P r o m ě n ě n í)

kterýžto před tím dnem, než trpěl, vzal chleb do svatých a ctihodných rukou, a pozdvíženýma očima k nebi, k tobě Bohu Otci všemohoucímu, díky čině dobrořečil, lámal a dával učedníkům svým, řka: „Jezte z toho všickni; „T o t oť j e s t tě l o m é.“

Při tom se pokloní na znamení nejhlubší úcty k Ježíši Kristu v svátosti této přítomnému, a pozdvihuje sv. hostii, aby i ostatní se jí kořili, k čemuž i ministrant dává znamení zvonkem. Pak pokračuje:

Podobně i když povečeřeli, vzal (Pán Ježíš) kalich do svatých a velebných rukou, a opět vzdávaje tobě díky, žehnal jej, řka: „Vezměte a píte z toho všickni: T o t oť j e s t kalich krve mé nového a věčného zákona, tajemství víry, jenž za vás a za mnohé vylita bude na odpuštění hříchů.“ „Kdykoli toto budete činiti, číňte to na mou památku.“

Opět se klaní Kristu a pozdvihuje kalicha, by i ostatní se klaněli Kristu přítomnému. Pak máje Krista v způsobách chleba a vína před sebou, modlí se dále:

Nyní, ó Pane, poněvadž my, lid tvůj vykoupený, přehořké utrpení téhož Krista, Syna tvého, Pána našeho, i slavné vzkříšení i podivné na nébe vstoupení jeho sobě připomínáme: obětujeme svaté velebnosti tvé z darů tvých štědrých (žehná kalich a sv. hostii křížem) oběť čistou †, oběť svatou, oběť nepoškvrněnou †, chleb svatý života věčného † (žehná sv. hostii), a kalich spasení nepomijitelného † (žehná kalich).

Na kteroužto oběť račiž vzhlednouti tváří jasnou a milostivou, a ji přijíti se zalíbením; jakož jsi přijíti ráčil dary spravedlivého služebníka svého Abele, a oběť arciotce našeho Abrahama, a kterouž tobě obětoval nejvyšší kněz tvůj Melchisedek, svatou oběť, hostii nepoškvrněnou.

Hluboce skloněn s sepiatýma rukama modlí se dále:

Pokorně tebe prosíme, všemohoucí Bože, veliž, aby tato oběť skrze anjela tvého svatého donešena byla na vznešený oltář tvůj, před obličej Božské velebnosti tvé (líbaje oltář na znamení uctivosti a radosti)

bychom, kolik nás koli z této oltářní společnosti přijímati bude přesvaté tělo † (znamená sv. hostii křížem) a krev † (znamená kalich křížem) Syna tvého, vším nebeským požehnáním a milostí naplnění byli. Skrze téhož Krista Pána našeho. Amen.

Pomni také, ó Pane, na služebníky a služebnice své mrtvé (sepiatýma rukama modlí se za mrtvé, kterým zvláště žádá smilování Boží vyprositi). Račiž jim, ó Pane, a všem v Kristu odpočívajícím místa občerstvení, světla a pokoje uděliti. Skrze téhož Krista Pána našeho. Amen.

(Bije se v prsy, dí dále:) Nám také hříšným služebníkům svým v množství slitování tvých doufajícím, račiž uděliti nějakého podílu v společenství tvých svatých apoštolů a mučedníků: sv. Jana křtitele, Štěpána, Matěje, Barnabáše, Ignacia, Alexandra, Marcellina, Petra, Felicity, Perpetuy, Háty, Lucie, Anežky, Cecilie, Anastasie, a všech svatých tvých. Dejž nám v společnost jejich přijíti, ne z ohledu zásluh našich, nýbrž pro tvou milost, skrze Ježíše Krista, Pána našeho, v němž, ó

Pane, vždycky (žehná třikrát kalich a hostii) všechno dobré tvoříš, posvěcuješ †, obživuješ †, a požehnáváš, a nám uděluješ. (Poodkryv kalich, žehná se sv. hostií povrch kalichu křížem třikráte.) Skrze něho †, a s ním †, a v něm † (pak mezi prsy a kalichem) budiž tobě Bohu Otci všemohoucímu †, v jednotě Ducha svatého † (pozdvihuje kalich se sv. hostií) všechna čest a sláva, po všechny věky věků.

M i n. Amen.

K n. Modleme se! Povzbuzení spásitelnými rozkazy tvými a vyučení Božským ustanovením tvým, osmělujeme se volati: Otče náš atd.

Modle se takto, končí modlitbou všech modliteb tichou mší. Pak dí nahlas:

A neuved' nás v pokušení.

M i n. Ale zbav nás od zlého. Amen.

K n. (Drže v ruce paténu, dí:) Vysvobod' nás, Pane, ode všeho zlého, minulého, přítomného i budoucího, a skrze přimluvu blahoslavené, a důstojné vždy Panny, rodičky Boží Marie, jakož i blahoslavených

apoštolů svých Petra a Pavla, Ondřeje a všech svatých (znamená se s paténou sv. křížem, a pak líbá ji), dej milostivě pokoj za dnů našich; abychom pomocí tvého milosrdenství podporováni, byli vždy osvobozeni od hříchů a přede vším zarmoucením bezpečni. Skrze téhož Pána našeho Krista Ježíše, Syna tvého (rozpůlí sv. hostii a ulomí z ní částku), jenž s tebou živ jest a kraluje v jednotě Ducha sv. Bůh (drže ulomenou částčku nad kalichem, dí hlasitě) po vsecky věky věkův.

M i n. Amen.

Žehnaje s ulomenou částkou po 3krátě kalich, dí:

Pokoj Páně budiž vždy s vámi.

M i n. A s duchem tvým.

K n. (Pustiv částku tuto do kalicha na znamení, že v každé způsobě jest celý Kristus s tělem i s krví přítomen; dí:) Smíšení a posvěcení toto těla a krve Pána našeho Ježíše Krista budiž nám přijímajícím k životu věčnému. Amen.

Pokloniv se hluboce, sepne ruce a bije se třikrátě v prsy, řka:

Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa: Smiluj se nad námi.

Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa: Smiluj se nad námi.

Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa: Uděl nám pokoje.

Při mši sv. za mrtvé nebije se v prsy a dí: Uděl jim pokoje, a po třetí: Uděl jim pokoje věčného. Pak i následující první modlitba se vynechá.

Hluboce skloněn s sepiatýma rukama modlí se
3 přípravní modlitby

Ku sv. přijímání.

Pane Jesu Kriste! kterýž jsi řekl apoštolům svým: Pokoj zůstavuji vám, pokoj svůj dávám vám; nepatř na hříchy mé, nýbrž popatř na víru církve své, a zachovej ji dle vůle své v pokoji a v svornosti, kterýž žiješ a kraluješ, Bůh, na věky věkův. Amen.

Pane Ježíši Kriste! Synu Boha živého, kterýžs dle vůle Otce svého, spolupůsobením Ducha svatého, smrtí svou světu života udělil, vysvobod' mne skrze

toto přesvaté tělo a krev svou ode všech hříchů a od všelikého zlého. Dej, ať vždy dle přikázání tvých jsem živ, a ať se od tebe nikdy neodloučím; jenž s týmž Otcem a Duchem svatým živ jsi a kraluješ, Bůh na věky věkův. Amen.

·Přijetí těla tvého, Pane Ježíši Kriste, kteréhož já nehodný nyní požívati žádám, nedopusť, aby mi bylo k odsouzení a ztracení; nýbrž propůjč dle dobrotivosti své, aby mně prospělo k ochraně a k lékařství duše i těla, jenž jsi živ a kraluješ s Bohem Otcem v jednotě Ducha svatého, Bůh po všecky věky věkův. Amen.

Pak vezma do rukou tělo Páně, bije se třikráte v prsy, řka po třikráte:

Pane! nejsem hoden, abys všel pod střechu mou (srdce mého), ale toliko rciž slovem, a uzdravena bude duše má.

Pak žehnaje se sv. křížem, přijímá tělo Páně, řka:

Tělo Pána našeho Ježíše Krista ostříhejž duši mou k životu věčnému. Amen.

Pozastaviv se poněkud v zbožném rozjímání velebného tajemství tohoto, sbírá paténou drobty a vtírá je do kalichu, řka:

Čím odplatím Pánu za vše, cokoli mně prokázal? Vezmu kalich spasení a vzývati budu jmeno Páně, chváliti budu Pána a od nepřátel svých uchován budu.

Pak přijímá krev Páně, žehnaje se kalichem, řka:

Krev Pána našeho Ježíše Krista ostříhejž duši mou k životu věčnému. Amen.

Pak spláchne kalich, řka: -

Což jsme ústy přijali, dejž, bychom čistou myslí chápali a z daru časného nám se stal lék věčný.

Na to spláchna sobě prsty, dí:

Tělo tvé, Pane Ježíši Kriste, kteréž jsem přijal, a krev tvá, kteráž mne napojila, nechť přebývá vždy s tvou milostí v srdci mém; a učiň, aby se mne nepřidržela skvrna hříchů, jehožto tak čistá a svatá tajemství občerstvila; jenž jsi živ a kraluješ na věky věkův. Amen.

Po přijímání.

Vytřev kalich a přikryv jej, poodkročí na levou stranu oltáře a modlí se částechku z písma sv., jež sluje popřijímání, postkommunio řečenou, kterážto zní na den sv. Trojice takto:

Dobrořečmež Bohu nebeskému, a přede všemi živými vyznávejme jej, nebť jest učinil s námi milosrdenství své.

Přistoupiv opět do prostřed, políbiv oltář, pozdraví lidu jako na počátku, a poodejda na stranu epištolní, povzbudiv lid k společné modlitbě, modlí se modlitbu po přijímání dle rozdílnosti slavnosti rozdílnou. O sv. Trojici zní:

M o d l e m e s e.

Nechť prospívá, ó Pane Bože náš, k spasení těla i duše přijímání této svátosti a vyznání věčné svaté Trojice a její nerozdílné jednoty. Skrze Krista Pána našeho. Amen.

Navrátiv se do prostřed oltáře, obrátí se k lidu a pozdraví ho:

Kn. Pán s vámi.

Min. A s duchem tvým.

Kn. Jděte, mše jest dokonána.

Za zemřelé dí: Ať odpočívají v pokoji!
R. Amen.

Kn. Bohu díky.

Obrátiv se k oltáři, hluboce skloněn sepiatýma rukama prosí:

Nechť se zalíbí tobě, svatá Trojice, oběť služebnosti mé, a propůjč: aby oběť, kterouž jsem já nehodný Velebnosti tvé obětoval, tobě byla příjemná, mně pak a všem, za kteréž jsem ji obětoval, skrze milosrdenství tvé k spasení věčnému byla prospěšná, skrze Krista Pána našeho. Amen.

Na to obrátiv se k lidu, žehná jej sv. křížem, řka:

Požehnejž vás všemohoucí, milosrdný Bůh Otec †, Syn †, i Duch † sv. Amen.

Při mši sv. za mrtvé nežehná se lid.

Poodkročiv pak na pravou stranu oltáře, modlí se:

P o s l e d n í E v a n g e l i u m.

Počátek Evangelium dle sv. Jana.

Na počátku bylo Slovo (Syn Boží), a Slovo bylo u Boha, a Bůh byl Slovo. To bylo na počátku u Boha. Všecky

věci skrze ně učiněny jsou: a bez něho nic není učiněno, co učiněno jest. V něm byl život, a život byl světlo lidí: a světlo ve tmě svítí, a tma ho neobsáhla (lidé zaslepení ho nepoznali). Byl člověk poslaný od Boha, jemuž jméno bylo Jan. Ten přišel na svědectví, aby svědectví vydal o světle (Synu Božím), aby všichni věřili skrze něho. Nebyl on světlo (Messiáš), ale aby svědectví vydal o světle. Bylo světlo pravé, kteréž osvětluje každého člověka, přicházejícího na tento svět. Na světě byl, a svět skrze něho učiněn jest, a svět ho nepoznal. Do vlastního přišel, a svoji ho nepoznali. Kolikož pak koli přijali ho, dal jim moc býti syny Božími, těm, kteří věří ve jméno jeho: kteřížto ne z krve, ani z vůle muže, ale z Boha zrozeni jsou. (Poklekna na koleno na znamení hluboké uctivosti k vtělení Kristovu, dí:) A Slovo tělem učiněno jest, a přebývalo mezi námi: i viděli jsme slávu jeho, slávu jakožto Jednorozeného od Otce, plného milosti i pravdy.

Modlitby ke mši svaté.

Způsob, jak se má mše sv. slyšeti.

Není na tom dosti, milé dítě, abys bylo toliko přítomno, když kněz mši sv. slouží: nýbrž ty musíš také spolu s ním v duchu ji konati, a tudíž buď tyž modlitby s ním konati, jak svrchu vypsáno jest, aneb jiné podobné modlitby Bohu přináseti, a to uctivě a pobožně.

Přede vším, kdykoliv chceš mši sv. slyšeti, připrav ducha svého k tomu. Představ si živě, jakoby jsi stál (a) pod křížem Božského Vykupitele a jakoby jsi viděl (a), jak pro tebe trpí a umírá. Svatý císař Jindřich II. šel vždy půl hodiny před mší sv. do své kaple, tamto klečel před velkým křížem a upřeným okem naň rozjímal si utrpení Páně. Brzy se objevily v očích jeho slzy a srdce jeho se naplnilo lítostí a žalem. „Pohled na kříž,“ říkával on, „jest nejlepší přípravou ke mši sv.; neb tuto se staví živě na oči člověku láska nesmírná, kterou se Pán Ježíš na hoře Kalvarii za nás obětoval, a

denně tuto oběť za nás na oltáři obnovuje.“ Když pak se mše sv. koná, modli se následující modlitby:

Při začátku mše svaté.

Když kněz na stupních oltáře se modlí, připravuje se ke mši svaté, připravuj i ty ducha svého, lituj hříchů svých a pros Boha o smilování, řka:

Ve jméno Otce †, i Syna †, i Ducha svatého †. Amen. Ó můj Bože, já se blížím k oltáři tvému a chci spolu s knězem konati mši svatou a obětovati tobě Ježíška, beránka nejdražšího, který pro nás hříšné, lidi na kříži se obětoval. Však nejsem hoden (na), abych přistoupil (a) k tobě, ješto se nechovám tak, jak toho žádáš od dobrých a zdařilých dítek. A protož v skroušenosti srdce padám před tebou na kolena svá, a vyznávám: že jsem často zhřešil (a), a že nejsem dobré dítě tvé. Ó Ježíši, smiluj se nade mnou! (bije se v prsy) Kriste, smiluj se nade mnou! a odpusť mi provinění má, a dejž, abych hodným srdcem při této svaté oběti přítomen (na) býti mohl (a) a stal (a) se také milosti tvé oučasten (na).

Ke Gloria.

Připom. Nečte-li se mše svatá za mrtvé v černé aneb jinak i v modré barvě, chval a veleb Boha s knězem a říkej:

„Sláva Bohu na výsostech a pokoj lidem na zemi dobré vůle!“ Tak volali druhdy na luzích Betlémských anjelé nebeští, když se Kristus Pán narodil a tak volám nyní i já s knězem. Ano, sláva budiž tobě, Otče nebeský, který jsi všechno u veliké moci tak krásně stvořil, a všechno tak laskavě zachováváš a tak moudře řídíš a spravuješ. Sláva budiž tobě také, Pane Jesu Kriste, který jsi pro nás s nebe sestoupil, a pro naše spasení na kříži umřel. A sláva také tobě, ó Duše svatý, kterýž nás posvěcuješ a činíš syny Božími. — Budiž také pokoj na zemi lidem dobré vůle! — Dejž tedy, ó Bože, aby všickni lidé dobří byli, a byli šťastni, spokojeni a blaženi, a jako tuto tebe chválí na zemi, jednou tebe chválili a velebili s anjely v nebi na věky věků. Amen.

Ke kollektě či k modlitbě a k epištole.

Připom. Když kněz, obrátiv se k lidu, koná modlitby a čte epištolu, přednášej i ty Bohu důvěrně prosby své, kteréž ti na srdci leží; aneb o svátcích modli se modlitby, které na ty svátky připadají, jak v zadu poznamenány jsou. V obecné pak dny a neděle můžeš se modliti následující modlitbu:

Ó můj Bože! s knězem, kterýž koná nyní modlitby k tobě, spojuji i já prosby své; ach neoslyš mne dítko tvého; vždyť ty rád slyšíš modlící se dítky! —

Otče, ochraňuj mne! — Vždyť jsem slabé dítko, a mnoho nebezpečenství hrozí mně. — Otče, řeď a zpravuj mne — abych s pravé cesty nikdy nezbloudil (a).

Otče, žehnej mne a pomáhej mně, abych byl (a) dobrým a zvedeným dítětem, a byl (a) hoden (na) jednou k tobě přijíti. Také tebe prosím za své rodiče, bratříčky a sestřičky, za své přátele a učitele a za všecky lidi: rač dáti všem svou milost a to, co jim k časné a věčné blaženosti jest potřebí. Za to tebe prosím skrze neskončené zásluhy Krista Pána. Amen.

K Evangelium.

Připom. Když kněz čte sv. Evangelium, povstaň na znamení uctivosti k slovu Božímu a připomeň si, že jest to povinnost tvá, abys učení svatého evangelium poznával (a), i před celým světem vyznával (a), hájil (a), a podlé něho živ (a) byl (a). Pak dí zbožně:

Ó Bože! dobrý otec můj na světě mi říkává, co mám činiti a čeho se varovati; poněvadž mne miluje a chce, abych dobrý (á) byl (a) a dobře se mně vedlo. Podobně i ty, poněvadž všecky lidi miluješ a chceš, aby hodni byli, oznámil jsi nám skrze Ježíše Krista, Syna svého, co máme činiti, bychom se tobě líbili. Protož i já chci rád (a) a ochotně slýchat i učit se všemu, co nám Pán Ježíš v svatém Evangelium přikazuje, abych to dobře poznal a chci také dle toho živ (a) býti a všechno činiti, co přikazuješ, a všeho se varovati, co nám zapovídáš. I budu rád slýchat slovo Ježíše ve škole i v kostele, a zachovám všechno v srdci mém, aniž na to kdy zapomenu, čemu jsem se naučil. Nikdy pak se nebudu za to

styděti, a všudy to chci také vyznávat. Tak se stanu hodným dítětem tvým, tobě i všem dobrým lidem milým a jednou věčně blaženým na nebesích. Amen.

Ke Kredo či Věřím.

Neděje-li se hned obětování po Evangelium, učiň s knězem vyznání víry a rciž:

Na to jsem byl pokřtěn (a), abych víru svou vyznával (a) a dle ní živ (a) byl (a). A protož osvědčuji s knězem před oltářem Božím víru svou:

Věřím v tebe, Bože Otče všemohoucí, jenž jsi všechno stvořil, vše zachovávaš a řídíš a o všechny tvory, zvláště pak o lidi otcovsky se staráš a pečuješ. — Věřím v tebe, Ježíši Kriste, jediný Synu Boží, Pane náš, jenž jsi přišel s nebe na svět, narodil se z Marie, a již jako pačole ve dvanácti letech prospíval jsi věkem a moudrostí a milostí u Boha i u lidí. V třicátém pak roku stáří svého počal jsi učití lidi znáti Boha a jeho svatou vůli, a činils dobře všem. Než zlí lidé

v tebe nevěřili a ukřižovali tebe. Umřel jsi bolestně pro nás na kříži, pak jsi byl pohřben. Třetího dne jsi vstal slavně z mrtvých, a ukazoval jsi se po čtyřidceti dnů učedníkům svým, pak vstoupil jsi na nebesa, abys tam vzal slávu za své ponížení a připravil svým věrným příbytky. Tam sedíš na pravici Otce, a máš nejvyšší moc na nebi i na zemi. Jednou pak v den poslední přijdeš s velikou slávou v oblacích, a budeš soudit živé i mrtvé, abys odplatil jednomu každému, jak živ byl na světě. — Věřím také v tebe, ó Duše svatý, jehož seslal Syn Boží na svět, jenž jsi posilnil apoštolů u víře a dal jim dar, mluvit jazyky rozličnými, a kterýž posud posvěcuješ věřících, osvěcuje rozum jejich a poňoukaje jich k dobrému a uděluje jim darů svých. — Věřím ve svatou katolickou církev, kterou Kristus Pán založil, shromáždil v ní své věřící, a v které se jeho svaté učení hlásá a jeho milosti udělují. — Věřím v Svatých obcování, v němžto všickni věřící na zemi, duše v očistci a

svatí na nebi tvoří jednu rodinu a jednu čeleď, jsouce spojeni svazkem jedné víry, naděje a lásky. — Věřím také, že se hříšníku hříchy odpouští, když pravé pokání činí. — Věřím, že v den poslední Kristus mrtvé vzkřísí, a oni z hrobu povstanou a více neumrou. — Věřím také v život věčný, kdežto po smrti dobří lidé s Bohem Otcem a s Ježíšem Kristem se věčně radovati budou. Amen.

K obětování.

Připom. Tuto spoj úmysl svůj s úmyslem kněze. Obětuj totiž s knězem Ježíše Krista pod způsoby chleba a vína Bohu Otci nebeskému, a podobně i obětuj mu sebe samého (samou), a rciž:

Se služebníkem tvým, ó Pane Bože, obětuji tobě nepoškvrněnou hostii a kalich tento spasení. Obětuji je tobě za sebe, za všechny přítomné, za živé i za mrtvé. Vzhledniž milostivým okem na ně, a přijmiž je laskavě, a dejž, ať napomáhají nám k životu věčnému. K tomu obětuji i sebe samého (samou) tobě, ó Bože můj; tobě

chci sloužiti s tělem i s duší, tobě chci žíti a tobě umříti. Dejž, bych byl (a) příjemnou obětí tobě; a protož očist duši mou od všelikých škvrn hřichu, abych byl (a) čist (a) před tebou a stal (a) se tobě líbeznou obětí.

Žehnejž, ó Pane, požehnáním svým tuto oběť. Za to tě prosím skrze neskončené zásluhy Syna tvého Pána Jesu Krista. Amen.

K Prefací a k Sanktus či Svatý.

Připom. Chvaliž tuto a velebiž Boha s duchy nebeskými, a rciž u vroucnosti srdce:

Kdožby tebe neměl chváliti a velebiti, Pane Bože náš, jenž jsi tak velebný, tak mocný, dobrotivý a moudrý. Tyť zajisté vši chvály hoden jsi. Tebe chválí sborové anjelští, Cherubínové a Serafinové tebe velebí neustále. Dovol, ó Pane, abych i já tebe s dětinským hlasem chválil (a) a velebil (a); a protož spojuji i já hlas svůj s anjely nebeskými a volám u vroucnosti: „Svatý, svatý, svatý, Pane

Bože zástupů. Plna jsou nebesa i země slávy tvé!“ — A jako druhdy pacholata Jerusalemská, vítajíce Krista Pána, provolávali mu, i já s nimi volám, a tebe, Kriste, vítám: „Hosanna na vysostech! Požehnaný, jenž se béře ve jmenu Páně. (Žehnej se svatým křížem.) Hosanna na vysostech!“

Před pozdvihováním.

Připom. U vroucnosti srdce modli se za živé a vzývey svaté o přímluvu.

K tobě, ó Pane Bože, pozdvihuji oči svých v důvěře, maje (íc) za to, že neoslyšíš skroušené prosby dítky svého. Pro tuto oběť, kterouž tobě přinášíme, buď nám milostiv. Ty jsi dobrý Otec nás všech, a my všickni jsme tvoji dítky. I nebyl (a) bych dobrým dítětem tvým, kdybych nemiloval (a) všechněch lidí. Protož se chci za všechny modliti.

Ó vzhlédni na všechny lidi a buď jim milostiv; zvláště pak popatř na všechny křesťany, chrániž a zachovej je

v pokoji. Žehnej našeho papeže N., jenž tvou církev zpravuje; žehnej našeho biskupa N., jenž o spasení naše pečuje; žehnej našeho zeměpána N., jenž celou říši řídí v pokoji. Požehnej také rodičů mých, aby dlouho živi byli; požehnej mých učitelů, aby mne ke všemu dobrému vedli; požehnej mých bratří a sester, bychom se vespolek milovali a svorně živi byli; požehnejž také mých přátel a dobrodinců, odplat jim sám, čeho jim odplatiti nemohu. Smiluj se nad chudými, nuznými, nemocnými a nešťastnými, zvláště pak nad sirotky, budiž jim Otcem a pomocníkem a vzbudiž jim dobrodince. Mně pak a všem dítkám dej, abychom byli dobří, jako byl Ježíšek: poslušní, volni, ochotni, zvedeni a nábožni. Spojte se mnou prosby své, vy všickni svatí a vyvolení Boží, zvláště ty sv. Panno Maria, vy svatí anjelové Boží a ty svatý patrone můj. Skrze jejich zásluhy a prosby račiž, ó Pane Bože, vyslyšeti prosby mé.

Ku pozdvihování.

Když kněz pozdvihuje nejsvětější tělo Páně, padni na kolena svá, bí se v prsy a rciž:

Tisíckrát budiž pozdravený, ó Pane Jesu Kriste! Před tebou padám na kolena svá, tobě se klaním v způsobě chleba. — Ó můj Ježíši, tobě jsem živ (a)! — Tobě chci umřít! — Tvůj (tvá) jsem v životě i v smrti! Amen.

Při pozdvihování kalicha čiň též a diž:

Ó svatá krvi Kristova, očisť mne, posvěť mne, obmyj mne! — Ježíši, buď milostiv mně hříšnému dítěti! — Smiluj se nade mnou! — Odpusť mně hříchy mé a pomáhej mi tak živu býti, abych někdy na tebe v nebi patřil.

Po pozdvihování.

Připom. Tuto sobě připomínej život Kristův, zvláště utrpení jeho, modli se za zemřelé a vzývej svaté. Na ten cíl rciž:

Nyní pod způsobami chleba a vína přebýváš s námi, ó Pane Ježíši Kriste, se

vší svou láskou a milostí, s kterou jsi druhdy na zemi mezi lidmi obcoval. A protož chci toliko na tebe mysliti a připomínati sobě tvůj život a tvou smrt. Ó jak jsi byl dobrý ke všem lidem! Ty jsi je vyučoval neustále a vedl jsi je k dobrému; všem jsi dobře činil: uzdravoval jsi nemocné, slepým jsi dával zrak, hluchým sluch, mrtvé jsi vzkřísil, zarmoucené jsi těšil; a předc jsi musil za to všecko tak mnoho zlého trpěti a snášeti. Ó jak tě nemilosrdně jali v zahradě Olivetské! Jak tě vlékli svázaného jako nějakého zločince od soudce k soudci, a posléze tebe nevinně odsoudili! — Ó jak se tobě posmívali a v tvář bili a plvali! — Jak jsi byl ukrutně bičován, a pak ubíjovanému vložili těžký kříž na ramena! — Vidím s bolestným okem, jak s tebe šaty svlékali a jak přibíjeli na kříž ruce a nohy tvé! Ó jak velké muky jsi musil snášeti, když jsi mezi dvěma lotry rozpiat na kříži pněl. A předc jsi snášel všecko tiše. Prosil jsi za své vražedníky, odpustils lotru kajícímu, poru-

čil jsi drahou matku svou péči milého učedlníka Jana, a pak poručiv ducha svého v ruce Otce, dokonal jsi na kříži svatý a velebný život svůj. Pak tě uložili v hrob ve skále vytesaný. Než hrob tebe nepodržel. Třetího dne vstal jsi jako vítěz nad smrtí z mrtvých, a pak jsi vstoupil slavně na nebesa, abys vzal slávu věčnou za všechno, co pro nás jsi trpěl a podstoupil.

Ó Ježíši, v nejsvětější svátosti přítomný, budiž tedy nám milostiv a prokaž nám svou lásku a milosrdenství. Buď milostiv také všem, kteří se odebrali od nás na věčnost a odpočívají v pokoji. Buď milostiv všem zemřelým, zvláště pak N. (tu jmenuj ty zemřelé, za které se modlíš neb chceš modliti). — Dej jim, ó Pane Ježíši, odpočinutí věčné a lehké, a světlo věčné ať jim svítí, a ať odpočívají v pokoji a ať povstanou jednou se mnou v den vzkříšení k životu věčnému.

K Pater noster či Otče náš.

Nemohu lépe, ó Pane Ježíši, se modlití, než když nábožně budu říkati modlitbu, kterouž jsi nás sám učil modlití se; a protož volám:

„Otče náš, jenž jsi na nebesích!“ Ty zajisté jsi nás stvořil dítky své, ty jako otec nás miluješ a o nás pečuješ. — „Posvěť se jméno tvé.“ Dej, aby všickni lidé tebe poznali a dobří byli a životem ctným a spravedlivým oslavovali jméno tvé. — „Přiď království tvé.“ Učiň, aby všickni lidé vešli do církve svaté, která jest království Boží na zemi, a pak jednou přišli do království Božího na nebi, a tam se věčně radovali. — „Buď vůle tvá jako v nebi tak i na zemi.“ K tomu nám dopomáhej, abychom tak rádi plnili, co přikazuješ, jako to anjelé a svatí na nebi plní. — „Chléb náš vezdejší dejž nám dnes;“ — a dej nám, čeho k zachování života potřebí máme; zvláště těm, kteří

nouzi trpí, račiž pomoci. — Ač jsi k nám dobrotivý, my předc hněváme tebe a mnoho jsme zavinili. — „Odpusť nám naše viny, jakož i my odpouštíme našim vinníkům,“ kteří nám ublížili. Neuvoď nás v pokušení, nedopouštěj, abychom v pokušení k zlému upadli, a dopustíš-li je na nás, nedey, abychom jím přemožení klesli. — „Zbav nás také posléze od všeho zlého, uchovey a zachraň nás od všelikého neštěstí, zvláště pak od hříchu, kterýž jest to největší zlé, a člověka věčně nešťastného činí. Dey, ó Bože, ať se to stane, zač tebe prosíme. Amen.

Ku přijímání.

Připom. Nepřijímáš-li skutečně, čiň to duchovně, t. j. vzbud v sobě, co nejvíce moci budeš vroucí žádost, abys tělo Kristovo hodně přijal (a), s Kristem Pánem se spojil (a), a s ním ve svazku lásky až na věky setrval (a). Když kněz se bije v prsy, bí se též s ním, řka: „Pane, nejsem hoden (na), abys všel pod střechu srdce mého; toliko rciž, a slovem uzdravena bude duše má.“ (Po třikráte.)

Nyní přijímá kněz nejsvět. svátost. Ó jak jest šťasten, že Kristus Pán přichází v srdce jeho. Kýžby i také přišel ke mně, a přebýval v srdci mém. I jak bych se z toho radoval (a) a jak bych byl (a) blažen (na). On zajisté by mne posilnil a podporoval, abych byl (a) zdařilým dítětem a jím také povždy zůstal (a). A jak mám toho velice zapotřebí, ješto jsem slabé a mdlé dítě a lehce klesám. Přijď tedy, můj Ježíšku, přijď ke mně, a zůstaň ve mně a přebývej neustále v srdci mém. Tebe jediného chci chovati v srdci mém; ty budeš jedinou radostí mou, ty budeš mým jediným ředitelem a vůdcem a rádčem; — na tebe jediného budu patřiti, tebe jediného budu poslouchati, tebe se budu věrně držeti po všechn život svůj. — Přijď tedy, ó Ježíši, vstup v srdce mé a se mnou se spoj! Pak budeš mým Spasitelem, a já tvým dítětem, a v tomto svazku lásky chci setrvati až na věky, abych jednou s tebou v nebesích spojen (a) věčné blaženosti u tebe došel (la). Amen.

Ke konci mše svaté.

Děkuj Božské velebnosti za jeho svaté vtělení a umučení a smrt a pak naposledy s nejhlubší pokorou beř požehnání, kteréhož ti náš milý Pán skrze kněze, služebníka svého, uděluje.

Ó můj Pane Ježíši Kriste, jak děkuji tobě: že jsi pro nás na svět přijíti a pro spasení naše tak mnoho trpěti, ano i umříti ráčil; a což ještě nad to jest, že tuto drahou oběť kříže každodenně na oltáři představuješ a se za nás Bohu obětuješ. Ó přijmiž, Otče nebeský, tuto oběť, kterouž jsme dali tobě ke cti a chvále na poděkování za nesčíslná dobrodiní tvá a za odpuštění hříchů. Budiž nám milostiv a dey, aby nám všem sloužila ku spasení. Nyní pak, když se ubíráme domů, požehney nás! Jako kněz vztahuje ruku svou, aby nás žehnal ve jménu tvém, žehneyž nás i ty s hůry nebes; nebo nic nemůžeme bez požehnání tvého. Požehneyž nás Otče †, abychom vždy zůstali dobrými dítky tvými. — Požehney nás Synu Boží † Pane Jesu Kri-

ste, abychom prospívali ve všem dobrém, a byli věrní tvoji následovníci. Požehney nás Duše svatý †, abychom svatě na zemi živi byli a jednou do nebeské radosti se dostali. Požehney také všech nepřítomných našich rodičů, učitelů, přátel a dobrodinců; požehney naší práce, požehney ourody zemské: abychom všickni pokojný život vedli, vespolek se milovali, a pak jednou došli blaženosti nebeské. Amen.

Způsob rozjímání

utrpení Krista Pána

při mši svaté.

Připom. Bychom si při mši sv. tím živěji připomínali utrpení Kristovo, jehožto památka se tuto obnovuje, podkládá se jednotlivým obřadům, ano i kněžským rouchům takový význam, který nás živě upomíná na smrt a umučení Páně; ač to nebyl původní úmysl církve, by se tím utrpení Páně představovalo.

I. Význam roucha kněžského a bohoslužebného nářadí.

1. Náramník či humerál, bílý šátek, jímž zahaluje kněz krk, znamená šátek, kterým zavázali žoldnéři oči Pánu Ježíši, když bijíce ho dávali mu hádati: kdo ho udeřil?

2. Bílá dlouhá sukně či alba, připomíná na bílý šat, kterýmž přiodil Herodes Krista Pána, posmívaje se mu.

3. Opaska či cingulum, čím kněz albu podkasává, vyobrazuje provazy, kterýmiž jatého Ježíše svázali.

4. Štola či pásek okolo krku přes prsa křížem složený, vyznamenává řetězy, kterými Kristus k smrti odsouzený sepiat byl.

5. Manipl, jenž visí od ruky, znamená vazby, kterými svázány byly ruce Kristovy při křižování.

6. Ornát či kasule znamená roucho šarlatové, kterým přiodín byl Kristus v domě Pilátově. Kříž na zadu upomíná na kříž, který Kristus donesl na ramenou svých na horu Golgatu či Kalvárii.

7. Kalich představuje hrob, do kterého Kristus byl položen.

8. Šátek bílý, na který se kalich postaví, vyobrazuje prostěradla, v které byl Kristus v hrobě obalen.

9. Přikrývátko na kalich připomíná kámen, který byl k hrobu přivalen.

10. Oltář představuje stůl, na kterém Pán poslední večeři konal.

11. Hořící svíce vyobrazuje Krista jakožto světlo světa.

II. Význam jednotlivých obřadů mše sv.

1. Kněz jde k oltáři. Kristus Pán se ubírá s učedníky svými na horu Olivetskou.

2. Kněz se modlí na stupních oltáře. Kristus Pán se modlí v zahradě Gethsemani.

3. Kněz přijde k oltáři, líbá jej. Jidáš políbením zrazuje Krista Pána.

4. Kněz jde na levou stranu oltáře. Krista Pána vedou k Annášovi.

5. Kněz se modlí Introit. Kristus odpovídá před Annášem a Kaifášem na žaloby, týkající se jeho Božského učení.

6. Kněz se modlí Kyrie eleison. Kristus Pán odpovídá na mnohé otázky knížete kněžského.

7. Kněz čte epištolu. Kristus Pán byl od Piláta vyslýchán.

8. Kněz jde na druhou stranu oltáře, aby četl evangelium. Krista Pána vedou k Herodesovi.

9. Kněz se vrací do prostřed oltáře. Krista Pána vedou nazpět k Pilátovi.

10. Kněz odkrývá kalich a pozdvihuje sv. hostii a kalich vzhůru. Krista Pána z šatu svlíkají a k sloupu vážou k bičování.

11. Kněz skloněnou hlavou žehná chleb a víno. Žoldnéři na posměch klaní se Kristu, dávají mu políčky a bijí jej třtinou v hlavu.

12. Kněz myje ruce své. Pilát vyznává, že jest Kristus nevinný.

13. Kněz se obrací k lidu, řka: „Orate fratres.“ Pilát představuje lidu Krista s Barrabášem, a židé volají: „Ukřižuj, ukřižuj ho!“

14. Præfací vyznamenává odsouzení Krista Pána.

15. Tichá mše připomíná pak, jak Kristus jako tichý beránek kříž na Kalvárii nesl.

16. Kněz se pomodliv za živé, obrací se. Kristus Pán obrátiv se, těšil kvílící ho ženy Jerusalemské.

17. Kněz žehná chléb a víno křížem. Krista Pána na kříž přibíjí.

18. Kněz pozdvihuje sv. hostii a kalich. Krista Pána s křížem vzhůru pozdvihují.

19. Kněz se skloňuje a žehná křížem oběť sv. Kristu Pánu na kříži se posmívají.

20. Kněz se modlí za mrtvé. Kristus Pán se modlí za nepřátely své.

21. Kněz se bije v prsy. Kristus Pán slibuje kajícímu lotru ráj.

22. Kněz se modlí Otče náš, jenž sestává z sedmero proseb. To značí sedmero posledních slov Kristových.

23. Kněz pŕlí sv. hostii. Kristus Pán ducha vypouští.

24. Kněz pouští část sv. hostie

do kalichu. Duše Kristova vstupuje do předpekli.

25. Kněz se bije 3krát v prsy. Lid vida zatmění slunce při smrti Kristově, bil se v prsy, vyznává hříšnost svou.

26. Kněz přijímá. Krista Pána kladou do hrobu.

27. Kněz přikrývá kalich. Židé přivalili k hrobu kámen.

28. Kněz jde na levou stranu oltáře. Kristus Pán vstal z mrtvých.

29. Kněz se obrací k lidu. Kristus Pán se ukazuje učedníkům svým.

30. Poslední modlitby vyznamenávají obcování Páně s učedníky 40 dní po vzkříšení.

31. Poslední pozdravení lidu vyznamenává loučení se Krista s učedníky.

32. Kněz propouští lid. Kristus Pán posílá učedníky své do veškerého světa.

33. Kněz žehná lid. Kristus Pán žehná učedníky své, ubíraje se na nebesa.

Pobožnost ke sv. zpovědi.

Připomenutí. Jistý mladík nechtěl nic slyšeti o pokání ani zpovědi. I šel jednoho dne z dlouhé chvíle neb ze zvědavosti do chrámu. Tam spatřil obraz, představující krále Davida, jak činí pokání, prolévaje proudy slz, které však anjel usmívající se do zlaté mísky chytal. Pod obrazem tímto stála slova svatého Augustina: „David zhřešil toliko jednou a plakal neustále, a ty hřešíš ustavičně a nepláčeš nikdy.“ Tato slova dojala velice mladíka tohoto. „V skutku,“ dí k sobě, „slova tato hodí se zcela na tebe. Ó jak často hřešíš i ty, a nečiníš pokání!“ a nemoha se zdržeti slz, šel a činil pokání, a brzy se stal dobrým člověkem. — A snad i na tebe, milé dítě, hodí se slova tato: Považ jen, jak často hřešíš a hněváš Boha, a snad jsi ještě ani jediné slzy proto nevycedil (a)! Má to tak pořáde býti? Což medle chceš neustále hněvati Boha, dobrotivého Otce, jenž tobě tak mnoho dobrého dává a prokazuje?

Zdaž chceš ustavičně rmoutiti rodiče, učitele a přestouny své, kteří o tebe tak laskavě pečují? Či chceš na sebe kletbu Boží svolati a býti již zde na zemi nešťastným a jednou na věčnosti zavržen od Boha a zbaven blaženosti jeho. Ó jdi a nemeškej! Svědomí tě budí a nedává ti pokoje, Otec nebeský tě volá a čeká, abys se k němu obrátil, rodičové tvoji si toho přejí, abys dobrý byl: Jdi tedy a čin pokání. — —

Chceš-li ale, milé dítě, činiti pokání, hleďž je právě vykonati. A co v ohledu tomto činiti musíš, učil nás sám Pán Ježíš v podobenství o marnotratném synu. 1. Jako marnotratný syn šel do sebe a poznal vinu svou, musíš i ty, milé dítě, jíti do sebe a zpytovati svědomí své, abys poznal hříchy své. 2. Jako marnotratný syn velice toho litoval, že odešel od otce, musíš i ty litovati a želeť hříchů svých. 3. Marnotratný syn si předevzal, že se k otci navrátí, řka: „I půjdu k otci svému a dím jemu: Otče, zhřešil jsem proti tobě a proti nebi, a nejsem hoden slouti synem tvým.“ I ty musíš si pevně předsevzít, že se napraviš a polepšíš. 4. Marnotratný syn vyznal svou vinu, řka: „Otče, zhřešil jsem!“ I ty se musíš z hříchů svých zpovídati. 5. A posléze jako marnotratný syn chtěl toliko býti nejmenším služebníkem v domě otce svého, aby jako služebník nahradil otci, co byl jako syn promrhal: musíš i ty, milé dítě, Bohu zadosti učiniti za hříchy své a napravit zlé,

které jsi hříchy svými způsobil. K tomu ti slouží následující modlitby :

Modlitba přípravní k sv. zpovědi.

Ach můj Bože, jak často jsem zhřešil (a) a hněval (a) tebe, Otce nejdobrotivějšího, který mne tak miluješ a mně tak mnoho dobrého prokazuješ! Poslouchal (a) jsem více zlých dětí a nepravých lidí, nežli tebe, laskavého Otce, který mně všecko dobré prikazuješ. Činil (a) jsem raději, co se mně líbilo, než co byla vůle tvá; nemysle (íc) nic na to, že mě to nešťastným (ou) činí. Již nejsem hoden (na) slouiti dítkem tvým; neb ty jsi svatý a nenávidíš všeliký hřích, a protož nemůžeš mne více milovati tak, jako jsi mne druhdy miloval, pokud jsem tebe hříchy neurážel (a). Ó jak nešťastným (ou) se býti vidím v hříších svých! Svědomí mně nedá pokoje, dělá mně neustále výčitky a pohrůžky; metla pomsty tvé vznáší se nade mnou, a snad mne brzy zastihne; a kdyby jsi mne dnes povolal k sobě na věčnost, ó jak by se mně

zle vedlo na věčnosti, jak bych obstál (a) před tebou! — Ach, nyní to poznávám, že jsem se zlého dopustil (a), a není mi dobře k srdci. Však ale déle nesetrvám v hříších, nechciž zůstatí hříšníkem (nicí). Nýbrž vstanu, půjdu k tobě, Otci svému, a učiním pokání. Tys zajisté dobrý Otec a milosrdný, a když uvidíš, že se chci polepšiti, zajisté mi odpustíš. K tomu ale mi také račiž sám pomáhati, ješto bez pomoci tvé nemohu nic dobrého učiniti. Dey mi tedy svatou milost svou, abych náležitě činil (a) pokání, sebe polepšil (a) a napravil (a) a odpuštění hříchů dosáhl (a).

Zpytování svědomí.

Můj Ježíši! Hle, já chci pokání činiti a polepšiti se. K tomu ale musím věděti, jaký (á) jsem; nevím-li toho, lepšiti se nemohu. Musím uznati, že jsem nebyl (a) takovým dítětem, jakým jsem býti měl (a); neuznám-li toho, není opravdové mé předsevzetí, že chci lepší býti, než

jak jsem posud byl (a). Ty ale, ó Bože, víš sám nejlépe, jak lehce zapomínají dítky na to, co učinily, a jak nerády si vyznávají chyby své. Sešliž tedy mně Ducha svatého, jako jsi ho seslal svým apoštolům, aby osvětlil rozum můj a dal mně pòznati: čím a jak jsem zhřešil (a)! Přijď, ó Duše svatý, a přispěj mně! —

Nyní pak v tichosti sám (a) přemýšlej, čím a jak jsi Boha hněval (a), a čiň to s velikou pilností a bedlivostí, dobře věda (ouc), že by byla tvá zpověď neplatná a svatokrádežná, kdyby jsi pro nedbanlivost u zpytování svědomí z nějakého hříchu zpovídati se neopomenul.

Na ten cíl:

1. Zpytuj, nejednal-li jsi proti desateru Božích neb pateru církevních přikázání? Rozpomeň se:

1. Zdaliž jsi se vždy modlil (a) ráno a večír, před jídlem a po jídle, a jak jsi se modlil (a)? — Zdaliž jsi rád (a) o Bohu slýchal (a)? často naň pamatoval (a)?

2. Zdaliž jsi nebral (a) jména Božího nadarmo? Neb mluvil(a)-li jsi posvátná slova bez uctivosti? Zdaliž jsi neklel (a) aneb nebral lehkovážně Boha za svědka?

3. Zdaliž jsi chodil (a) pilně do kostela? a jak jsi se tam choval (a)? Neběhal(la)-li a nedo-

váděl(a)-li jsi v den sváteční? Byl(a)-li jsi také na odpoledních službách Božích?

4. Zdali jsi rodičů svých ctil (a), jich poslouchal (a), jim rád (a) a ochotně sloužil (a) a za ně se modlil (a)? — Zdaliž jsi podobně činil (a) učitelům a pěstounům, přátelům a dobrodincům? Zdaliž jsi se srovnával (a) s bratry a sestrami, neubližoval(a)-li jsi jim? Zdali jsi se choval (a) uctivě ke starým lidem? nenadával (a) neb neposmíval(a)-li jsi se jim?

5. Zdali jsi se nevydával (a) svévolně v nebezpečení života? Zdaliž jsi nestřídmě nejedl (a) neb nepil (a)? se zlobil (a) neb zášť v srdci choval (a)? Zdali jsi jiné bil (a)? neb jim ubližoval (a), neb je škádlil (a) a hněval (a) a k zlosti popuzoval (a)?

6. Zdali jsi nic ošklivého nemyslíl (a), neb nemluvil (a), či snad sám (sama) neb s jiným nečinil (a), zač by jsi se hanbiti musil (a), kdyby se to jiní hodní lidé dověděli?

7. Zdali jsi něco rodičům neb jiným lidem nevzal (a) neb alespoň chtěl (a) vzít? a co to bylo? Zdali jsi nemlsal (a)? Zdali jsi nalezenou věc navrátil (a)? Zdali jsi jiné o něco neoklamal (a)?

8. Zdali jsi někdy nelhal (a)? neb nezapíral (a)? neb na jiné nevinné sváděl (a) a žaloval (a), čeho neudělali? Zdali jsi nevypravoval (a) cizí chyby jiným, kteří toho neměli třeba vědět aneb dokonce nepravdivé věci o nich neroztrušoval (a).

9.—10. Zdali jsi nežádal (a) cizí věci sobě přivlastniti? A když tě ta myšlénka napadla, zdali jsi nesvolil (a) jí?

Zdali jsi byl (a) ve svátek na celé mši svaté? a zdali jsi ji pobožně poslouchal (a)?

2. Zpytuj dále, zdali jsi se nestal (a) vinen (na) cizím hříchem, t. j. zdaliž jsi nebyl (a) příčinou, že jiní hřešili; byťby jsi sám (sama) toho hříchu nezpáchal (a)? Rozpomeň se:

Zdali jsi jiným ke zlému neradil (a)? jich k zlému nepoňoukal (a) neb štvál (a)? neb když zlé činili, z toho je nechválil (a)? Neb toho, co zlé činili, netajil (a)? Neb na zlých činech podílu bral (a) a pomáhal (a) je páchat? Neb snad i jich hájil, když jiní to kárali?

3. Zpytuj také, zdaliž jsi činil (a) povinnosti, které jako dítě máš na sobě? Rozpomeň se:

Zdaliž jsi byl (a) doma rodičů poslušný (á) a jim ochotný (á), s bratřími neb sestrami srovnalivý (á)? Zdali jsi byl (a) ve škole pilný (á), pozorný (á) a tichý (á), k učiteli uctivý (á) a volný (á)? Zdali jsi byl (a) na ulici zvedený (á)? mravný (á)?

4. Rozpomeň se také: jak často jsi zpáchal (a) ten neb onen hřích? alespoň stal-li se každý den, každý týden neb měsíc? Zvláště pak se taž, kterému hříchu jsi uvykl (a) a do kterého neustále padáš? Maje (íc) takto hříchy své živě na mysli, vzbud'

Lítost a opravdové předsevzetí.

Připomenutí. Abys hříchů skroušeně litoval (a), považ dobře, koho jsi jimi urazil (a): že

jest to Bůh, Otec tvůj nejlaskavější, který ti tak mnoho dobrého prokazoval, a za jehožto lásku jsi ohyzdným nevďěkem splácel. Považ, že jsi urazil Krista Pána, Spasitele tvého, který pro tebe na kříži umřel, a jehožto utrpení jsi na sobě hříchem mařil. Považ také, kam tě hřích vedl, že by tebe věčně nešťastného (ou) učinil. Přitom hlediž netoliko slova lítosti říkati, ale uvnitř opravdu bolest a ošklivost hříchu cítiti, a všech hříchů z lásky k Bohu nade všecko jiné zlé oplakávati. K tomu také připoj opravdivé předsevzetí, že se napraviš, což pak musíš potom svědomitě splniti. Když takto v srdci hnut (a) budeš, rciž skroušeně:

Ó Bože, jak velice mne to bolí, že jsem tebe hněval (a), a já se stydím pozdvihnouti k tobě očí svých. Ach, ty jsi ke mně byl tak dobrotivý a laskavý, prokazoval jsi mně tak mnoho dobrého od prvního okamžení života mého až posaváde; a já jsem se ti za to protivil (a), tebe jsem neposlouchal (a) a hněval (a). Syn tvůj, Ježíš Kristus, pro mne vylil předrahou krev svou a umřel na kříži; a já jsem všecko toto na sobě hříchem zmařil (a) a takřka nohama šlapal (a). Ó, jaké nevďěčné dítě byl (a) jsem až posud! Jak mne to mrzí a bolí, můj

Bože, více než všechno jiné, coby se mně zlého přihoditi mohlo! — Však ale již svatě slibuji tobě, ó Bože, a pevně si беру před sebe: že se chci polepšiti a nikdy více tebe nehněvati. Pilně se chci varovati všech zlých lidí, kteří mne k zlému sváděli; nechci choditi do takových míst, kde se zlé věci mluví neb páší. Kdykoli ve mně povstane myšlénka neb žádost, abych zase něco zlého činil (a), zpomenu si, že jsem slíbil (a) se polepšiti a vzhlednu k nebi, abych se na tebe upamatoval (a), a nepřivolím jí. Kdykoliv budu sám (sama), řeknu si: Bůh tě vidí, a nemohl (a) by jsi se mu líbiti, kdybys zase zlé činil (a). K tomu budu se také často a rád (a) modliti, a budu se pilně učití a pracovati, co se mi uloží, a tak se budu hledět hříchu varovati. Toliko prosím tebe, nejmilejší Otče můj, pomáhey mi, abych splnil (a), co jsem si umínil (a). Amen.

Zpověď.

Připomenutí. Takto připraveno, milé dítě, vstup do zpovědnice. Vyznej se upřímně ze všech hříchů svých, tak jak jsi se vinno uznalo po pilném zpytování svědomí; nezamlč ničeho, vědouc, žeby tvá zpověď byla neplatná, a žeby jsi se dopustilo těžkého hříchu. Před Bohem nemůžeš ničeho zatajit, a zpovědník jest tvůj duchovní otec, ten s tebou bude míti útrpnost. Nestrachuj se; hle sv. anjel, strážce tvůj jde s tebou a tomu se raduje, že se z hříchů svých vyznáváš. Boj se hřešiti; nikoli ale z hříchů se vyznávati. Když se ale zpovídáš, zpovídej se skroušeně, bolestně cítě vinu svou, zdlouha a zřetedlně, však ale aby tě toliko zpovědník slyšel, ne okolostojící, pak i počestně, neříkej nic neslušného, aniž jmenuj ze jména někoho, který s tebou hřešil.

Vejda do zpovědnice, učiň kříž a rciž:

Prosím vás, ctihodný otče, za svaté požehnání, abych se mohl (a) z hříchů svých dobře a zcela vyzpovídati.

Když nad tebou dělá kněz kříž, žehnej se také křížem a rciž všeobecnou zpověď:

Ve jméno Otce †, i Syna †, i Ducha svatého †, Amen.

Já bídny (á) hříšník (nice) zpovídám a vyznávám se Bohu všemohoucímu, Marii, jeho důstojné matce, všem milým svatým, a vám, otče duchovní, na místě Božím, že jsem od své poslední zpovědi, kteráž se stala před (pověz, kdy jsi se naposledy zpovídal (a) často a mnoho zhřešil (a) myšlením, řečí a skutky, zvláště se vinen (a) dávám, že jsem:

Nyní vypravuj hříchy své. Vypověďev (ši) je, dokonej zpověď svou, řka (řkouc):

Těch a všech svých jiných vědomých i nevědomých hříchů, kterých jsem se buď sám dopustil (a), neb kdež jsem vinen (a) byl (a), že byly od jiných zpáchány, srdečně lituji, protože jsem Boha, nejlepší a lásky nejhodnější dobré, jimi urazil (a). Opravduť míním, nikdy více nezhřešiti, a všelike příležitosti k hříchu se varovati. Žádám vás, ctihodný Otče, za kněžské rozhřešení a spasitedlné pokání.

Nyní deť bedlivý pozor na to, co ti kněz povídá, co ti radí, abys se hříchů vyvaroval (a) a co ti za pokání ukládá, abys to vykonal (a). Táže-li se tebe na něco, pověz pravdu. Pak když uděluje

tobě rozhrěšení, dělaje nad tebou kříž, bij se v prsy po třikrát a rciž s pokorným publikánem:

Bože, buď milostiv mně hříšnému (nici). Amen.

Po svaté zpovědi.

Připom. Když ze zpovědnice vystoupíš, jdiž a vykoney bez prodlení pokání své, jak ti to bylo uloženo: pak si ještě jednou rozjímey, co ti řekl zpovědník, a hlediž to pilně zachovávat. Zvláště pak na to pamatuj, co řekl jednou Pán Ježíš jednemu hříšníkovi, který hříchy svými si nemoc svou přitáhl, a kterého uzdravil, řka: „Jdiž, a již více nehřeš!“ I tobě volá Pán Ježíš slova tato. A podle toho, jak se po sv. zpovědi polepšíš, poznáš, jaká byla zpověď tvá. Tvé polepšení jest jistotné znamení, že bylo pokání tvé dobré a pravé. Ke konci pak děkuj srdečně Pánu Bohu za odpuštění hříchů a obnov předsevzetí svá.

Děkuji tobě srdečně, Otče nebeský, že jsi mně hříchy odpustiti, a mne opět na milost přijmouti ráčil. Jako dobrý otec ztracenému synu se navracejícímu vstříc vešel a mu okolo šíje padl a jej líbal: tak i ty přijal jsi přívětivě a laskavě mne, kající dítě. Ano já jsem byl (a)

také ztracené dítě, bloudil (a) jsem po nepravých cestách: tys ale byl neustále dobrým otcem mým, kterýž jsi mne hledal a mně pomáhal, abych se zase k tobě navrátil (a). A když jsem nyní k tobě přišel (la), nezhrdnul jsi mnou, jak jsem toho zasloužil (a), ale přijal jsi mne laskavě, a ve jménu tvém dal mně nyní duchovní otec rozhřešení, a hříchové moji jsou mně odpuštěni. Ó jak lehce a blaze jest mi u srdce nyní, jak mně již dávno nebylo! Ó dobrý, milostivý Otče, nikdy na to nezapomenu, co jsi mně nyní prokázal! Od této doby se všemožně přičiním, abych tebe více nehněval (a), ale zůstal (a) tvým dobrým dítětem. Budu na sebe dávat pozor, abych se vyvaroval (a) chyb, kterých jsem se prvé dopouštěl (a). Když se opět bude ozývati v srdci mém náklonnost, abych činil (a) zlé, čehož jsem se dříve dopouštěl (a), neposlechnu, nýbrž raději si vzpomenu na tebe a povážím, coby ze mne bylo, kdybych zase hřešil (a)? Pak bych se nadarmo zpovídal (a), a posléze by se

mohlo státi, že bych nemohl (a) více zlému odvyknouti. Uvidím-li něco zlého, nedám se svést, odejdu raději hned pryč, a více v ta místa neb v tu společnost nepůjdu. Kdekoli budu samotný (á) neb doma neb v kostele, všudy budu míti tebe, Pane Bože, na očích, a budu tak jednat, jakoby jsi přede mnou stál a na mne hleděl.

Ježíši můj! ty s nebe na mne hledíš. Ty víš, že se chci polepšiti! Požehnej předsevzetí mého, posilň mne a přispěj mně, abych splnil (a), co jsem sobě umínil, a co sobě ještě jednou umiňuji: že nechci více hřešiti.“ Amen.

Modlitby k sv. přijímání.

Připomenutí. Milé dítě! jako tělo má potřebí pokrmu, aby žilo, podobně i duši jest třeba pokrmu k životu věčnému. A takovýto pokrm nám zůstavil Pán Ježíš, dav nám za pokrm své tělo a svou krev, sebe samého v nejsvět. svátosti oltářní. Hleď tedy často přistupovati k stolu Páně; nebo viz, co praví on sám, Spasitel náš: „Nebudete-li jísti těla Syna člověka, a píti jeho krve, nebudete míti v sobě života.“ Mnoho však na tom záleží, abys tělo Ježíše hodně přijímalo; nebo budeš-li nehodně a neprávě přijímati, nedá ti života, nýbrž způsobí ti duchovní smrt, neobdržíš požehnání, ale zastihne tě trest. Především tedy hleď, abys byl (a) čist (a) od všelikého hříchu, a tudíž konej pokání. Pán Ježíš umyl nohy učedníkům svým dříve, než jim dal tělo své k požívání, tak i ty máš zcela čist (a) od hříchů býti. Pak sobě připomínej živé umučení a smrt Páně, na kteroužto památku Pán Ježíš tuto svátost ustano-

vil. Vzbud' také v srdci: pevnou víru, že skutečně tělo Pána Ježíše Krista přijímáš; vzbud' silnou naději, že od něho všechno dobré doufáš, pak i vroucí lásku, že ho nade všechno miluješ. Dále také vzbud' lásku ke všem lidem v srdci svém. Pán Ježíš stoluje s učedníky svými, řekl jim: „Milujte se vespolek, jakož já miloval jsem vás!“ a rovněž všechněm se dává za pokrm, všickni mají požívat tělo jeho. Protož odpusť všem, kteří tobě ublížili, a neučiníš-li toho, nechod' ke stolu Páně.

Svatý Aloys přijímal ponejprv nejsvětější svátost oltářní v Kastilioni z ruky sv. Karla Boromejského. Obličej jeho se stkvěl nebeskou radostí ozářen, když k stolu Páně přistupoval. Od této doby chodil často k sv. přijímání, a když přijímal tělo Páně, proléval slzy nebeské radosti, jsa vždy oužeji spojen se Spasitelem svým. Proto také pravil jednou: „Kdo jednou zakusil, jak sladké a příjemné jest spojení s Kristem v nejsvětější svátosti, ten zajisté neopomine tak lehce tělo Páně přijímati.“ Jeho nejvroucnější přání bylo, aby umřel v oktávu Božího těla, což se také vyplnilo. Zemřel dne 20. června 1591, stár 23 let.

Modlitba před sv. přijímáním.

Chci, ó Pane Ježíši, přistoupiti k stolu tvému a přijmouti svaté tělo tvé: a s tebou se spojit, abys ty přebýval ve

mně a já v tobě. Ó jak bych tu byl (a) posilněn (a) ke všemu dobrému! Ty by jsi mně napomáhal a podporoval ke všemu dobrému, a já bych pak se stal (a) dobrým dítětem, podobným tobě. Však ale jsem-li pak hoden (na), abys ty, Ježíši, přišel ke mně? Ty jsi ten nejsvětější, a nenávidíš každého hříchu: čisté tedy musí býti srdce, do kteréhož přijíti ráčíš. A já? — jsem tak hříšný (á), tak klopotný (á). Tys ale myl učedníkům nohy, i obmejž mne též, abych byl (a) čistý (á) ode všech hříchů! Srdečně lituji všech hříchů svých, a chci se napotom přičiniti, abych žádného více nezpáchal (a). Tys miloval srdečně všecky lidi až do smrti; kdo tebe hodně přijímati chce, musí také upřímně milovati bližního svého. Ach, v mém srdci bývá často málo lásky! Pro málo se hněvám na jiné, nenávidím jich, neb jim závidím; a ubližuje-li se mi, nemohu toho téměř snést! — Však nechci déle takovým zůstat! I budu bližního milovati, jako tys nás miloval, chci všechno tak trpělivě snášeti, jakos ty snášel

veliká utrpení svá. Líto mi jest srdečně, že dosavád tak nemiluji jako ty, tak trpělivý (á) nejsem jako ty. Budiž mi k tomu sám nápomocen. Přijď tedy, můj Ježíši, ach přijď do srdce mého, duše má touží po tobě, ona vroucně očekává tebe. V tebe věřím, můj Ježíši, že ty v této nejvyšší svátosti oltářní pod způsobou chleba skutečně s tělem i s duší přítomen jsi, ač toho smysly svými nechápu; a že ke mně přicházíš s takovou láskou, jakou jsi jevil k dobrým dítkám, když přebýval na zemi, jsi je žehnal a objímal! — V tebe také pevně doufám, Ježíšku můj, že dávaje mně sebe samého, mne neopustíš, že mne posilníš nyní ke všemu dobrému, abych žil pro tebe, a že mně dáš také život věčný; a když nastane den poslední, i tělo mé z mrtvých vzkřísíš. Tebe také miluji, ó Ježíši můj! Tyť jsi mne miloval dříve, nežli jsem na tebe mohl (a) mysliti. Za mne jsi umřel, prve nežli jsem se narodil (a). Tobě tedy odevzdávám celé srdce své. Tebe toliko chci milovati, tebe chci následovati. Přijď

tedy, ó můj nejsladší Ježíši, a se mnou se spoj, u mne buď a ve mně přebývej! Kde ty přebýváš, tam zajisté jest pože-
hnání a všechno dobré. Když budeš se mnou, pak zajisté budu dobrým dítětem. A protož po tobě touží srdce mé. Přijď, ó přijď ke mně, duše má jest hotova, přijmouti tebe! —

K sv. přijímání.

Když ministrant se modlí Confiteor, vzbud ještě jednou lítost nad hříchy svými, aneb říkej obecnou zpověď. Pak když se obrátí k lidu a žehná jej, říkej s ním:

Smiluj se nade mnou, všemohoucí a milosrdný Bůh, a odpustiž mi hříchy mé a uveď mne k životu věčnému. Amen.

Odpuštění a rozhřešení všech hříchů uděliž mně všemohoucí a milosrdný Bůh. (Při tom se žehnej sv. křížem.)

Když pak kněz lidu sv. hostii ukazuje, bí se v prsy, a rciž s ním po třikráte:

Pane, nejsem hoden (na), abys všel pod střechu mou; ale toliko rciž slovem, a uzdravena bude duše má.

Když pak ti podává sv. hostii, otevři ústa mravně, a nežvýkej ji. Pak se skloň a rciž pokorně:

Tělo tvé, ó Pane Ježíši Kriste, ostříhejž duši mou k životu věčnému. Amen.

Po sv. přijímání.

Připomenutí. Po sv. přijímání hled' Pánu Ježíši srdečně děkovati, jemu se v pokoře klaněti, obětovati, a všecky potřeby duše i těla pověditi, pak i prositi ho, by s milostí svou v tobě neustále přebýval; hled' také, co jsi si dobrého umínil (a), obnoviti; vůbec hlediž tento den v svaté tichosti a zbožnosti ztráviti.

M o d l i t b a.

Již mám tebe, ó Pane Jesu Kriste. Ty jsi mně dal předrahé tělo své, jako jsi je dal učedníkům svým, a nyní přebýváš ve mně! I děkuji tobě srdečně za tvou lásku, že jsi ke mně nehodnému (é) přijíti a ve mně příbytek svůj vzíti ráčil. Ó, kdyby nějaký velký pán k nám přišel, jaké díky bych mu vzdával (a)! A což mám říci, když ty, ó Pane Ježíši, jenž jsi Pán nad pány, ke mně přicházíš!

Ježíši můj, tobě se klaním, tebe chci ve-
lebiti a chváliti po všechny dny života
svého. Než jak pak odměním se tobě
za lásku tvou? Nemohu zajisté lépe se
odměniti tobě, než když se tobě zcela
odevzdám. Ó Ježíši, tobě se obětuji, tvůj
(tvá) jsem, tvým (tvou) chci býti a zů-
stati, tobě chci živ (a) býti a umříti. Tebe
chci následovati a od této chvíle tak živ
(a) býti, aby se o mně říci mohlo, že
jsem dobré dítě tvé. Jako ty jsi plnil
ve všem vůli Otce nebeského, i já chci
pilně a ochotně poslouchati rodičů svých;
jako ty jsi všechny lidi miloval: i já chci
lidi milovati — nejprvé své rodiče, bra-
try a sestry, a pak všechny, kteří vůkol
mne jsou; chci se všechněm vlídným (ou)
a dobrým (ou) prokazovati, žádným ne-
budu pohrdati, žádnému nechci ubližo-
vati, co možná všem budu dobré činiti.
Jako ty jsi se často modlíval k Otci ne-
beskému, chciť i já také rád (a) a ná-
božně se modliti, do chrámu choditi. Jako
ty jsi všecko trpělivě snášel, mnohé pro-
následování, hořké umučení, ano i potup-

nou smrt, chciť i já všecko snášeti, co na mne dopustíš. Budiž toliko se mnou a neopouštěj mne, můj nejdražší Pane Jesu Kriste. V slabosti posilňuj mne, v nevědomosti vediž a spravuj mne, v zármutku těšiž mne, v nebezpečenství ochraňuj mne, bych tobě zcela žíti mohl (a). Ty sám, ó drahý hoste srdce mého, ty sám nejlépe víš, čeho potřebuji. Dověř tedy míru lásky tvé neskončené, a uděliž mi toho, abych se z tvého příchodu a tvého přebývání v srdci mém věčně radovati mohl (a). Prokaž se také milostivým mým rodičům, pěstounům, učitelům, bratrům, přátelům a dobrodincům a odplatiž jim sám milostí svou, což já chudé a slabé dítě nyní učiniti nemohu. Neodcházej ode mne, ó Pane Ježíši, zůstaň s milostí svou stále ve mně! U tvých nohou ležím, ó Ježíši můj! — Požehnej mne, abych s tebou spojen (a) zde na zemi tak žil (a), aby sjednocení mezi tebou a mnou nikdy více nepřestalo, a pak abych jednou s tebou spojen (a) byl (a) věčně na nebi, kde žiješ a kraluješ s Otcem i Duchem svatým na věky věkův. Amen.

Pobožnost k sv. biřmování.

Připomenutí. Milé dítě! na křtu sv. se zavázali kmotrové ve jmenu tvém, že budeš víru svou stále vyznávat a dle ní živo. Nyní když poodrostáš, máš splniti, co tito za tebe slíbili. Musíš tedy se Kristu věrně přiznati a ctným a nábožným životem jeviti, že jsi křesťan, jeho vyznávač. Pokud žiješ u rodičů svých, jest to lehké. Oni, dobří rodičové, tě sami k tomu vedou a bdí na tebou a chrání tebe, aby jsi se nezkazil. Než pořád u nich nezůstaneš, ty vkročíš do světa a pak ti bude mnoho nebezpečnosti hrozit, aby jsi se stalo bezbožným a zlým a tak víru svou zapřelo. Ó jak velice tu máš milosti Boží zapotřebí! A hle, Kristus Pán i tuto chce pomoci tobě. On seslal apoštolům i věřícím svým s nebes Ducha svatého, aby jich posilnil ve víře. A totéž činí posud ve svátosti svatého biřmování. Kdo tuto svátost hodně přijímá, bývá skrze vzkládání rukou biskupských a mazání se sv. křížmem od Ducha svatého ve víře posilněn, aby víru svou

stále vyznával a dle ní živ byl. Hlediž také, ó milé dítě, když poodrostáš, tuto svátost hodně přijmouti.

Modlitby.

Dříve než biskup počne biřmovati, modli se:

Ó můj Pane Ježíši, vímť já dobře, čím jsem se tobě na křtu svatém zaslíbil (a). Mám stále vyznávatí víru svou a dle ní žíti. To jest úkol života mého, a pokud to věrně vyplním, mohu se nazývatí pravým (ou) křesťanem (kou) a nadíti se, že se ke mně přiznáš a mně dáš život věčný. Avšak známť i překážky a nebezpečenství, která mně tuto hrozí: zlí totiž příkladové, nepraví mravové, bohaprázdné řeči, posměch i potupa, všecko toto doráží na mne a usiluje mne učiniti zlým (ou) a bezbožným (ou). A k tomu jsem tak slabý (á) a klopotný (á), že těžko jest mně samému (mé) obstáti a zůstatí věrným (ou) a zbožným (ou) křesťanem (kou). Ty však jsi se smiloval nad svými věrnými, vida toto. Ty jsi seslal apoštolům Ducha svého svatého a posilnil

jich ve víře. A tvá milost a láska neustává; ty pomáháš až posud všem, kteří se k tobě věrně znají, a sílíš je posud milostí téhož Ducha svatého. I já k tobě volám a pokorně tebe žádám: sesliž i mně téhož Utěšitele, Ducha svatého, aby mne obohatil dary svými a učinil, bych pevně ve tvé víře setrval (a) a pravý křesťanský život vedl (a). Chci tedy použít k tomu prostředku, který jsi ty ustanovil, a přistoupiti k svátosti bířmování. Dej tedy, ó Pane Ježíši, abych hodně tuto svátost přijal (a) a v ní došel (a) přežádoucí milosti Ducha svatého, jenž s tebou a s Otcem v jednotě živ jest a kraluje pro všechny věky věkův. Amen.

Když biskup přišed, vztáhna ruce nade všemi modlí se, padni na kolena svá a rciž :-

Přiď, ó Duše svatý, a naplň srdce mé dary tvými přehojnými. Uděliž mně dar moudrosti a rozumu, abych ve všem sobě moudře a rozumně počínal (a) a jednání mé pravé bylo; uděl mně dar rady, bych v pochybnostech života vždy

pravou cestu volil (a); uděliž mně dar síly, abych pevně ve víře a v dobrém setrval (a), aniž se dal (a) svést; uděliž mně dar umění, bych ve všem dobrém a spasitelném poznání prospíval (a); dejž mně dar pobožnosti, bych vždy měl (a) mysl svou na Boha a svatou vůli jeho obrácenou; pak račiž naplniti i mne bázní Boží, abych jako dobré dítě se bál (a) a hrozil (a), a tím nejmenším hříchem Otce nebeského hněvati! —

Na to jde biskup ke každému zvlášť, vzkládá na něho ruce na znamení příští Ducha svatého, dá mu opět jméno nějakého svatého, aby příkladu jeho následoval. Pak maže čelo jeho křížem (vonnou smíšeninou oleje a balšámu) v podobě sv. kříže, řka: „Znamenám tebe znamením kříže a biřmuji tebe křížem spasitelným ve jménu Otce i Syna i Ducha sv.“ Což se děje na znamení, že milost Ducha sv. biřmovance sílí, aby ctný a křesťanský veda život, libou vůli cností vydával. Posléze se dotýká tváře biřmovancovy, dává mu lehký políček, řka: „Pokoj s tebou!“ na znamení, že od této doby má hotov býti, pro víru Kristovu všecka protivností trpěti. Konečně se modlí biskup nade všemi závěrečnou modlitbu, a uděliv jim požehnání, propouští je. Neodcházej tedy hned, když jsi byl biřmován; nýbrž čekej až ke konci, pak se modli:

Děkuji tobě, ó Pane Jesu Kriste, že jsi i mně Ducha sv. seslati ráčil, jenž

naplnil duši mou dary svými. Nyní se
 přičiním: abych s jeho pomocí dobře a
 svatě žil (a) a takto skutkem vyznával
 (a) víru svou. Především se chci pilně
 vystříhati zlého tovaryšstva a všeho obco-
 vání se zlými a bezbožnými lidmi. Utí-
 kati se budu také všech bezbožných a
 rouhavých řečí; naopak se chci přidržeti
 hodných a nábožných lidí, jich následo-
 vati, a rád (a) a pilně o svatém nábo-
 ženství poslouchati. K tomu také chci
 pilně dbáti na svatá vnuknutí, kterých
 mně Duch svatý poskytuje, a chci jich
 ochotně a volně následovati, ve světle
 jeho osvětlení kráčet a lepším poznáním
 se vždy zpravovati. Na tento dnešní den
 nechci nikdy, co živ (a) budu, zapome-
 nouiti; památka jeho má býti hluboce
 vryta v srdce mé. Když bude pokušení
 na mne dorážeti, když bezbožníci budou
 usilovati, mne s pravé cesty svoditi, když
 neznabohové se mně a svatému nábožen-
 ství budou posmívati, připomenu sobě
 živě: že jsi, ó Pane, mne posilnil a seslal
 mně Ducha svatého, a že jsem nadarmo

nepřijal darů jeho; a budu tím pevněji státi ve víře své a v zbožném životě, aniž se dám svoditi a zmýliti. Ty ale, ó Duše svatý, doprovázej mne milostí svou, osvěcuji mne, síliž mne, vediž mne ke všemu dobrému a pravému. Pak i ty svatý patrone můj, jehož jméno jsem tuto obdržel, budiž vzorem a přímluvčím mým, abych vyznáváje slovy i skutky Krista, Spasitele svého, hoden byl, by i on mne vyznal jednou před Otcem nebeským. Amen.

Obnovení slibu na křtu sv. učiněného.

Připom. Jedva jsi, milé dítě, zočilo světlo tohoto světa, ujala se tebe církev svatá a přijala tebe na křtu svatém do lůna svého. Tuto jsi obdrželo jméno svatého patrona svého (patronky své), abys mělo spanilý život jeho (její) neustále na očích a následovalo příkladu jeho (jejího). Pak ti řečeno jest hned od počátku: že „chceš-li do života věčného vejíti, ostříhati musíš přikázání Boží, že milovati musíš Boha nade všecko a bližního svého jako sebe samého.“ Pak se ti vdechlo třikráte v tvář na znamení, že máš býti chrámem Ducha svatého; též učiněn jest tobě kříž na čele i na

srdci, že máš víru Kristovu v paměti i v srdci
 chovati; vloženo jest trochu soli tobě do úst na
 znamení, že máš po křesťanské moudrosti dychtiti
 a uchovati se porušení hříšného světa. Pak uveden
 (a) jsi byl (a) do chrámu a u křtitedlnice dotekl se
 křtitel slinou z úst uší a chřípí tvých, abys odtud
 uší k slyšení svaté pravdy měl (a) otevřiny, a abys
 libou vůni křesťanských cností vydával (a). Pak
 dříve než jsi byl (a) pokřtěn (a) a přijat do církve,
 přislíbili kmotrové tvoji ve jmenu tvém: že chceš
 věriti v Ježíše Krista a že chceš křesťanský život
 vésti, odříkaje se vší nepravosti. Pak pomazal tebe
 křtitel mezi lopatkami a na prsou posvátným ole-
 jem na znamení posily, kteréž tobě uděluje Bůh,
 abysi slib tento splnil (a). Posléze jsi byl (a) sku-
 tečně pokřtěn (a) ve jménu Otce, i Syna, i Ducha
 svatého. Na to položil kněz na hlavu tvou bílý
 vínek, napomínaje tebe, abys obdrženou čistotu a
 nevinnost duše po celý život choval; posléze dána
 jest kmotrům na místě tebe rozžatá svíce na vý-
 znam, že máš ve světle víry Kristovy kráčet i a
 ctným a příkladným životem i jiným svítiti. — To
 se dělo s tebou, milé dítě, na křtu svatém. Tehdaž
 jsi ovšem nevědělo o tom. Nyní pak, když již jsi
 k rozumu přišlo, a máš vědomí toho, sluší, abysi
 toho bedlivě uvážil (a), a co kmotrové ve jménu
 tvém slíbili, věrně plnil (a), a hleděl (a) u poznání
 pravé víry a v křesťanském životě růsti a prospí-
 vati. A protož také nemáš učiněného slibu nikdy
 s očí pouštěti, ale máš ho častěji obnovovati, zvlá-

ště pak v den pokřtění a jmenin svých, neb kdykoliv pokoušen (a) býváš, abysi slib svůj zrušil (a). Čině to, rciž:

Ó můj Pane Jesu Kriste, jak velice jsem zavázán (a) tobě, že jsi mne, jedva že jsem se zrodil (a), přijal na křtu svatém do lůna svaté církve své. Tehdáž ovšem jsem nevěděl (a), co se se mnou dělo; nyní ale pochopuji, jak veliké dobrodiní se mně tu stalo. Ach jak mnozí žijí posud v pohanství, v hříchu a v temnostech bludu a nevědomosti; mne ale jsi na křtu svatém očistil od hříchu prvotného, přijal do církve své, učinil synem Božím a způsobil, že mně od mladosti svítí světlo tvé svaté pravdy a milosti. Za to tobě tisícere díky vzdávám a vzdávati nepřestanu, pokud živ (a) budu. Však ale nemohu tobě lépe díků svých dokázati, než když co kmotrové za mne na křtu svatém slibovali, a čemu jsem se zavázal (a), také věrně a svědomitě splním. A protož svatě obnovuji onen slib: Že chci věriti v tebe, ó Pane Jesu Kriste, a všemu, čemu učí tvá svatá katolická

církev; a pak že chci dle této víry živ (a) býti a pravý křesťanský život vésti. Chci také následovati pilně spanilého příkladu a života svatého patrona (svaté patronky), jehožto (jejížto) jméno jsem na křtu svatém obdržel (a); chci chovati vše, čemu mne víra Kristova učí, netoliko v paměti, ale i v srdci, a věrně plně (íc) to, chci býti chrámem Ducha svatého. Chci uši své otevřítí svaté pravdě křesťanské a rád (a) slýchatí chci, srdce své chci nakloniti moudrosti křesťanské, a takto se chci zachovati od porušení tohoto světa a zachrániti nevinnost svou. Kráčeje (číc) pak po celý věk života svého ve světle víry Kristovy chci ve všem se objeviti jakožto pravý (á) křesťan (ka). Tehdáž se stanu hodným oudem církve tvé na zemi, a pak jednou blaženým občanem říše tvé na nebi. Ó uděliž mně k tomu, Pane Jesu Kriste, milost svou, bych věrně splnil (a) slib, který tuto obnovuji. Za to tě prosím skrze neskončené zásluhy tvé. Amen.

• **Modlitby**

na výroční slavnosti.

Připomenutí. Milé dítě, abychom měli vždy na očích život Krista Pána a tajemství jeho svaté víry, a u vděčnosti sobě jej připomínající, dosáhli vykoupení, které nám Pán Ježíš vydobyl, představuje a obnovuje církev svatá památku jeho každoročně v jisté dni, které zvláště k tomu jsou ustanovené, a nazývají se svátky či slavnosti Páně. Mimo to koná se také památka svatých vyvolených Božích, zvláště Panny Marie, matky Božského Vykupitele našeho, bychom jejich spanilý život na očích majíce, jich následovali a jich o přímluvu prosili. Hlediž tedy tyto svaté dni svatě ztráviti a co nám tu církev svatá připomíná, bedlivě uvažovati, k srdci si bráti a v témž duchu se k Bohu modliti. K tomu ti napomáhají budou následující modlitby:

V adventě.

Připom. Advent znamená tolik co příští (Páně); poněvadž se mají křesťané v ten čas po čtyry neděle připravovati k vánocům, o kterých se slaví památka prvního příští narození Páně na svět. Rozjímej si tu, jak bylo zle na světě, dříve než Kristus Pán přišel, a pros jej, by i v srdce tvé přišel, a připravuj mu je.

M o d l i t b a.

Ó můj Pane Jesu Kriste! opět počínáme nový rok církevní a konajíce svatý adventní čas, chystáme se k vánocům, abychom hodně slavili narození tvé. Ó, jak to muselo býti smutno na světě, prvé než jsi ty přišel naň, vtěliv se. Lidé neznali Pána Boha, a klaněli se slunci, měsíci, hvězdám, zvířatům a modlám, a ctili je ohavným způsobem; pak neznali také vůli Boží a páchali nepravosti, pronásledující a soužící jedni druhých. I dítky byly nešťastny, neb mohl je otec zrozené zavrhnouti, a pak zhynuly mnohé bídě. Jinak ale bylo to, když jsi ty

přišel na svět a jej jsi vykoupil; a ještě lépe by to bylo s námi, kdyby všickni lidé se věrně tebe drželi a tebe následovali. A proto se chystáme k vánocům v tento čas, abychom hodně konali památku narození tvého, aby jsi i ty, Božský Vykupiteli, v srdce naše stoupil a v něm s milostí svou přebýval; my pak tobě věrně se oddali a dobří byli. I já se chci k tomu připraviti. Ó Ježíši, naplň srdce mé onou dychtivostí svatou po tobě, s kterouž svatí arcioťcové očekávali příští tvého, abych srdcem svým zaplanul (a) k tobě; očisť mne ode všech hříchův, abych v srdce své mohl (a) tebe přijmouti, a tobě oddán (a) s čistým srdcem tobě hodně mohl (a) sloužiti, pak se stal účastným spasení tvého, kteréž jsi nám způsobil skrze vtělení a narození tvé. Amen.

O vánocích.

Připom. O těchto svátcích se připomíná radostné narození Krista Pána. Na hod Boží čtou se tři mše svaté na památku trojího zrození Syna

Božího, totiž: od věčnosti; když od Otce vyšel; pak když se narodil v Betlémě a když duchovně do srdcí věřících vchází milostí svou. Děkuj Otci nebeskému, že nám seslal Spasitele, jakož i Kristu Ježíši, že k nám přišel, a uvítej ho v srdce své.

M o d l i t b a.

Dnes jest ten radostný den, kdež se nám narodil Kristus Pán, jehož svět čtyry tisíce let očekával, a po němž toužili patriarchové, proroci a všickni dobří lidé. Vítej, ó vítej nám, Pane Jesu Kriste! Jako když jsi se zrodil, prozpěvovali anjelé na luzích Betlémských, oslavující Otce nebeského, i my chceme dnes oslavovati a chváliti ho, že nám poslal tebe, a chceme také chváliti a děkovati tobě, Ježíšku můj, že jsi s nebe sstoupil a nám se narodil, a stal jsi se podobným nám dítkem malým, aby jsi nás učinil syny Božími! A protož voláme s nebešťany: Sláva budiž na výsostech Bohu a sláva budiž po veškeré zemi také tobě, novozrozený Kriste! — Ty jsi Spasitel náš! Tys přišel k nám, abys shladil hříchy

naše a dal život svůj za vykoupení naše ; ty jsi snášel naše bídy, abys nás učinil oučastny blaženosti nebeské. Tys nám otevřel brány nebes, jež hřích zavřel nám. Ó, jak velice jsi miloval nás, a jak velice máme milovati tebe! A protož vítej nám, Pane Jesu Kriste! Tobě darujeme celé srdce své a všecku lásku svou; přijmiž je laskavě. Tebe chceme milovati, tebe poslouchati, tebe následovati, tobě se zcela obětovati, jako ty jsi se za nás obětoval. Toto slibujeme tobě svatě, u tvých jeslí v duchu stojíce. Slyš to, novorozený Ježíšku, a dej nám k tomu svatou pomoc svou, abychom, jakož jsme tebe nyní jakožto Spasitele světa s důvěrností přijali, tebe někdy s důvěrností přicházeti viděli jakožto soudce, když přijdeš po druhé, abys odplatil jednomu každému dle skutků jeho.

Na den nového léta.

Připom. Děkuj Pánu Bohu za všechna dobrodiní, která tobě minulého roku prokázal; pros

ho, by tobě i v novém roce byl Otcem a odevzdej se do ochrany a poruč mu i bližního svého.

M o d l i t b a.

Opět počínáme nový rok. Starý rok uprchnul, zmizel, a více se nenavráť. Předc ale nemohu zapomenouti na tak hojná a velká dobrodiní, která jsi mně, ó dobrý Otče, tak štědře prokazoval. Cokoliv jsem dobrého a radostného v minulém roce zakusil (a), pochází od tebe, a že jsem se šťastně nového roku opět dočkal (a), toť tvá milost, Otče nebeský. Za to tobě vzdávám srdečné díky a líbám tisíckráte otcovskou ruku tvou. Nevímť ovšem, co mne v nastávajícím novém roce potká, jakých radostí neb jakých žalostí se dočkám; ale tolik vím, že ty i v tomto novém roce budeš řídití osud můj, a že těm, kteří tebe milují, všecky věci k dobrému napomáhají, a že se jim posléze vše k dobrému obrací. A protož, Otče můj, tebe se stále přidržím a pod štítem tvým chci věrně plniti svatou vůli tvou, cokoli mně ukládá. Nevztahuj nazpět

ode mne Otcovské ruky své, uděliž mi s novým létem nové síly, abych se všech hříchů vystříhal (a), ve všem dobrém pokračoval (a), v radosti byl (a) střídmy (á) a v žalosti trpělivý. I požehnej také mých rodičů, sester a bratří, dobrodinců, přátel i nepřátel, vůbec všechněch lidí. Smiluj se nad námi nade všemi, potěš, posilň a řiď nás všecky, abychom v pokoji a s radostí svaté jméno tvé velebili. Bude-li ale tento rok můj poslední, dejž, abych šťastně dokonat a našel u tebe na věčnosti milost a smilování. Amen.

Na den sv. tří králů neb zjevení Páně.

Připom. V tento den se koná slavná památka zjevení se Krista Pána skrze hvězdu mudrcům na východu, kteřížto přišedše klaněli se jemu a obětovali mu dary: zlato, kadidlo a myrrhu. Tímto způsobem i pohané povoláni byli do církve sv., království to Syna Božího. Děkuj tedy za to Bohu a obětuj se mu!

Ó Bože! ty jsi v tento den narození jednorozeného Syna svého hvězdou mudrcům na východě podivně zjeviti ráčil.

Tím jsi také ukázal: že ne toliko Židé, nýbrž i pohané mají míti účastenství království jeho. Ó jak jsem tobě za to velice díky zavázán (a). Což byli praotcové naši, nežli také pohané? I tyto jsi povolal tehdáž do církve svaté, a že já nyní v ní jsem a se raduji z pravdy a milosti Syna tvého Krista Ježíše, za to mám jedině tobě děkovati. Děkuji tobě za to srdečně, ó můj Otče nebeský, děkuji i tobě vroucně, Pane Jesu Kriste! S mudrci od východu před tebou padám na kolena svá a tobě se klaním jako Pánu a králi svému. Však co tobě budu obětovati? — Ty jsi již na nebesích, Pán nebes i země, tyť darů pozemských nepotřebuješ. Mudrcové obětovali tobě zlato, jakožto králi: já ti obětuji srdce, své srdce čisté, poslušné a k službě tvé ochotné, — toť nad zlato dražší. Mudrcové obětovali tobě kadidlo jakožto Bohu svému: já ti obětuji srdce nábožné, které vstupuje výše než kadidlo, neboť ono se povznáší až k trůnu Božímu. Mudrci obětovali tobě také myrrhu, jakožto Spa-

siteli, kterýž měl trpěti a zemříti: i já obětuji tobě srdce, hotové sebe zapřítí a vše pro tebe trpěti a snášeti. Přijmi je, ó Ježíšku, s zalíbením! — Tvá svatá víra nechť mne vede po cestách života k tobě, jako hvězda vedla mudrce do Betléma, aby také jednou přišel (la) k tobě až do vlasti nebeské, a tamto tebe spatřil (a) tváří v tvář, a s tebou se věčně radoval (a). Amen.

Poznamenání. V řecké církvi se v ten den křtívali věřící; protož se v ten den až posavád světí voda nazvaná tříkrálová; jakož i křída, ješto druhdy v ten den počínal nový rok, který se psal svěcenou křídou na dveřích.

O hromnicích.

Připomenutí. V ten den koná se památka, že Panna Maria Ježíška čtyřicátý den po jeho narození v chrámě Bohu Otci obětovala, a zaň oběť přinesla, kdežto jej Simeon poznal. V tento den se světí svíce, nazvané hromnice. Tyto svíce významávají Krista Pána, jehožto Simeon nazval světlem světa, a který zajisté svatou pravdou svět osvítil, a k novému životu přivodil. S těmito svícemi se koná procesí po kostele, což představuje cestu, kterou konala Panna Maria s Ježíškem do

chrámu. Nazývá se svíce tato hromnicí: poněvadž se rozsvícuje při bouřce, a křesťané se tu modlí, aby je Bůh od škody hromobití chránil. Dává se také umírajícím do ruky, čímž se vyznamenává a na srozuměnou dává: že Kristus Pán věrným křesťanům jest světlem i v hodince smrti, že jich neopustí, a že jim světlo milosti věčné bude svítiti.

Modlitba při svěcení hromnic.

Ó Pane Ježíši Kriste! Dnes tebe, když jsi byl obětován, nazval Simeon světlem. Ty jsi pravé světlo. Jako světlo působí, že věci vidíme a poznáváme, podobně jsi způsobil i ty, že Pána Boha a svatou vůli jeho poznáváme. A protož, abychom tebe vždy za světlo pravé pokládali, svěť kněz hromnice. Požehnej a posvěť jich, ó Pane Bože, na přímluvu matky Boží, Panny Marie, aby nám k zdaru těla i duše prospívaly; aby, jakož rozžaté svíce temnosti noční zapuzují, srdce naše světlem Ducha svatého osvěcena a od všeliké temnosti nepravosti zbavena byla: bychom ozáření tímž světlem Ducha svatého jako Simeon Krista Pána poznali, věrně milovali a ohněm

svaté lásky k němu rozníceni byli. Až pak jednou budeme umíratí, dej, aby světlo života věčného svítilo nám, a my dospěly k němu, jenž jest světlo pravé, a pak ve svatém chrámu slávy jeho jemu se představití mohli. Amen.

Při procesí.

Buď prozpěvuj s lidem, neb se modli, a reiž:

Ó můj Pane Ježíši! živě sobě připomínám, jak tebe přemilá máť, svatá Panna Maria, do chrámu nesla a tam tebe obětovala Bohu Otci nebeskému. Ó jak jsi ty věrně vykonal potom oběť tuto, obětuje se celý v neskončeném poslušenství až k smrti kříže Otci nebeskému za vykoupení světa. I mne matka moje, následujíc příkladu Panny Marie, nesla po narození mém do chrámu, když první cestu do chrámu konala. A tu mne také obětovala, abych tobě celý (á) s tělem i s duší sloužil (a), tebe miloval (a) a tobě a tvé službě se celý (á) se obětoval (a). Ó, jak tehdáž, klečíc před oltářem Páně

za mne se modlila. Tobě jsem, ó Bože, obětován (a), tobě tedy chci nyní žíti, tebe chci milovati, tebe poslouchati a tvou svatou vůli plniti. Dejž, abych to věrně splnil (a) a stal (a) se příjemnou obětí tobě, hoden (na) jednou vejíti do království nebeského. Amen.

Poznamenání. Při mši svaté držívají se hromnice až ku přijímání rozžaté v rukou na význam, že Kristus Pán a sv. evangelium jeho jest světlo pravé.

V čas postní.

Koná se tento čas na památku čtyřidcetidenního postu Kristova na poušti, a jest spolu přípravní čas k velikonocům, abychom totiž v rozjímání utrpení Kristova a v kajicnosti ducha svého k velikonocům připravovali. Hlediž tedy, milé dítě, sobě vroucně připomínati utrpení Krista Ježíše, a pak svatou zpověď vykonati, a k stolu Páně hodně přistoupiti, bys o velikonoci s Kristem Pánem k novému životu povstalo.

M o d l i t b a.

Na tebe chci nyní patřiti a utrpení tvé na mysli míti, můj nejdražší Ježíši.

Ó jak jsi mnoho, přemnoho přetrpěl pro spasení mé. Nebylo ti na tom dosti, že jsi pro mne s nebe sstoupil a zhostil se slávy nebeské a stal jsi se člověkem; chtěl jsi také pro spasení naše všecka muka podstoupiti. Vidím tě, ó Pane Ježíši, jak jsi trpěl velikou tesknost a zármutek na hoře Olivetské, jak jsi tam proléval pot jako krůpěj krve, modle se k Otci svému, jak jsi byl jat a jako nějaký zločinec svázán a veden k Annášovi a ke Kaifášovi. Tu tebe křivě odsoudili a odevzdali žoldnérům, kteříž tebe uplyvali, trním korunovali a posměchy tobě činili. Pak tě vedli ku Pilátovi, kterýž, ač poznal nevinnost tvou, na žádost Židů tebe nevinně k smrti kříže odsoudil. Nic nepomáhalo, ani osvědčení nevinnosti tvé, ani ukrutné zbičování tebe, raději volali, aby propuštěn byl lotr Barabáš, než abys propuštěn byl ty, ó nevinný Ježíši! Pak tobě vložili těžký kříž na ramena. Již již kráčíš, tichý beránku, k místu popravы, na horu Kalvarii, a na cestě zapomínáš na svá utrpení, a těšíš

ženy, kteréž kvílí tebe. Již tebe svlíkají z šatů a na kříž přibíjí, již pniš, můj Ježíši, mezi nebem a mezi zemí, a u prostřed těch nejkrutších muk posmívají a rouhají se tobě, a ty jim odpouštíš a modlíš se za ně. Pak přijímáš lotra kajícího na milost, poroučíš drahou matku svou, Pannu Marii, péči Jana, učedlníka svého, a poručiv Otci ducha svého, umíráš! Ó, kdo pochopí bolesti a utrpení tvá? A proč to všecko trpíš? Co jsem dal (a) za to tobě? — Ach, ty trpíš pro hříchy mé, abych nezahynul (a) a měl (a) život věčný. A já jsem ti nemohl (a) ničehož dáti! Z pouhé lásky, že mne miluješ a nechceš, abych zahynul (a), podstoupil jsi tyto muky a přehořkou smrt. Ó jaká to láska! Nemůžeš zajisté větší lásky býti, jako když někdo život svůj dá za přátely své; tys ale, ó Pane Ježíši, dal jej za nepřátely své, za hříšníky, za mne hříšného (ou). A protož přijmi mé nejvroucnější díky za neskončenou tuto lásku tvou, jakožto malou náhradu za veliká utrpení tvá. Nikdy nechci zapome-

nouti na tvou lásku; ani smrt, ani hrob mne neodloučí od tebe; neboť jsem tebou vykoupený (á). Propůjč mně, ukřižovaný Vykupiteli, abych se hříchu varoval (a), kterýž tobě tolik utrpení způsobil; dej také, abych pravé pokání činil (a) a život svůj polepšil (a), aby tvé utrpení a přehořká smrt tvá nebyla na mně zmařená. Vštípi také lásku k bližnímu v srdce mé, abych, jako ty jsi všechny lidi miloval a z lásky za všechny umřel, i já všechny lidi v lásce choval (a). Pak nechť smrt kdykoli přijde, s radostí budu moci říci jako ty: Pane, v tvé ruce poroučím ducha svého — dokonáno jest, vezmi mne k sobě, abych věčně v domě Otce tvého přebýval! Amen.

Pobožnost křížové cesty.

Připomenutí. Poněvadž si máme v čas postní zvláště rozjímati utrpení Krista Pána, koná se v ten čas křížová cesta. Jsou to vyobrazení oné cesty, kterouž konal Kristus Pán, stížen břemenem kříže z domu Pilátova až na horu Kalvárii u velkých bolestech. Takových vyobrazení čili štací jest čtrnácte. Při každém tomto vyobrazení hleď se, milé dítě, pozastaviti, a rozjímej si živě, co představuje, učiň nějaké dobré předsevzetí a pros trpícího Ježíše k tomu za milost. Takovéto rozjímání utrpení Páně jest velmi spasitelné; ono tě uchrání od hříchu, povzbudí k dobrému, a naplní srdce tvé pokojem a nebeskou útěchou.

Modlitba přípravní.

Ó můj Pane Ježíši Kriste! ty jsi k nám pravil: „Kdo chce za mnou přijíti, vezmi kříž svůj a následuj mne.“ Nuže, já přicházím jako poslušné dítě tvé a chci tebe doprovázet na žalostné cestě tvé, kterouž jsi u mnohých bolestech na horu Kalvarii vykonal; chcť rozjímati sobě přehořké umučení tvé, a u vděčnosti a

kajicnosti uvažovati sobě tvou neskončnou lásku, kterouž jsi se za nás obětoval. Dej, ó Pane Ježíši, abych to pravým a nábožným srdcem činil (a), abych poznal (a) ohavnost hříchu, pro kterýž jsi tak mnoho trpěl, abych poznal (a) také lásku tvou, kterou jsi se za nás obětoval a pak hříchu se varoval (a) a vroucně tebe miloval (a) a hoden (na) byl (a) slávy tvé nebeské. Amen.

Zastavení I.

Ježíš nevinný nalezen,
Pro lidské viny odsouzen.

Klaním se tobě, ó Pane Ježíši Kri-
ste, a dobrořečím tobě; neboť skrze svatý
kříž svět jsi vykoupil.

Toto se říká při každém zastavení.

Ó můj Ježíši! Tys byl tak nevinný,
a předc tebe k smrti odsoudili. Lid sám,
kterémuž jsi tolika dobrodiní prokazoval,
volal: „Ukřižuj ho!“ I já bych se po-

dobal (a) jím, těmto nevděčníkům, kdybych tě za tvou lásku hněval (a) a urážel (a). Protož chci tebe milovati a poslouchati, a když nevinně souzen (a) budu od jiných, trpělivě to budu snášeti, jako ty jsi nesl nepravý ortel Piláta; abych, když jednou přijdeš soudit nás, nebyl (a) odsouzen (a) k zahynutí, nýbrž došel (la) života věčného. Amen.

Otče náš atd. Zdrávas Maria atd.

Sláva buď Bohu Otci, i Synu, i Duchu svatému; jakož bylo na počátku, i nyní i vždycky, a na věky věkův. Amen.

Smiluj se nade mnou, ó Ježíši, smiluj se nade mnou!

Toto se říká po každém zastavení.

Zastavení II.

Ježíš od katanské zběře
Tiše kříž na sebe béře.

Nyní vzkládají kříž na ramena tvá,
ó můj Ježíši, abys ho donesl na horu
Kalvárii a pněl na něm. A ty ho béřeš
rád a ochotně na se, abys na něm doko-
nal spasení naše. Můj Ježíši! ty jsi pra-
vil: „Kdo chce za mnou přijíti, vezmi
kříž svůj a následuj mne!“ Hle, já chci
také vzíti kříž svůj, který na mne sešle

Otec nebeský: soužení, nemoci, bolesti a protivenství; a chci je tiše a trpělivě snášeti, jako ty jsi nesl kříž svůj, aniž budu reptati neb naříkati. Ó posilň mne k tomu a dej milost svou, abych následuje (íc) tebe v tichosti a trpělivosti zde na zemi, následoval (a) také tebe do slávy věčné na nebi. Amen.

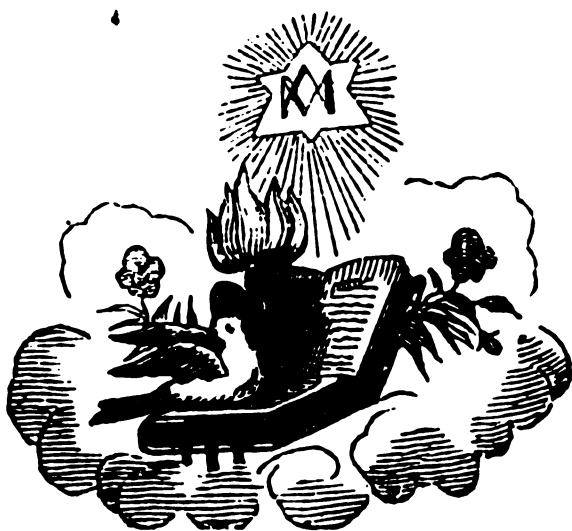
Zastavení III.

Ježíš přetěžký kříž nesa,
Ponejprv na zem klesá.

Ach můj Ježíši! tu ležíš pod tíží kříže umdlený a zsinalý; a to proto, ponevadž my tak často padáme a klesáme, neposlouchajíce tebe a neplníce svatých přikázání tvých. Každý hřích, každý pád můj zajisté působí tobě větší bolest, než když jsi sám pod tíží kříže upadl. A měl (a) bych neustále klesati a tebe

rmoutiti, hůře než nemilosrdní katané? Nikoli, můj Ježíši! Tebe chci milovat, tebe poslouchat, tvá přikázání chci věrně plniti; a kdybych předc poklesl (a), ne- nech mne ležeti v hříchu, Ježíši můj, ale podej mi ruky své, abych povstal (a) v pravém pokání, a napravil (a) se. Amen.

Zastavení IV.

Ježíš na žalostné cestě
Potkává se s matkou ještě.

Ó jakou bolest asi zakusila Maria, matička tvá, Pane Jesu Kriste, když tebe potkala a spatřila tak zmučeného a zohaveného pod křížem, jehožto tak milovala a na něhožto se tak těšila. Však nerád jsi jí tu bolest způsobil, ještě jsi trpěl nevinně. Já ale často vlastní vinou soužím a trápím rodiče své, když

jich neposlouchám neb nezdárně se cho-
vám, ješto oni mne milují a se na mne
těší. I nechci toho více činiti. Budu
hodný (á), nábožný (á), poslušný (á) a
zvedený (á), a budu hledět jim radost
dělat, aby na mne nemusili naříkat, a já
byl (a) jednou potěšením a podporou je-
jich zde na zemi, a pak jednou s radostí
se s nimi shledal (a) na nebi. Amen.

Zastavení V.

Šimona kříž nésti nutí;
Béře jej s Krista s nechutí.

Ach můj Ježíši, ani ten těžký kříž
nechtěli tobě pomoci nésti, a toliko do-
nucením nesl jej Šimon, pomáhaje tobě.
Ó dej mi laskavější a útrpnější srdce!
abych vida (ouc) bídu a strast a nouzi
trpících ji vroucně cítil, a budu-li moci
jim rád (a) a ochotně pomáhal (a); a takto
alespoň poněkud umírnil (a) bolest a zá-
rmutek jejich. Amen.

Zastavení VI.

Ježíš Veroniky rouchem
Stírá krev smíšenou s potem.

Co katané nemilosrdní tebe ukrutně pohánějí, máť Veronika nábožná paní útrpnost s tebou a podává tobě roucho své, abysi setřel krev s raněného obličejě svého, můj Ježíši! A ty jí dáváš zpět známky svého svatého obličejě, značené v něm. Tak splácíš, ó Pane Ježíši, každou i dosti malou službu, kterouž z lásky tobě prokazujeme a netoliko tobě,

ale i také tomu nejmenšímu a nejchudšímu bližnímu, jakož jsi sám pravil: „Cožkoli jste učinili jednomu z bratří mých nejmenších, mně jste učinili.“ Protož chci býti ke všem i těm nejchudším laskavý (á), ochotný (á) a službovolný (á), abych jednou mohl (a) patřiti v tvou Božskou tvář v království nebeském. Amen.

Zastavení VII.

Ježíš hořem, mdlobou stížen,
Padá po druhé pod křížem.

Opět klesáš, můj drahý Ježíši, pod křížem! — Ó, jaký to bolestný pád! Ale ještě bolestněji jest to tobě, když já pozdvihnut (a) a podporován (a) milostí tvou opět klesám do starých hříchů, z kterých se polepšiti jsem svatosvatě sliboval. Před zpovědí říkám: „Opravdu se míním polepšiti a nikdy více nezhře-

šiti;“ a jedva domů přijdu, již opět k starým hříchům se vracím. Kam mne to povede? Ach, vidím a bolestně poznávám, že neusmyslím-li se brzy a nepolepším-li se opravdově, že posléze v hříších setrvám a zahynu! — Ach, nedopouštěj toho, můj Ježíši! Nechci více do předešlých hříchů se vraceti, tó svato-svatě slibuji a to zachovám. Dej mně k tomu milost svou, ó Pane Ježíši! Amen.

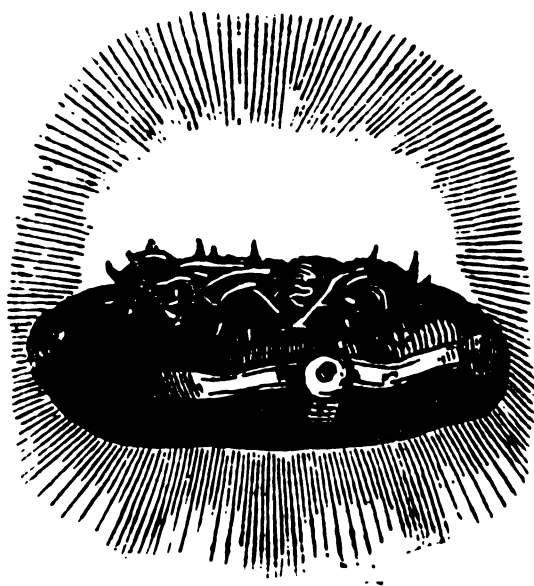
Zastavení VIII.

Ježíš ode všech sužován,
Od dcer Sionských litován.

Jak jsi ty dobrý a laskavý, můj Ježíšku! Sám stížen břemenem kříže, poháněn od nemilosrdných žoldnéřů, maje ukrutnou smrt před sebou, zapomínáš na utrpení své, a těšíš ženy Jerusalemské, jenž v zástupu lidu provázejí tebe, a vidouce tě tak utýraného a zmučeného, pláčí a kvílí tebe. „Dcery Sionské,“ díš

laskavě k nim, „neplačte nade mnou; ale raději plačte nad sebou a nad syny svými. Ó můj Ježíši! deyž mně milost i tu, abych, an (a) tuto nad tebou kvílím a truchlím, oplakával (a) také opravdově a srdečně hříchů svých a hoden (na) se stal (a), jednou od tebe potěšenu býti v slávě nebeské. Amen.

Zastavení IX.

Ježíš sotva mdlobou těží
Po třetí pod křížem leží.

Po třetí padáš, můj Ježíši, pod křížem! To jest ten nejbolestnější pád, — bolestnější než všechny jiné — pád k smrti. A podobně se také mně povede, jestliže záhy v mládí se nepolepším a neustále do předešlých hříchů padati budu; posléze klesnu tak hluboko, že více nepovstanu; stanu se zlým a bez-

božným člověkem, a — věčně zahynu.
 — Ó, třesu se před touto myšlénkou!
 Nedey, ó Pane Ježíši, aby se mně to
 přihodilo; nýbrž posilň mne, bych záhy,
 pokud čas jest, povstal (a) z hříchů
 svých, k tobě se obrátil (a) a ctně živ
 (a) jsa (ouc), dosáhl (a) života věčného.
 Amen.

Zastavení X.

Ježíš svého roucha zbaven
Na odiv lidu vystaven.

Tak tebe zbavili roucha, a nyní obnažen jsi tuto na odiv lidu. Však nemilosrdněji jednám já než nelidští žoldnéři tito, když něco ošklivého myslím, mluvím, neb činím. Tu se zbavuji roucha svého nejkrásnějšího, ježto jest ozdoba duše mé, — svaté nevinnosti. Ó naplň srdce mé ošklivostí před takovými

ohyždnými věcmi, Pane Jesu Kriste můj, a deý, abych vždycky měl (a) tebe na očích a i v soukromí ničeho nečinil (a), ani nemluvil (a), ani nemyslíl (a), z čehož bych se musil (a) hanbiti před hodnými lidmi. Chraň mne, Ježíši, od každé ohavnosti! Amen.

Zastavení XI.

Ježíš Beránek nevinný
Křižován pro naše viny.

Ó jaké bolesti a jaká muka snášíš pro mne, Ježíši nejdražší! Hřebové bodají ruce a nohy tvé! ruce, které tak mnoho dobrého prokazovaly všem, a nohy, kteréž kráčivaly jediné ku spasení lidí. Ach, což zasloužím já, ještě činím rukama svýma tak mnoho zlého a nepravého, a kráčím zhusta v nepravá místa.

A protož, můj Ježíši, padám před tebou a hluboce se kořím tobě na kříži přibitému. Přitáhniž mne k sobě, a dej mně milost svou, abych rukou svých užíval (a) jediné ku konání dobrého, a kráčel (a) toliko, kam mne vede povolání tvé a svatá povinnost. Amen.

Zastavení XII.

Ježíš na kříži umírá,
Slunce se tmí, zem se otvírá.

Tak pniš, ó přemilý Pane Ježíši, na kříži mezi nebem a zemí! Ptáci mají hnízda a lišky doupata svá, a ty nemáš, kam by jsi hlavu položil! — A ještě v těchto nejtrpčích mukách posmívají se ti nepřátelé tvoji. Ty ale se modlíš za ně; odpouštíš lotru kajícímu, poroučíš matku svou péči miláčka svého Jana,

pak dokonávaje voláš: „Otče, v ruce tvé poroučím ducha svého! Dokonáno jest!“ a skloniv hlavu, umíráš! — I já budu jednou umíratí. Kdy a kde, to nevím; ale tolik vím, že budu tak umíratí, jak jsem byl (a) živ (a). Ó můj Ježíši! před křížem tvým padám na kolena svá a volám, a snažně prosím tebe: Dey mi milost, abych dobře žil (a), a pak když jednou umíratí budu, pohlednuv (ši) na uběhlý život svůj, utěšeně zvolati mohl (a): „Otče, v ruce tvé ducha svého poroučím! — Dokonáno jest!“ Amen.

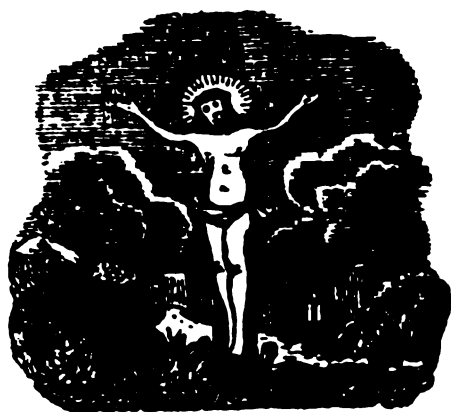
Zastavení XIII.

Ježíš mrtvý s kříže složen,
 Na klín své matky položen.

Jaký to bolestný cit pronikl srdce tvé mateřské, ó svatá Panno Maria! když Syna tvého přemilého, jehožto jsi co děcko s radostí líbala, nyní mrtvého položili na klín tvůj. Ach, tu se vyplnilo, co tobě prorokoval v chrámě zbožný Simeon, když drže ho na loktech svých, pravil tobě: „že meč srdce tvé pronikne!“

I mne líbala matka a těšila se ze mne, když mne maličkého (ou) v klíně svém chovala. Ó prosím tebe, svatá Panno Maria, přimlouvey se za mne: aby mne chránil Otec nebeský, bych, až poodrostu, se nezkazil (a) a pak vinou svou zarmoutil (a) srdce svých rodičů. Necht raději nyní zemru, než abych jednou byl (a) zlým (ou) a příčinou zármutku a hoře jejich. Chciť na sebe dbáti, a jak budu prospívati věkem, chci také prospívati moudrostí a milostí u Boha i u lidí. Posilň mne k tomu Ježíši můj! Amen.

Zastavení XIV.

Ježíše po dokonání
Přežalostné pochování.

Přátelé tvoji, Josef z Arimatie a Nikodem, poslední službu prokázali tobě, a položili tebe v hrob nový, můj Ježíši! Tam odpočívá tělo tvé po mnohých pracích a nesnázích a utrpeních. K tvému svatému hrobu vrhu já se tuto, ó Pane, a u něho svatě slibuji a před se béru: že napotom se chci tobě zcela obětovati

a hříchu zemřítí, aby tvé umučení a smrt tvá nebyla na mně zmařena, ale prospívala mně k spasení; abych hříchu zemřel (a) a tobě žil (a) a pak jednou povstal (a) k slávě života věčného. Amen.

Modlitba závěrečná.

A tak jsem tebe doprovázel (a) v duchu na bolestné cestě tvé, předrahy Ježíši, a rozjímal (a) jsem přehořké utrpení tvé a smrt tvou. Ó žehnejž s hůry nebes rozjímání tohoto, a dejž milostivě: abych, co jsem tu dobrého a pravého pocítil (a), a co jsem si spasitelného předevzal (a), pilně v srdci choval (a), množil (a) a v skutek uvodil (a); abych maje (íc) přehořké utrpení tvé a lásku a oběť tvou neustále na očích, tebe vroucně miloval (a), tobě bedlivě sloužil (a) a všeho hříchu se varoval (a), a pak po skončené pouti života pozemského hoden (na) byl (a), přijíti k tobě do radosti života věčného.

Na popelečnou středu.

Tímto dnem se počíná svatý postní čas. Sluje takto: poněvadž se svěťí v ten den popel, a jím se znamenají čela věřících, při čemž dí kněz: „Pomni, ó člověče, že jsi prach a v prach se obrátíš.“ Děje se to na ten cíl, aby věřící živě připomínající sobě smrt tím vroucněji kajicnosti se oddali a pokání činili. Což ty, milé dítě, majíc na zřeteli, modliž se a rciž:

M o d l i t b a.

Ó můj Pane Bože! Ninivetští, když k nim přišel Jonáš, káže jim, že za 40 dní město vyvráceno bude pro bezbožnost jejich, činili pokání, sypající popel na hlavy své. I na mou hlavu sypal nyní otec duchovní popel, připomínaje mně: že jednou umru a v prach se obrátím, a že z těla mého nezůstane nic leč popel. Dey, ó Pane Bože, abych byl (a) toho vždy pamětliv (a), zvláště pak nyní, a abych Ninivetských v pokání následoval (a); a pro opravdivé pokání své abych jako oni odpuštění od tebe obdržel (a). Za

to tě prosím skrze zásluhy Ježíše Krista, Pána našeho. Amen.

Na květnou neděli.

V tento den připomíná se slavný vjezd Krista Pána do Jerusaléma, když totiž naposled na slavnost velikonoční přišel, kdežto ho zástup velký z předu a ze zadu doprovázel, metajíce roucha a ratolesti na cestu, a radostně provolávající: „Hosanna Synu Davidovu! Požehnaný, jenž se béře ve jmenu Páně! Hosanna na výsostech!“ Na památku toho světí se ratolesti (kočičky) a koná se s nimi procesí okolo chrámu. Když pak přijde kněz ke bráně chrámové, jest zavřena; kterážto se otevře, když třikráte křížem na ni udeří, na znamení, že Kristus Pán skrze svou smrt na kříži bránu nebeskou nám otevřel. Poněvadž ale Kristus Pán k utrpení přišel do Jerusaléma, čtou se při mši sv. pašie, t. j. vypravování o utrpení Krista Pána.

M o d l i t b a.

Ó Pane Ježíši Kriste! dnes sobě připomínáme slavný tvůj vchod do Jerusaléma, a jako druhdy Jerusalémští tebe uvítali, vítáme i my tebe, nesouce ratolesti v rukou svých. Tyto ratolesti vy-

znaménávají dobré skutky. Ó dey, bychom hojní v dobrých skutcích jednou tobě vstříc kráčeli, a skrze tebe vešli do věčné radosti. Ony také vyznaménávají vítězství. Ó dey, bychom se stali účastní vítězství tvého, které jsi nám smrtí svou vydobíř nad smrtí, hříchem a ďáblem; a pak dosáhli slávy nebeské, ku které jsi nám otevřel brány, a kdežto nyní věčně oslaven kraluješ s Otcem a Duchem svatým po všocky věky věků. Amen.

Na zelený čtvrtek.

V ten den se koná památka poslední večeře Páně, při které Pán Ježíš ustanovil nejsvětější svátost oltářní. Poněvadž ale Pán Ježíš hned po večeři se ubíral na horu Olivetskou, kdežto se krví potil a jat byl; počne se hned po Gloria truchliti, a nezvoní se až do Gloria bílé soboty. Po mši svaté se koná procesí s nejsvětější svátostí, která pak se na vedlejším oltáři k poctě vystavuje. V biskupských chrámech myje biskup dvanáctero starším kněžím nohy, dle příkladu Krista Pána, který také učedníkům před večeří nohy myl; aby jim dal příklad, jak mají býti pokorní, a jak se mají vespolek milovati.

M o d l i t b a.

Ó můj Ježíši! jak velice miloval jsi nás hříšné lidi, že ubíraje se v smrt, ustanovil jsi nejsvětější svátost oltářní; chtěje takto pod způsobami chleba a vína jako Otec s dítky svými neustále s námi býti a nám se obětovati. Jakobych tě viděl (a), můj Ježíši, když jsi učedníkům svým před poslední večeří nohy myl, a jich k pokoře a lásce vroucně vzbuzoval. Pak hluboce pohnut při večeří vzal jsi chleb do svatých rukou, lámal a dával jsi učedníkům svým, řka: „Totof jest tělo mé.“ A po večeří vzav kalich, žehnal jsi jej, řka: „Píte z toho všickni, totof jest krev má, která za vás a za mnohé vylita bude na odpuštění hříchů. To číňte na mou památku.“

Ó nikdy na tebe nezapomenu, můj Ježíši! vždy chci pamatovati na tebe a na lásku tvou k nám. Ó deyž mně, abych čistým srdcem tobě sloužil (a), a k stolu tvému přistupoval (a); učiň také, bych měl (a) pokorné srdce, a rád (a) se

ponížíval (a); posléze propůjč mně, abych všecky lidi vroucně miloval (a) a rád (a) a ochotně jim sloužil (a), a takto se stal (a) tobě alespoň poněkud podobným (ou), a hoden (na) byl (a), abych, jakož tebe nyní v nejsvětější svátosti oltářní vidím v způsobách chleba a vína, spatřil tebe jednou tváří v tvář v slávě nebeské. Amen.

Na veliký pátek.

V tento den se koná památka umučení a smrti Páně. Duchovní přijde v černém rouchu k oltáři, vrhne se na stupních oltáře se služebníky na tvář, na znamení nejhlubšího smutku nad smrtí Kristovou. Pak se čtou pašije, a potom se modlí kněz k ukřižovanému Kristu za všechny lidi, jakož i Kristus Pán toho dne za všechny umřel, a potom činí poctu svatému kříži, volaje po třikráte: „Eyhle dřevo kříže, na kterémž pněl Spasitel světa;“ načez chor zpívá: „Pojďme a klaňme se jemu.“ Což pak v skutku činí on i lid, pokleknouce před křížem, líbají nohy Vykupitele. Pak přijímá kněz toliko tělo Páně, neb nekoná se toho dne mše svatá. Konečně se donese velebná svátost v průvodu k Božímu hrobu, čímž se představuje pohřeb Krista Pána.

M o d l i t b a.

Můj Ježíši! Jako dítky s uslzeným okem vinou se k lůžku umírajícího otce, aby slyšeli poslední slova jeho, a jemu přednášeli poslední prosby své; podobně i já, dítě tvé, přicházím s bolestným srdcem ku kříži tvému, na kterémž umíráš. Ó, jak mne to bolí, že tak bolestnou smrtí umíráš! A toho jsme my vinni. Hříchy naše i také hříchy mé přivedly jsou tebe na kříž, předrahý Ježíši, a způsobily tobě bolesti tyto. Aby jsi nás od hříchu vykoupil, vzal jsi kříž na se, a umíráš na něm. I nechci a nebudu více hřešiti, Ježíši předrahý; to slibuji svato-svatě zde u kříže tvého. Ó, popatř na mne s kříže milostivým okem, můj Ježíši, a když jsi mne tak miloval, že pro mne umíráš, slyš také prosby mé, kteréž u bolestného lůžka tvého smrtelného, u kříže, tobě předkládám. Ty umíráš za všechny lidi. Za všechny lidi prosím i já tebe; abys jim všem milostiv býti ráčil. Zvláště pak prosím tebe za všechny kře-

stany: aby v pokoji a svornosti dobrý křesťanský život vedli; za papeže a církevní správce: aby církev svatou dobře a moudře spravovali; za zeměpána: aby v spravedlnosti a pokoji řídil říši svou; za své rodiče: abys je zachoval, a všeho dobrého jim uděloval; za své bratry a sestry, by dobří byli a svorně žili; za své učitele, dobrodince a přátely: abys jim dobrými věcmi odplacoval; za všecky bídne a nuzné křesťany: abys jim všem svatou pomoc a milost prokázati ráčil. Také prosím za pohany, kteří posud neznají tebe, pravého Boha: abys je k pravému poznání přivésti ráčil; za Židy zaslepené: aby tebe poznali pravého Mesiáše, a v tebe uvěřili. — Pro tvé svaté drahé rány a přehořké umučení, můj Ježíši! smiluj se nad námi; budiž nám milostiv, a nedopouštěj, by tak drahá cena svaté a tak velké oběti tvé byla na mně zmařena. Deyž, ó umírající Ježíši! bych i já dobře a spravedlivě žil (a), pak jednou utěšeně umřel (a).

Když se říkají pašije, čti je sebou z knihy sv. evangelií, aneb modli se křížovou cestu.

Když se činí pocta sv. kříži, padni na kolena svá, a líbey rány Krista Pána, a rciž:

Před křížem tvým padám, ó můj Ježíši! na kolena svá, a hluboce kořím se; nebo to jest ono drahé dřevo, na kterém jsi ty pněl; a smrtí svou spasení světa dokonat. Tisíckrát pozdravený budiž sv. kříži, který jsi nesl drahé tělo Spasitele mého! Líbám vás, ó drahé a svaté rány Spasitele mého, kteréž jste krvácely pro mne! Líbám vás, rány sv. rukou, které žehnaly mne. Líbám vás, rány sv. nohou, které kráčely ku spasení mému! Líbám též tebe, ráno boku přesvatého, jehožto srdce v lásce celý svět objalo! —

Když pak se nese velebná svátost v průvodu k Božímu hrobu, rciž:

Odpočiň si, ó Ježíši, v tomto libotichém hrobě! Dosti tvé drahé tělo ran a muk přetrpělo. Tvůj svatý hrob bude věčným pomníkem tvé neskončené milosti k nám. I já jednou umru. I mne pohřbí. Deyž, ó můj Ježíši, milostivě, abych pokojně v hrobě odpočíval (a), aby ne-

bylo žádného, kdoby na mne v hrobě naříkal, ale aby v požehnání byla památka má. Amen.

Na bílou sobotu.

Připomenutí. Kristus Pán odpočívá v hrobě. Slavné vzkříšení Páně se očekává. Světí se v ten den nový oheň (Jidáš), jenž vyznamenává Krista Pána, který se stal skrze vzkříšení své světu novým světlem; což také značí paschal, ona velká svíce s patero zrny kadidla, ješto vyznamenávají patero ran Kristových; a triangl či trojkrutec vyobrazuje nejvyšší Trojici Boží. Podobně se světí také křtící voda; poněvadž za prvních časů se v ten den odrostlí křtívali. Posléze se koná mše sv., v nížto se již připomíná radostné vzkříšení Páně, kteréž pak pod večír se radostně slaví.

M o d l i t b a.

Ó můj Ježíšku, ač jsi pro nás umřel a nyní v hrobě odpočíváš, předc jsi náš Pán a Spasitel, a světlo svaté víry tvé neuhaslo, aniž zanikla sláva tvá. Nezůstaneš v hrobě, brzy opět povstaneš jakožto nové světlo. Sám oslavený, osvítiš svět svatou pravdou svou. Tvé rány,

které jsi pro nás obdržel, stkvíti se budou, jakožto věčný důkaz lásky tvé k nám a vítězství tvého nad hříchem, smrtí a ďáblem. A protož raduji se se svatými anjely na nebesích, že skrze tebe tmy bludu a hříchu jsou zahnány, a velebím tebe, Otče nebeský, že jsi jednorozeného Syna svého Ježíše poslal k nám, kterýž kletbu hříchu Adamova zničil, a jeho i naši vinu smazal nevinnou krví svou. Bez vykoupení jeho nebyloby mně nic platno, narozenu býti k životu časnému; poněvadž s dědičným hříchem narodil (a) jsem se k smrti věčné. Mám tedy proč pokládati se za šťastného (ou), že se mně dostalo takového Spasitele, tebe, Pane Ježíši! A protož, jakož ty jsi vstal pro naše hříchy k novému životu: chciť i já povstati k novému, totiž svatému životu. Chciť se odříci skutků temnosti, hříchů a daremností, a chci býti snažným (ou) v poznávání svaté pravdy tvé a v provozování svatých mravů, abych zasloužil (a) vjíti do života věčného. Amen.

Poznamenání. Když se světlí křticí voda, připomíney sobě křest svůj a obnov sliby, které jsi na něm učinil (a), svrchu uvedeným způsobem.

Ke vzkříšení.

„Vstalt jest této chvíle ctný Vykupitel!“ Tato radostná zpráva zvěstuje se mi. Ó jak se raduji, jak se z toho těším, Ježíši můj! Ty jsi slavný vítěz! Nic nemohli jsou proti tobě ani nepřátelé tvoji, ani smrt, ani ďábel! Nepřátelé tě chtěli vyhladiti, a hle, nyní zahanbeni jsou. Smrt tě chtěla pohltiti, ale nyní zhlcena jest sama ve vítězství tvém. A ďábel chtěl opanovati pokolení lidské, a hle, přemožen jest; a kdo se tebe drží a tebe následuje, nemá, čeho by se bál. Ó budiž oslaven a zveleben slavný a vítězný Vykupiteli. Alleluja voláme radostně všickni, a jakožto vítěze slavného provázíme tebe. Deyž, ó Pane, abychom jednou provázeli tebe také do radosti nebeské. Amen.

Na hod Boží velikonoční.

Připom. V tento den právě koná se radostná památka vzkříšení Páně. Světí se bochánky a beránek pak i vejce, čehož se požívá na památku poslední večeře Páně. Svěcený beránek jest upomínka na Krista Pána, který jakožto pravý beránek sňal hříchy světa. Bochánek připomíná přesný chleb, jehož dle způsobu židovského požíval Spasitel náš při poslední večeři své. Vejce (kraslice) jsou obraz vzkříšení našeho. Ostatně se ozývá radostné Alleluja při službách Božích.

M o d l i t b a.

Oslavený Ježíši! S radostným okem patřím dnes na tebe, jenž stojíš přede mnou co vítěz slavný. Smrtí svou zjevil jsi lásku svou k nám, ukázav nám, jak nás miluješ, a svým vzkříšením objevil jsi nám mocnost svou. Tím jsi zajisté světu neomylně dokázal, že jsi pravý Spasitel, od Otce s nebes seslán, a že právě jest všecko, což jsi učil a hlásal; tím jsi i vyplnil proroctví, a stvrdil naději našeho budoucího vzkříšení. Nyní vím, že

jakos ty, hlava naše, z hrobu vstal: že i my, oudové tvoji jednou z mrtvých vstaneme. Ó, kýžby i mé z mrtvých vstání jednou bylo také radostné! Kýžbych i já povstal (a) k životu věčnému a k slávě nebes! A protož, Pane Jesu Kriste, chciť povstati nyní k novému, dobrému životu. Na vždycky se odříkám hříchu. Od té doby budu se vší snažností tobě sloužiti. Ó Ježíši, jenž jsi, zvítěziv nad smrtí, bránu k věčnému životu nám otevřel, slyš toto předsevzetí mé, a dey mně k skutečnému následování tebe pomoc, abych jednou za tebou přišel (la) do života věčného. Amen.

Na den sv. Marka a o křížových dnech.

V tyto dni koná se procesí do polí a vyzývá se Bůh za požehnání ourody zemské. Spasitedlný obyčej tento vzal původ svůj z Francouzsko, kde je Mamertus, biskup Vienenský, z prvu konal, odkud se po celé církvi sv. rozšířilý. Koná se tu čtvero zastavení. Při každém zastavení se čte počátek evangelium z každého sv. evangelisty na význam, že evangelium do čtyř uhlů světa se hlá-

salo, a že Bůh, jakož moci slova svého vše byl stvořil, tímto slovem vše řídí a žehná. Po čtení každého evangelium modlí se kněz, aby Bůh, který nás skrze sv. evangelisty víře vyučil, na jejich přimluvu se nad námi smilovati a vyslyšeti ráčil. Pak volá kněz: Od blesku a bouře vysvobod' nás, Pane Jesu Kriste! a prosí Boha: aby Bůh skrze přimluvu všech svatých úrody zemské ode všech nečasů chrániti a zdar a požehnání všeho dáti ráčil. Posléze žehná sv. křížem lid i osení.

M o d l i t b a.

Otče nebeský! Vímt' já dobře, žeby nám nic neprospívala práce a všecko lo-pocení naše, kdybysi toho nepožehnal. Hle, my jsme zasili a svěřili símě zemi; a již schází a zelená se! I stromy pučí a počínají kvésti. Však ale ničeho bychom netěžili, kdyby ty jsi nám nedal příhodného počasť, kdyby mrazy spálily květ, kdyby deště a lijavce vše zatopily, a bouře a krupobití vše poplenily. Ach, na darmo bychom pracovali, moji rodiče by mně nemohli ničeho dáti, hlady bych musil (a) zemřítí. — Otče nebeský, nedopouštěj toho! V tvé ruce leží ouroda

a požehnání. Ty řídíš větry, ty dáváš déšť i slunce; tebe blesky i bouře poslouchají. Ty kyneš, a pryč uprchnou! — Chraň tedy osení a plodiny zemské od všelikého úrazu a vší nehody; dey příhodné počasí: aby vše šťastně odkvětlo, zráló a dozrálo, a my hojně zaopatření, čeho nám k tělesnému životu potřebí, tím ochotněji mohli tobě sloužiti, a tvou štědrost a lásku velebiti. Amen.

Na den na nebe vstoupení Páně.

Připomenutí. V tento den koná se památka toho, že Kristus Pán čtyřicátý den po svém vzkříšení na nebesa vstoupil, aby vzal slávu za své snížení, kteráž podstoupil na zemi pro spasení naše, a aby věrným svým na nebi příbytky připravil, by, kde on jest, i oni byli. Na znamení toho zhasíná se po evangelium paschal.

M o d l i t b a.

Tak se ubíráš od nás z tohoto slzavého údolí pryč k Otci do slávy nebeské, Ježíši můj! Tam, kde jsi trpěl nejhlubší snížení a kde jsi cedil krvavý pot, tam

na hoře Olivetské vstupuješ k nebesům k oslavení svému. Ó, kdožby se z toho neradoval a netěšil, že i tělo tvé, které tak mnoho utrpělo, povznešeno jest a povýšeno ku slávě nebeské. Nyní sedíš na pravici Otce svého, a máš nejvyšší moc nade vším, na nebi i na zemi, a jak hluboké bylo snížení tvé, tak velká jest sláva tvá a povýšení tvé. Oslavený Pane Jesu Kriste! shlédniž na mne s hůry nebes. Tys pravil: „V domě Otce mého jsou mnozí příbytkové . . . jdů, abych vám připravil místo, abyste, kde jsem já, i vy byli.“ Ó, deyž milostivě, abych i já také jednou za tebou do nebes se dostal (a); a k tomu mně dey milost svou, abych za živa kráčel (a) touž cestou, kterou jsi nám ukázal, abych již zde často mysl svou k nebesům obracel (a), a pak, když se konec života mého přiblíží, stal (a) se účasten (na) blaženosti nebeské, kde ty žiješ a kraluješ s Otcem a Duchem svatým po všechny věky věkův. Amen.

Na den seslání Ducha svatého.

Koná se tu památka seslání Ducha svatého, jenž desátý den po na nebe vstoupení Páně v způsobu ohnivých jazyků vstoupil na apoštoly právě o letnicích, a naplnil je, jakož i mnohé křesťany, dary svými.

Dnes jest ten slavný den, kdežto jsi, ó Ježíši, poslal apoštolům zaslíbeného Ducha svatého, a tak jsi dokonal velké dílo vykoupení lidského. On zajisté posilnil jich ve víře, a oni šli a hlásali zmužile sv. evangelium, a obrátili svět na víru tvou. Ó Ježíši! Ty jsi pravil: „Otec můj dá Ducha dobrého těm, kteří ho za něj prosí.“ Ó, sešliž mi téhož Ducha svatého, aby osvítil rozum můj světlem pravdy nebeské, bych, co pravého a dobrého jest, vždy poznal (a); a aby poňoukal vůli mou k dobrému, bych, co jsem pravého poznal (a), také konal (a). Přijď, ó Duše svatý, Duše pravdy a utěšení! naplň srdce svých věrných a dary svými je obdař. Obdař nás bázní Boží,

kteráž jest počátek vši moudrosti, abychom, bojíce se uraziti tebe, hříchů se varovali. Dey nám dar rozumu a moudrosti, bychom vždy dobře, moudře a právě jednali, a pak k tomu přidey dar síly, bychom, co pravého počneme, také dokonali. Zůstaň pak s námi, abychom, tebou vedeni, dosáhli koruny nebeské, kterouž jsi nám připraviti ráčil. Amen.

Na den nejsvětější Trojice Boží.

Pochválena a zvelebena budiž nejsvětější Trojice! Bože jeden v podstatě a trojí v osobách, Otče, Synu i Duše svatý. Zveleben a oslaven budiž Otče, jenž jsi všecko stvořil a moudře a laskavě vše řídíš, zachováváš a spravuješ; jenž jsi pro spasení naše seslal Syna svého jednorozeného a posvětitel Ducha svatého. Tobě, Otče, se odevzdávám, tvé péči a lásce se poroučím; tobě pak chci všecken (na) přináležeti, tobě chci žíti jakožto zdařilé dítě tvoje. Ó, přijmiž mne! — Zveleben budiž také Synu Boží, skrze něhožto

všecky věci stvořeny jsou, a v němž všecko má život a trvá, a který jsi pro nás hříšné lidi se vtělil a podstoupil přehořkou smrt kříže, abychom spaseni byli, a pak k posvěcení našemu seslal jsi od Otce Ducha svatého. Ó, tvůj (á) jsem vykoupený (á), budiž i ty mým Spasitelem, tobě se chci oddati, v tebe věriti, tebe následovati, abych se stal (a) vykoupení tvého oučastným (ou). Ó, přijmiž mne, vykoupence svého! — Zveleben budiž i ty, Duše svatý, od Otce i Syna vycházející, jenž všecko obživuješ, jenž jsi mluvil skrze proroky, a pak seslán na svět, osvítil jsi apoštoly a naplňuješ věřících dary svými, a posvěcuješ jich. Tvým chrámem chci já býti; budiž i ty ve mně, přebývej v srdci mém, a budiž mým učitelem, utěшитelem a posvětitelem. Sláva budiž Bohu Otci, Synu i Duchu svatému, jakož bylo na počátku, nyní i vždycky, až na věky věků. Amen.

Na den Božího Těla.

V ten den koná se radostná památka ustanovení nejsvětější svátosti oltářní; poněvadž na zelený čtvrtek, v kterýžto den ji Pán Ježíš ustanovil, církev, hledíc více na trpícího Spasitele, truchlí. V tento den koná se slavné procesí, kdežto Kristus jako král slávy u prostřed svých kráčí; při tom se konají čtyry zastavení podobným způsobem, jako o křížových dnech. Konajíc procesí sebou, milé dítě, koř se Kristu Pánu, děkuj mu za jeho lásku, kterouž nám nejkrásněji projevil, že v nejsvětější svátosti mezi námi přebývá; pak se jemu obětuj a záležitosti srdce svého v důvěře mu přednášej.

Tak jsi miloval nás, ó Ježíši, že jsi nejsvětější svátost ustanovil, kdežto v způsobách chleba neustále mezi námi přebýváš, a takto ubíráš se dnes jako král slávy uprostřed lidu svého. Ó můj Ježíši, v nejsvětější svátosti skutečně u nás přítomný! tebe ctíme, tebe velebíme, tobě se koříme, tebe chválíme, tobě se klaníme; tys Pán a Spasitel náš, a my jsme lid tvůj. K tobě se dnes vineme jako dítky k Otci, Pánu a Vykupiteli svému.

Ó vyslyš nás a přispěj nám: abychom tajemství těla tvého a krve tvé s pravou pobožností ctili, abychom se povždy tebe pevně drželi, tebe ve všem následovali, tebe milovali, a takto požehnání a užitků z vykoupení tvého vyplývajících stále účastni byli, jenžto jsi živ a kraluješ na věky. Amen.

O svátcích svatých.

Připamátování. Církev svatá koná také památky svatých a vyvolených Božích, chtěc, aby věřící je ctili, vzývali a spanilého a ušlechtilého příkladu jejich následovali. Především ctí nade všecky jiné svaté Marii Pannu; poněvadž jest matka Boží, jenž nám Božského Vykupitele porodila a vychovala, a poněvadž pro své krásné cnosti, kterýmiž se stkví nade všecky svaté, větší počty naší hodna jest. Mimo to ctí se také v církvi sv. anjelové jakožto vyšší duchové, sv. apoštolé, mučedlníci, kteří pro víru Kristovu krev cedili, svatí vyznávači, kteří utrpením neb ctným životem Krista vyznávali, jakož i svaté panny, ženy a vdovy, jenž ctným a šlechetným životem nad jiné vynikaly. Ty, milé dítě, kdykoliv se koná památka taková, měj toho svatého na zřeteli, jehož památka se koná, — ctiž ho a vzývey ho, a hlediž zvláště následovati jeho spanilého příkladu.

Na den nepoškvrněného početí Panny Marie.

V ten den připomíná sobě církev tu dobu, když Panna Maria život svůj pozemský započala, a to proto: poněvadž jejím početím také se započala vyvinovat rada Boží, týkající se našeho vykoupení, a pak jest to učení v církvi, že Maria Panna zvláštní milostí Boží bez škvřny hříchu dědičného počata jest; ješto my v hříchu se počínáme a teprv skrze křest svatý od něho očištění býváme.

M o d l i t b a.

Ó svatá Panno Maria! Dnes připomínáme sobě vděčně onu přešťastnou dobu, kdežto jsi započala svůj pozemský život. Jako když v bouřlivé noci dennice se zastkví, zvěstuje brzký den, podobně i ty bez škvřny počata jsouc, zvěstovala jsi pokolení lidskému blízké spasení. Tys čistá hvězda, žádným hříchem neporušená, krásná a spanilá jako lilium! Budiž pozdravena a uctěna od nás, svatá Panno Maria! Vypros nám od Boha všemohoucího, kterýž tak veliké věci tobě učinil,

tu milost, abychom i my neporušenost a nevinnost duše, kterouž jsme při křtu svatém obdrželi, po celý život svůj chránili a chovali, a jednou ze světa šli bez hříchu a poškvvrny, jsouce příjemni Bohu, a blahoslaveni na věky. Amen.

Na den narození Panny Marie.

V duchu stavím se ku kolébce tvé, sv. Panno Maria, a u vděčnosti a radosti připomínám si onen den, kdežto zrodivši se, zočila jsi světlo tohoto světa. Ó přešťastný to den nám, jenž nám přinesl tak dobrotivou a tak spanilou matku Božského Vykupitele, a přešťastný den i tobě, svatá Panno Maria, kterýž tebe uvodil na dráhu tak krásného a zbožného života. Ó svatá Panno Maria! z millionů od Boha vyvolená za matku Spasitele našeho! Tebe obdařil Bůh velkou milostí; neboť z tebe se narodil Spasitel pokolení lidského. Nechť tedy se tobě líbí úcta má, kterouž dnes u kolébky tvé tobě vzdávám, vítaje (íc) tě do slzavého oudolí zemského! Bu-

diž také, ó svatá Panno, mou řečnicí u Boha Otce nebeského, a ještě i já započínám běh pozemského života svého, vypros mi tu milost: abych hleděl (a) svatého příkladu tvého následovati, abych jako ty pevně v Boha věřil (a), jako ty v něho bezpečně se důvěřoval (a), a jej vroucně miloval (a); a vůbec tebe následuje (íc), takový život vedl (a), aby žádný neměl příčiny nářikati na den narození mého, nýbrž aby jako den narození tvého byl v sladké a utěšené památce u všech, kteří okolo mne žili a mne znali. Amen.

Na den zvěstování Panny Marie.

Připomíná se v onen den ta událost, kdežto anjel Gabriel zvěstoval Marii Panně, že má býti matkou Vykupitele, a vypravil jí důstojnost jeho; k čemuž Maria, v hluboké pokoře nazývající se děvkou Páně, přivolila, odevzdavši se všechna do vůle Boží.

M o d l i t b a.

Dnes slavíme svátek zvěstování Panny Marie. To jest ten přešťastný den, kdežto Otec nebeský, shlédnuv na bídu a hříš-

nost lidskou, ustanovil poslati Vykupitele na svět, a poněvadž se měl Syn Boží státi člověkem, vyvolil mu lidskou matku, a za tuto vyvolil tebe, ó svatá Panno Maria! — K tobě patříme dnes s důvěrností a pozdravujeme tebe s anjelem Gabrielem, utěšeně volajíce:

„Zdrávas Maria, milosti plná, Pán s tebou, požehnaná ty mezi ženami!“ Ano, tys opravdu milosti plná; nebo mezi všemi dcerami Israelskými byla jsi ty jediná, v které se Pánu zalíbilo. A Pán jest s tebou; nebo od této chvíle chce tebe, jako dceru svou a vyvolenou matku Vykupitele zvláště voditi, řídit a zpravovati osud tvůj! A takto jsi ty požehnána mezi ženami; nebo žádné dceři lidské nedostalo se té blaženosti jako tobě, býti vyvolenu za matku Božského Vykupitele! — Ó svatá Maria, matko Boží! slyš nás a pros za nás, za hříšné lidi, nyní za živa: abychom nábožný a nevinný život vedli jako ty; bychom byli ponížení a pokorní, a ve všem do vůle Boží se odevzdali, jako ty, a za-

líbení Božího došli. Pros za nás také v hodinu smrti naší, abychom, šťastně vykročivše z tohoto světa, došli blaženosti nebeské. Amen.

Na den navštívení Panny Marie.

Připomíná se tu, jak Maria Panna, byvši zvolena za matku Božského Vykupitele, odebrala se přes hory k přítelkyni své Alžbětě, zvěstujíc jí, k čemu ji Pán vyvolil; od kteréžto však dříve jakožto matka Vykupitele poznána a pozdravena jest; načez Maria v zbožnosti a v nadšení ducha Boha velebila.

M o d l i t b a.

Jaké to přátelské a upřímné srdce máš, ó svatá Panno Maria! Jedva že víš: že Pán vyvolil tebe za matku Syna svého, již již spěcháš k přítelkyni své Alžbětě, a chceš jí sdělití radost a blaženost srdce svého, aby i ona se radovala s tebou; a pozdravena jsouc od Alžběty, nevelebiš sebe, nýbrž vzdáváš čest a slávu Bohu, jenž vyvolil tebe. Tebe chci i v tom následovati. Vypros mně tu milost u Boha Otce nebeského: abych toliko

dobré a zvedené dítky sobě za přátely volil (a), a všech hříšných a daremných tovaryšů se vystříhal (a); pak abych k nim byl (a) upřímný (á) a je srdečně miloval (a); a o dobrých a nábožných věcech s nimi rád (a) a často rozmlouval (a); ve všem ale chválil (a) ne sebe, nýbrž Boha Otce nebeského a Syna jeho Krista Ježíše. Amen.

Na den na nebevzetí Marie Panny.

V ten den připomíná sobě církev, jak Maria Panna, dokonavši běh života svého pozemského na nebe pojata jest, a přijala korunu slávy nebeské.

M o d l i t b a.

Tak jsi posléze dokonala krásný a spanilý život svůj, ó svatá Panno Maria! A jaký byl život tvůj, takováť byla i smrt tvá, krásná a utěšená. Onať zajiště vedla tebe přímo do nebes; a tamto povýšena jsouc nade všecky anjely a svaté, požíváš jako královna nebes radosti a blaženosti za všechno, co jsi byla na tomto světě dobrého konala, pro Boha

obětovala a trpěla. Ó zney se k nám, dítkám svým, a ještě oslavena stojíš před trůnem Nejvyššího, vzhlédni na nás milostivě, a nechať se tobě líbí chvála naše, kterouž ti s dětinskou uctivostí vzdáváme, a ať se roznítí v nás horlivost k následování vznešených cností tvých. Že ale síla naše k tomu nedostačuje, vypros nám u Boha pomoci a posily, abychom náklonnosti k hříchu odpírali, zákon Boží věrně plnili, pro Boha všecko rádi a ochotně konali, obětovali a snášeli; a takto následující tebe v životě, následovali tebe i po smrti do krajin nebeských. Amen.

Na den sv. Petra a Pavla.

Svatý Petr a Pavel slují knížata apoštolská. Svátý Petr zajisté byl od Krista Pána ustanoven za hlavu církve a jednal také jako nejvyšší zpravce její. Svátý Pavel byl dříve pronásledovníkem a zhoubcem křestanů, pak zázračně obrácen stal se nejhorlivějším apoštolem Páně, a přispíval nejvíce k obrácení pohanských národů; protož sluje apoštolem národů. Oba pak podstoupili mučednickou smrt za časů ukrutného Nerona v Římě jednoho dne

pro víru Kristovu. Sv. Petr byl křižován, jak si to přál, hlavou dolů, a sv. Pavel byl stát. A tak je sloučila smrt, kteréž jedna víra, naděje a láska Kristova za živa sbratřila.

M o d l i t b a.

Ó Bože, který jsi k obrácení lidskému svaté apoštoly seslati ráčil, ty se nejvíce z toho těšíš, když lidé, poslušni hlasu jejich, k tobě se obrací, tebe se drží, a ve víře, v naději a v lásce spravedlivý život vedou. Deyž milostivě, ó Pane: abychom i my, kteří také jejich přičiněním jsme tebe poznali, ve všem jejich učení následovali, skrze které položen jest základ tvého náboženství. Propůjč milostivě: abychom i jejich příkladu následující, netoliko pevně sami víry tvé se drželi, ale také ji zmužile před světem vyznávali, horlivě rozšiřovali a hájili; sami pak dle ní živi jsouce, nábožný, šlechetný a v pravdě křesťanský život vedli a hodni byli, jednou za nimi přijíti do království nebeského. Amen.

Na den sv. Jana Nepomuckého.

Svatý Jan z Nepomuka byl již v outlém mládí velmi pobožné a zvedené dítě. Když pak dokonal studie svá, byl na kněze posvěcen a byl posléze na hradě Pražském kanovníkem, kdežto vynikal zbožnou horlivostí a obětovnou láskou k chudým, a maje přístup ke dvoru královskému, byl zpovědníkem královny a spolu i jejím almužníkem, a působil jako druhdy Jan křtitel blahodějně na krále Václava. Že však na sebe rozhněval krále, chtějícího zvědčti zpověď choti své, nejprvé mučen a posléze s mostu Pražského uvržen jest do Vltavy, a tak smrtí mučednickou oslavil mlčelivost zpovědní.

M o d l i t b a.

Jak jsi nyní oslavený, svatý Jene, patrone náš! K tobě patříme dnes z krajin české země, kde jsi žil, a k tobě se hlásíme co rodáci tvoji. Shl'ďni na nás Čechů plémě, a jichžto jsi byl za živa milovníkem, budiž i po smrti orodovníkem. Vypros nám u Boha, abychom se drželi pravé víry a dle ní žili, ve svornosti se vespolek milovali, a nábožný život vedli; zvláště pak bychom ostříhali

jazyka svého, a se nikdy neprohřešili pomluvou, neb rouháním, neb oplzlými řečmi, a pak zasloužili připočtenu býti v nebésích někdy k oněm blahoslaveným, kteří jazykem nepoklesli. Amen.

Na den sv. Václava.

Svatý Václav, od báby své svaté Lidmily nábožně vychován, jevil již záhy zbožnou mysl svou. Dosednuv na trůn jakož kníže České, netoliko sám vynikal svatostí života, ale také o upevnění a rozšíření víry katolické v Čechách usilovně pracoval; až pak od bratra svého Boleslava zabit v Staré Boleslavi, mučednickou smrtí život dokonál.

M o d l i t b a.

Ó svatý Václave, kníže a dědici České země, patrone náš! Jak jsi musil brzy mučednickou smrtí z tohoto světa sejíti a opustiti lid svůj, který jsi tak miloval a o jehožto pravé dobré jsi tak vroucně a horlivě pečoval. Než Bůh proměnil urozenost tvou v slavnější důstojenství a skrze mučednické vítězství přivedl tě k slávě nebeské. Nezapomeň na nás, když

před trůnem Božím stojíš, a budiž orodovníkem naším u Boha Otce nebeského. Vypros nám svornost, jednotu a horlivost v sv. náboženství, o jehožto rozšíření jsi tak vroucně pečoval, abychom, jakož se k tobě hlásíme co knížeti a dědici svému, v nábožnosti, lásce, tichosti a trpělivosti, v poníženosti tobě se připodobnili, a hodni se stali jednou, s tebou se radovati v nebesích. Amen.

K anjelům strážným.

Ó Bože, jak nás miluješ, že z nevymluvné prozřetelnosti anjely své svaté k ochraně naší sesýlati ráčíš, kteří nás již od narození a po celý čas života od úrazů chrání, od hříchů varují, k dobrému poňoukají a vedou po cestách pravých. Popřej milostivě nám, abychom zde na jejich vnuknutí pozor dávali a zlého se vystříhali, dobré, ku kterému nás vzbuzují, rádi a ochotně plnili: abychom takto ochranou jejich zde proti

všemu zlému byli obhájeni, a tam věčným společenstvím jejich byli potěšeni. Amen.

Na den posvěcení chrámu Páně.

Slavnost tato koná se na památku té radostné doby, kdežto se osadě některé dostalo chrámu k obecnému užívání a konání služeb Božích zasvěceného; spolu se i tu koná poděkování Bohu za dobrodiní v chrámu obdržené.

M o d l i t b a.

Ó Bože, jak šťastni jsme, že máme chrám, který jest dům tvůj, a kdežto Syn tvůj Kristus Pán v nejsvětější svátosti přebývá, kdežto se můžeme u tebe jako dítky okolo Otce shromažďovat společné modlitby konat, tebe chválit a velebit. O, jestli se zaradoval Zacheus, když Pán Ježíš jen jednou do jeho příbytku vešel, jak velice nemáme my z toho se radovati, že máme chrám, kde Ježíš neustále přebývá! Přijmiž tedy naše vroucí díky za tvou dobrotu, že se nám chrámu dostalo, a za nesčíslná dobrodiní a hojné milosti,

které nám v něm prokazuješ. Nemohu se tobě lépe za to odsloužiti, ó Bože můj, než když budu rád (a) a ochotně do něho choditi, služby Boží pilně navštěvovati v něm se dobře chovati a nábožně modliti. Posilň mne k tomu, ó Pane Bože, a dey, aby každý, kdokoliv do chrámu tohoto o milosti tvé prosit přijde, ze šťastného obdržení všeho radovati se mohl; aby potěšen, posilněn, povzbuzen, spravedlivý vedl život, a přišel jednou do stánku nebeského, kdež ty svým vyvoleným tváří v tvář se zjevuješ a jsi jim přehojnou odplatou. Amen.

Modlitba k svatému, jehož jméno tobě na křtu svatém dáno.

Ó svatý N., patrone můj, jehož jméno mi přemilé jest, poněvadž mi je církev na křtu svatém dala, abych se snažil (a) příkladných cností tvých horlivě následovati; budiž opravdu mým patronem, a prosiž za mne u Boha Otce nebeského: abych tvého i spolu mého svatého jmena

nikdy nějakým hříchem nezlehčil (a).
 A protož chci neustále zřetel míti na tvůj
 svatý život, a chci pilně následovati tvého
 příkladu. Chciť všem zlým obyčejům svým
 zcela odvyknouti, a Boha svého nade vše-
 cko, a ostatní všecko jen pro něho milo-
 vati. Vypros mi, ó milý svatý N.! abych
 v této pravé lásce Boží až do konce se-
 trval, a tak věčného spasení došel (la).
 Amen.

Na den všech svatých.

Koná se v ten den památka všech vyvolených
 Božích, kteří buď v písmech svatých neb od církve
 jmenovitě za svaté vyhlášení jsou, a vůbec všech,
 kteří nebeské slávy dosáhli, ač svět o nich neví.
 Tím osvědčuje církev, že víra Kristova má moc do
 sebe, všecky lidi všelikých stavů a stáří posvětit,
 a že sobě váží všelikých duší spravedlivých, bytby
 i svět o nich nevěděl, a vzbuzuje také věřící, aby
 ctíce a vzývajíce je, jejich krásného příkladu ná-
 sledovali.

M o d l i t b a.

Dnes pozdvihujeme oči svých k vám,
 vy svatí a vyvolení Boží, kteří jste dobrý

boj bojovali, víru a lásku zachovali, a pak šťastně dokonavše běh svůj, hodni se stali slávy nebeské, a nyní po přestálém tuhém zkoušení před trůnem Beránka Božího plesáte. Ó, proste také za nás, za své bratry a sestry zde na zemi, a učte nás kráčet cestou, kterou jste vy kráčeli. Získeyte nám u Boha účinnivou víru, pevnou naději a vroucí lásku k Bohu a bližnímu. Vyproste nám síly, abychom lákání a vábení hříchu odporovali: bychom i my šťastně dokonavše běh života svého, účastni byli oněch radostí, které od věčnosti Bůh cnostným připravil. Ó Bože, jenžto jsi nám propůjčil zásluhy všech svatých při jedné slavnosti velebiti, deý nám hojnost smilování svého - z ohledu na tolik orodovníků, které dnes ctíme: bychom, jich následující, i my jednou do počtu jejich přivtělení byli. Amen.

Na den památní všech věrných dušiček.

Koná se, bychom v lásce byli pamětlivi těch, kteří byvše s námi touž vírou, nadějí a láskou spojeni, na věčnost nás předešli, a nedosáhše blaženo-

sti věčné, v očistcových mukách utrpením se čistí. K tomu zavazuje nás upřímná láska, která smrtí nehyne, a vděčnost, kterou jim nemůžeme lépe prokázati, jako když se Bohu za ně modlíme.

Modlitba obecná.

I na vás chci pamatovat, vy věrné dušičky, které jste, v též víře, naději a lásce žijíce, na věčnost se odebraly, a nyní očistcová muka trpíce, toužebně očekáváte vysvobození. Spolu i učiti se chci na hrobích vašich: jak pomíjitedlné jest všecko, což jest pozemského, a jak marná jest všecka sláva, krása a bohatství tohoto světa, jelikož nic z toho nezůstane jednou člověku, leč co dobrého vykonal. Učiti se chci tuto a hluboce si to vštípití v mysl, že i já jednou zemru, a tak zemru, jak jsem žil (a). Odpočívějtež tedy v pokoji po lopotách tohoto světa, a po libém spánku povstaňte jednou k radostnému vzkříšení. — Ó Bože všech věřících, Stvořiteli a Vykupiteli, dušem služebníků a služebnic svých odpuštění všech hříchů rač dáti: aby prominutí, kteréhož vždycky

žádali, skrze zbožné prosby dosáhli. Odpočinutí věčné dey jim, Pane, a světlo věčné ať jim svítí, a ať odpočívají v pokoji. Amen. *

U hrobu rodičů.

To jest ten hrob, který kryje ostatky vaše, ó drahý otče a milá matko má! Tu odpočívá ono srdce, které mne tak milovalo a tak vroucně o mne pečovalo; tu odpočívají ony ruce, které mne chovaly, a pro mne se tak napracovaly a nalopotily; tu leží nohy, které pro mne tak mnohou cestu konaly; tuto odpočívají ústa, která mne učila mluvit, a pak mne tak laskavě napomínala a k dobrému vedla. Ó vy drahé ostatky lásky té nejvroucnější, jak pohřešuji vás! Kýžbych vás mohl (a) vyhrabati a k životu vzkřísiti! Nyní vím, co jsem ztratil (a). Prvé, dokud jsem vás měl (a), nevážil (a) jsem si toho, a často jsem vás rmoutil (a) a soužil (a). Ó, jak bych vás nyní sobě vážil (a) a poslouchal (a). Než žádný

pláč ani nářek nevzbudí vás! Protož chci alespoň po smrti vaší činiti, čeho jsem za živobytí vašeho opomíjel (a). Chci býti pamětliv (a) vašich napomínání a naučení, chci se dobře chovati a nábožným (ou) býti, abych jednou se k vám co zdařilé dítě přihlásiti mohl (a). Ty ale, ó Bože nebeský, slyš prosby mé vroucí, které k tobě úpěnlivým hlasem posílám: Odplatiž jim sám na věčnosti, čeho jim odplatiti nemohu; deyš jim brzy spatřiti tvář svou, mně pak deš milost, bych se s nimi jednou shledal (a) v království tvém, kde žiješ s Synem a s Duchem svatým po všecky věky věků. Amen.

Vzbuzení tří Božských cností.

Připom. Víra, naděje a láska jsou tři božské cnosti, poněvadž člověka přímo k Bohu vedou. V těchto musí křesťan žíti a umříti. Víra jest základ spasení, naděje jest podpora jeho, a láska jest vrch dokonalosti. Třeba tedy tyto cnosti často vzbuzovat, t. j. přivozovati si k mysli, čemu věříme, co doufáme a milujeme, a k tomu se také podnítiti. Což lze následovně učiniti:

Vzbuzení víry.

Věřím v tebe, pravý, ve třech osobách jediný Bože, Otče, Synu a Duše svatý. Věřím a význávám všechno, co jsi, ó Bože! zjevil, čemu Ježíš Kristus učil, co svatí apoštolé kázali, a čemu svatá římsko-katolická církev věřiti velí. Tomu všemu věřím, protože jsi, ó Bože! věčná a neskončená pravda a moudrost, kteréž nelze, aby oklamala, aniž lze, aby byla oklamána. Bože! rozmnož víru mou.

Vzbuzení naděje.

Doufám a důvěřuji se v tvou neskončenou dobrotu a milosrdenství, ó Bože! že mně skrze neskončené zásluhy svého jediného Syna Ježíše Krista, udělíš, abych za živa hříchy své poznal (a), dokonale jich litoval (a), a že mi je odpustíš; po smrti pak ráčíš mi spasení věčné dáti, a popříti, abych mohl (a) na tebe tváří v tvář patřiti, tebe milovati a s tebou se věčně radovati. Mám naději: že mi také

dáš, čím bych toho dosáhl (a). Doufám to od tebe, protože jsi to slíbil, jenž jsi všemohoucí, věrný, neskončeně dobrotivý a milosrdný. Bože! posilň naděje mé.

Vzbuzení lásky.

Bože můj! miluji tě z celého srdce svého nade všecko, že jsi neskončeně dokonalý a vší lásky hoden; i proto tě miluji, že jsi ke mně a ke všemu stvoření nejvyš dobrotivý. Bolestně toho lituji, že jsem zhřešil (a), že jsem tebe, svého všemohoucího Pána, svého nejlaskavějšího Otce, urazil (a). Opravduť míním, všech hříchů, i všech zlých příležitostí se varovati, a nikdy proti tvé nejsvětější vůli nejednati. Deyž mi milost, abych vykonal (a), co jsem si umínil (a).

*Modlitba, když se ráno, v poledne a večír
klekání zvoní.*

Anjel Páně zvěstoval důstojné Marii Panně; a ona počala z Ducha svatého. Zdravas Maria atd.

Ey, já děvka Páně! staniž mi se podle slova tvého. Zdrávas Maria atd.

A slovo tělem učiněno jest; a přebývalo mezi námi. Zdrávas Maria atd.

Oroduj za nás, svatá Boží Rodičko! Abychom hodni učinění byli zaslíbení Kristových.

Milost tvou, prosíme, Pane, rač v mysly naše vlíti, abychom my, kteří jsme skrze anjela zvěstujícího vtělení Krista, Syna tvého poznali, skrze umučení jeho a kříž k slávě vzkříšení přivedeni byli. Skrze téhož Pána našeho Ježíše Krista. Amen.

Modlitby rozličné.

Za rodiče.

Tys mně, ó Pane Bože, dal rodiče. Oni jsou po tobě moji největší dobrodincové. Oni se o mne starají, mne živí a vychovávají ke všemu dobrému, pro mne musí mnoho zkoušet, mnoho obětovati, mnoho se lopotiti. Ó, co by bylo ze mne,

kdybych jich neměl, a kdyby se mne byli neujali? Za to tobě srdečně děkuji, ó můj Bože, že jsi mně dal tak dobré rodiče. Však i jim, rodičům přemilým, chci vděčným (ou) býti. Chci je srdečně milovati a chci jich z lásky ochotně poslouchati. Vždyť vím, že mně všecko dobré přikazují a se mnou to dobře míní, a kdykoliv mně něco velí, velí to jen proto, aby se mně dobře vedlo, ješto nezkušený (á) jsem a nevím ještě, co by mně škoditi mohlo. Chci také dobrým chováním a pilným učením jim radost učiniti; při práci jim dle možnosti pomáhati, a když jednou vyrostu a moji rodiče nebudou moci více pracovati, tedy budu za ně pracovati! Ó, to mne velice potěší, když se jim budu moci odsloužiti za to, co pro mne činili. Když pak věkem sejdou, nebudu se za ně styděti, pak budu je živiti a dobře chovati; a tak nejlépe dokážu, že jsem dobré dítě. Ó zachoveyž mně je, Otče nebeský, zachovey je ještě po dlouhá léta ve zdraví a spokojenosti; chraniž jich od ourazu a nemoci; žehneyž jejich prá-

cem a odměňuj jim sám, co já slabé dítě jim odměniti nemohu; a deyž mně i jim tak živu býti, abychom se u tebe jednou v nebesích vespolek shledali. Amen.

Příklad. Když papež Beneš XI. v roce 1303 na stolicí papežskou dosednul, chtěla ho matka jeho, vdova a chudá prادلena v Římě, navštívit. I radili jí, aby se oblekla v roucho stkvostné, což také učinila. Když pak takto vykrášlená přišla k papeži, dělal se tento, jakoby jí neznal, řka: „To není moje matka. Má matka jest jen chudá prادلena.“ I odložila vypůjčené tyto šaty a oblékla se v chudobné roucho své, a šla opět k papeži. Tento pak jí šel vstříc, přijal ji laskavě, podržel ji u sebe až do smrti a dochoval ji s velkou péčí a láskou.

Dcera svaté Pauly vdovy, jmenem Eustochium, byla tak dobré a upřímné dítě, že bez matky nikam nešla, bez ní nespala, bez ní nejedla, ano jí žádala, aby všechno jmění chudým rozdala, nebo řekla: „Mé největší bohatství a dědictví jest — láska k matce.“ Bůh dopustil na matku přetěžkou nemoc. A tu dcera od lůžka jejího ani neodešla, hlavu její pozdvihovala, sama pokrm a nápoj jí podávala, ruce a nohy, když třeba bylo, třela, sama jí stlala, čistila, slovem: všechny služby, kterých nemocný zapotřebí má, sama a ráda, a s ochotnou vůlí jí prokazovala. To bylo zdařilé dítě!

Modlitba sirotka.

Jiné dítky mají rodiče; já však nemám žádného — smrt mně je vzala; — jsem ubohý sirotek. Ach, žádný otec se o mne nestará — a mne žádná matka nemiluje! oni spí na hřbitově tvrdě, a žádný pláč můj nemůž je zbuditi. Ó, jak mne bolí srdce! Jako kůl v šírém poli stojím tuto, nemaje (jíc) žádného, ku komu bych se utekl (a). Však předc nejsem zcela opuštěn (a). I o mne se stará Otec, i mne miluje někdo, který mně víc dáti může než nejlepší matka. — Ty Bože v nebesích, tys sám Otec můj! Moji rodiče mně zemřeli; ty ale mi neumřeš nikdy! Ty živiš ptactvo nebeské a šatíš kvítí polní tak spanile, ty mne také neopustíš a postaráš se o mne, ubohého sirotka. V tebe, ó Bože, doufám, tobě se důvěřuji. Ty mně vzbudíš dobré lidi, kteří by se mne ujali, sešleš mi dobrodince, abych nikdy nouze netrpěl (a). Tvá ruka mne povede a pravice tvá bude mne chrániti; tobě se tedy zcela ode-

vzdávám. Tobě si chci všecko stěžovati, k tobě ve všelikých potřebách chci se utíkati; ty budeš mým Otcem, ochrancem a spomocníkem. Abych se ale tvé lásky otcovské hodným (ou) stal (a): chciť tebe vroucně milovati, ve všem poslouchati, a tím lépe se chovati a učiti, ješto nemám na zemi, na koho bych se spolehal (a). Ó, posilň mne k tomu, Otče nebeský, abych byl (a) dobrým, nábožným, pilným a zvedeným dítětem. Pak přijdu do nebe, kde u tebe s otcem svým a matkou svou opět se shledám, a s nimi se věčně radovati budu. Amen.

Modlitba za učitele.

Bože, ty jsi mně také dal učitele. Tento se všemožně snaží, abych se něčemu dobrému naučil (a) a denně se stal (a) rozumnější(m) a umělejší(m). Ó, jak jest mi to dobře! Rodičové moji musejí pracovati, a nemají času, aby mne sami vyučovali; a co může býti z dítěte, které bez učení vyrůstá a se necvičí? Ono se po-

dobá stromku, který se nehledí a neštěpuje, a pak nenese dobrého ovoce. Avšak ještě horší jest dítě, které má sice učitele, ale ničemu se nenaučí, protože jest líné a neposlušné. A protož děkuji tobě, ó Bože, srdečně, že učitele mám a se učití mohu. Jeho budu ctíti a milovati jako velkého dobrodince svého, jeho chci poslouchati a bedlivě na všecko pozorovati, co mně povídá a k čemu mne vede; ano i když jednou poodrostu, nikdy nezapomenu, že byl mým učitelem, a že mu mám za mnoho děkovati, a chci se za něho modliti; nebo hrubá zajisté jest to nevděčnost, na toho zapomínati a toho si nevšímati, kterýž položil základ k našemu budoucímu vzdělání a štěstí. Žehney ty, Bože, sám učiteli mému za všecku práci a trpělivost, kterouž se mnou má. Posilň ho v těžkém ouřadu jeho, osvěť ho a napomáhej mu, nechť mu lehké jest břímě jeho, a vlož mu do mysli, čemu učití má, a deť, by práce jeho měla žádoucí prospěch a užitek, a on netoliko již zde na zemi těžil ovoce svého namáhání a

vyučování, nýbrž jednou na nebesích došel hojné mzdy. Amen.

Příklad. Král Alexander Veliký říkal: že je učiteli svému Aristotelovi tolik povinen, jako svému otci; neb tomuto prý má děkovati, že žije, onomu ale, že umí právě žíti. Na prosbu Aristotelovu dal vystavěti opět město Stagiru, v kterém se Aristoteles narodil a kteréž byl jeho otec stroskotal; a měl ho neustále okolo sebe; aniž pak ve válkách, které vedl, nezapomenul naň a často mu psával.

Modlitba za bratry a sestry.

Tys mně dal, ó Bože, bratry a sestry, a dal jsi nám jednoho otce a jednu matku, abychom byli živi v svornosti a v jednotě, a chceš, bychom se vespolek milovali, se srovnávali, jeden druhého podporovali a takto rostli jakožto dobré dítky tvoje. I takovým (ou) chci já býti. Chciť milovati bratry a sestry, kteréž jsi mně dal. Starším chci býti povolným (ou), mladším ústupným (ou), chci jim dávati dobrý příklad a nechci jim v ničemž ubližovat; raději sám (sama) ustoupím, než

abych mrzutost způsobil (a). Tak, ó Bože, budu hodným dítkem tvým, budou mne milovat rodiče moji, a také moji bratří a sestry; a když jednou poodrostu, budu míti lásku u všech lidí, a jednou budu hoden (na) přijatu býti v společnost anjelů nebeských, kteří tebe ctí a chválí, Otce nebeského, po všecky věky věků. Amen.

Za duchovní vrchnost.

Jak velikou péči máš, Otče nebeský, o spasení naše. Ty jsi nám seslal Syna svého jednorozeného s nebes, aby nás vykoupil. On pak nás pravdě vyučoval a smrtí svou nám milost tvou vydobyl. Aby se však pravda jeho svatá neustále hlásala, a milosti jeho všem udělovaly, a my neustále k spasení vedeni byli, ustanovil Pán Ježíš apoštoly, a tito opět na místě svém služebníky jiné, duchovní vrchnost, biskupy a kněží. Ó, za jak mnoho jim mám děkovati! Tito mne učí znáti tebe a svatou vůli tvou; oni vykonávají svatou

službu, hlásají svaté evangelium, udělují svátosti, vedou mne k dobrému a mají péči o mé spasení. A co by mně bylo platno, kdybych všecko na světě získal (a), spasení pak nedosáhl (a). Protož srdečné díky vzdávám tobě, ó Bože, za tuto milost. Chciť jich volně poslouchati ve všem, a k čemu mne povedou, budu jich následovati. Rád a pilně budu slýchatí jejich vyučování; pilně budu do chrámu choditi a budu se v něm pobožně modliti, aby péče a práce jejich nepřišla u mne na zmar. Ty Otče nebeský ale odplaf jim sám, co mně dobrého prokazují, odplaf jim jejich péči, jejich snažnost a jejich oběti. Zachovey je při zdraví, siliž je a pomáhey jim při jejich práci, dey jim sílu a k tomu moudrost, opatrnost a trpělivost, aby věrně vykonávající povolání své, svěřené stádce své k spasení vedli a jednou s věrnými ovečky svými dostali se do onoho ovčince nebeského, kde jsi ty sám svrchovaný pastýř. Amen.

Modlitba za země Pána.

Ó Bože, ty sám jsi nejsvrchovanější panovník všech království a národů po všem okršlku země. Místo sebe jsi však postavil císaře a krále, a dal jsi jim moc, aby řídili a zpravovali říše, abychom pokojný a bezpečný život vedli a tobě věrně sloužili. I mé drahé vlasti, v které jsem se zrodil (a), v které jsem vychován, a kde se mi tak mnoho dobrého dostalo, dal jsi ty, Bože, králi nejvyšší, dobrotivého mocnáře, císaře a krále našeho N. A on bdí nad námi a spravuje naši zemi a chrání jí v pokoji, a my žijeme bezpečně. Těžké břímě leží na ramenou jeho. Bože Hospodine! posilňuj ho milostí svou, deť mu moudrost, aby vše dobře řídil, a pomáheť mu ve všem dobrém předsevzetí a podnikání. Chraň ho od všelikého nebezpečení, a zachoveť nám dlouho jej, srdce jeho a lásku jeho; aby slavné bylo panování jeho zapsáno v knihách života věčného. — Řiď a zachoveť a žehneť všechny věrné rady a slu-

žebníky jeho, a spravuj v moudrosti všec-
cku duchovní i světskou vrchnost. Chraň,
zachovey a žehney udatné a věrné voj-
sko, aby v čas potřeby byli hotovi i ži-
votem svým hájiti jeho a drahé vlasti.
Poddaným pak dèy věrnost, poslušnost a
ochotnost, aby, svazkem lásky spojeni,
všickni tvořili jeden lid, jednu rodinu ve
veliké říši Otce nebeského. Amen.

Litanie o všech Svatých.

Pane, smiluj se nad námi!

Kriste, smiluj se nad námi!

Pane, smiluj se nad námi!

Kriste, uslyš nás!

Kriste, vyslyš nás!

Otče s nebes, Bože, smiluj se nad námi!

Synu, Vykupiteli světa, Bože, smiluj se nad námi!

Duše svatý, Bože, smiluj se nad námi!

Svatá Maria, oroduj za nás!

Svatá Boží Rodičko,

Svatá Panno panen,

Svatý Michaeli,

Svatý Gabrieli,

Svatý Rafaeli,

Všickni svatí blahoslavených duchů řádové,

Svatý Jene Křtiteli,

Svatý Josefe,

Všickni svatí patriarchové a proroci,

Svatý Petře,

Svatý Pavle,

Oroduj [te] za nás!

Svatý Ondřeji,
Svatý Jakube,
Svatý Jene,
Svatý Tomáši,
Svatý Jakube,
Svatý Filipe,
Svatý Bartoloměji,
Svatý Matouši,
Svatý Šimone,
Svatý Thadeáši,
Svatý Matěji,
Svatý Barnabáši,
Svatý Lukáši,
Svatý Marku,
Všickni svatí Apoštolé a Evangelistové,
Všickni svatí učedníci Páně,
Všecka svatá nevinňátka,
Svatý Štěpáne,
Svatý Vavřinče,
Svatý Vincenci,
Svatý Fabiáne a Šebestiáne,
Svatý Jene a Pavle,
Svatý Kozmo a Damiáne,
Svatý Gervási a Protázi,
Svatý Víte,
Svatý Václave,
Svatý Vojtěše,
Svatý Zigmunde,
Svatý Jene Nepomucký,
Všickni svatí mučedlníci,

Oroduj [te] za nás!

Svatý Silvestře,
 Svatý Řehoři,
 Svatý Ambroži,
 Svatý Augustine,
 Svatý Jeronýme,
 Svatý Martine,
 Svatý Mikuláši,
 Svatý Norberte,
 Všickni svatí biskupové a vyznávači,
 Všickni svatí učitelové,
 Svatý Antoníne,
 Svatý Benedikte,
 Svatý Bernarde,
 Svatý Dominiku,
 Svatý Františku,
 Svatý Prokope,
 Svatý Ivane,
 Všickni svatí kněží a jáhnové,
 Všickni svatí mniši a poustevníci,
 Svatá Máří Magdaleno,
 Svatá Hátó,
 Svatá Lucie,
 Svatá Anéžko,
 Svatá Cecilie,
 Svatá Kateřino,
 Svatá Anastázie,
 Svatá Lidmilo,
 Všecky svaté panny a vdovy,
 Všickni svatí a světice Boží,
 Milostiv nám buď, odpusť nám, Pane!

Oroduj [te] za nás!

Milostiv nám buď, uslyš nás, Pane!

Ode všeho zlého, vysvobod' nás, Pane!

Aby nás samých v své svaté službě posil-
niti a zachovati ráčil,

Aby myslí našich k nebeským žádostem po-
zdvihnouti ráčil,

Aby všem dobrodincům našim věčnými do-
brými věcmi odplatiti ráčil,

Aby duše naše, bratří, přátel a dobrodinců
našich od věčného zahynutí vysvoboditi
ráčil,

Aby ourody zemské dáti a zachovati ráčil,

Aby všem věrným zemřelým odpočinutí věčné
dáti ráčil,

Od všelikého hříchu, vysvobod' nás, Pane!

Od hněvu svého,

Od náhlé a nenadálé smrti,

Od oukladů ďábelských,

Od hněvu a nenávisti i ode vší zlé vůle,

Od ducha smilného,

Od hromobití a bouřky,

Od moru, hladu a války,

Od věčné smrti,

Skrze tajemství svého svatého vtělení,

Skrze příští své,

Skrze narození své,

Skrze křest a svatý půst svůj,

Skrze kříž a umučení své,

Skrze smrt a pohřeb svůj,

Skrze svaté vzkříšení své,

Tě prosíme, uslyš nás!

Vysvobod' nás, Pane!

Skrze podivné na 'nebe vstoupení své, vysvobod
nás, Pane!

Skrze příští utěšitele Ducha svatého, vysvobod nás,
Pane!

V den soudný, vysvobod nás, Pane!

My hříšníci, tě prosíme, uslyš nás!

Aby nám odpustiti ráčil,

Aby nám milostiv býti ráčil,

Aby nás k pravému pokání přivésti ráčil,

Aby svou svatou církev zpravovati ráčil,

Aby apoštolského vrchního náměstka, i ve-
škeren duchovní stav v svatém náboženství
zachovati ráčil,

Aby nepřátely církve svaté ponížiti ráčil,

Abys králům a knížatům křesťanským pokoj
a svornost dáti ráčil,

Aby všemu lidu křesťanskému pokoje a je-
dnoty udělití ráčil,

Aby nás uslyšeti ráčil,

Synu Boží,

Tě prosíme, uslyš nás!

Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, odpust
nám, Pane!

Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, uslyš nás,
Pane!

Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, smiluj se
nad námi.

Kriste, uslyš nás!

Kriste, vyslyš nás!

Pane, smiluj se nad námi!

Kriste, smiluj se nad námi!

Pane, smiluj se nad námi!

Otče náš atd.

Žalm 69.

Bože, ku pomoci mé vzezři: Hospodine, ku pomoci
mé pspěš.

Ať se zahanbí a zastydí, kteříž hledají duše mé.

Ať se obrátí na zpět, a zastydí: kteříž chtějí mně
zlého.

Ať se obrátí i hned zardíce se, kteříž říkají mi:
haha, haha.

Ať plesají a se radují v tobě všickni, kteříž hle-
dají tebe, a říkají vždycky: veleslaven budiž Ho-
spodin, kteříž milují spasení tvé.

Já pak nuzný a chudý jsem: Bože, spomoziž mi.
Spomocník můj a Vysvoboditel můj jsi ty: Hospo-
dine neprodlívejž.

Sláva Otci, i Synu, i Duchu svatému: Jakož byla
na počátku, nyní, i vždycky, i na věky věkův.
Amen.

V. Spaseny učiň služebníky své.

R. Bože můj, doufající v tebe.

V. Budiž nám, Hospodine, věží silnou.

R. Od tváři nepřitele.

V. Nic neprospívej nepřítel nad námi.

R. A syn nepravosti nepřičiniž uškoditi nám.

V. Hospodine, ne vedlé hříchů našich učiň nám,

R. Aniž dle nepravostí našich odplacuj nám.

V. Modleme se za nejvyššího biskupa svého N.

R. Hospodin zachovejž ho, a obživiž ho, a blaho-
slaveného učiň ho na zemi, a nevydávej ho v
ruce nepřátel jeho.

V. Modleme se za dobrodince své;

R. Hospodine, rač odplatiti všem nám dobře činí-
cím pro jméno tvé životem věčným. Amen.

V. Modleme se za věrné zemřelé.

R. Odpočinutí věčné dejž jim, Pane, a světlo věčné
ať jim svítí.

V. Odpočiňtež v pokoji.

R. Amen.

V. Modleme se za bratry své nepřítomné.

R. Spaseny učiň služebníky své, Bože, doufající v
tebe.

V. Sešliž jim, Hospodine, pomoc ze svatyně;

R. A s Sionu braniž jich.

V. Hospodine, uslyš modlitbu mou.

R. A volání mé k tobě přijď.

Modleme se.

Ó Bože, kterémuž vlastně přináleží
vždycky se smilovati a odpustiti, přijmi
lkající modlitbu naši, by nás i všechny
služebníky tvé, které hříchů svazky tisk-

nou, smilování dobrotivosti tvé milostivě rozvázalo.

Uslyš, prosíme, Hospodine, pokorných prosby, a chválícím tebe odpusť hříchy, abychom i milostivé odpuštění i pokoj od tebe obdržeti mohli.

Nevymluvné milosrdenství své, Hospodine, laskavě nám prokaž, a nás i od hříchů všech sprost, i od zasloužené pokuty vysvobod.

Ó Bože! jenž vinou rozhněván, a pokáním ukojen býváš, vzhlédni na modlitbu svého poníženého a skroušeného lidu, a odvrát metlu svého spravedlivého hněvu, kteréž jsme zasloužili skrze hříchy své.

Všemohoucí, věčný Bože! smiluj se nad služebníkem svým, nejvyšším biskupem naším N., a zpravuj ho dle dobrotivosti své k cestě věčného spasení, tak aby z daru tvého tobě věci líbezných vyhledával, a se vší snažností vykonával.

Bože! od kteréhož svaté žádosti, pravé rady, a spravedliví skutkové pocházejí, deý služebníkům svým ten, kteréhož svět dáti nemůže, pokoj, tak aby i srdce naše

k plnění přikázání tvých byla oddána, i po odvrácení strachu nepřátelského, časové naši v ochraně tvé byli pokojní.

Zapal ohněm svatého Ducha ledví i srdce naše, Hospodine, abychom tobě nepoškvvrněným tělem sloužili, a čistým srdcem se zalíbili.

Ó Bože! všech věrných Stvořiteli a Vykupiteli, dušem služebníků a služebnic svých odpuštění všechněch hříchů rač dáti, aby prominutí, kteréhož vždycky žádali, pokornými prosbami dojíti mohli.

Činy naše, prosíme Hospodine! milostí svou předejdi, a pomocí svou proved', aby všechny naše modlitby a činové od tebe vždycky se počínali, a skrze tebe počati, se skonávali.

Všemohoucí, věčný Bože, jenž nad živými i mrtvými panuješ, a nade všemi se smilováváš, které v pravé víře a skutcích svými býti předznáváš; tebe pokorně prosíme, aby, za které jsme prosby vyváděti umínili, a které buďto tento nynější věk ještě v těle zdržuje, aneb budoucí již od těla vysvobozené přijal: skrze pří-

mluvy Svatých tvých, z dobroty milosti tvé, všech hříchů svých odpuštění dojíti mohli. Skrze Pána našeho Ježíše Krista, Syna tvého, jenž s tebou živ jest, a kraluje v jednotě Ducha svatého po všechny věky věkův. Amen.

Modlitba za knížete země.

Ó Bože! nejsvrchovanější ochránce všech království, zvláště pak křesťanského císařství, rač osvítiti svého služebníka, našeho císaře a krále N., ať tvou mocnost, s kterouž vítězí, náležitě zná a ctí; by on, poněvadž skrze tvé nařízení knížetem země učiněn jest, tvou ochranou svůj lid dobře zastával a zpravoval. Skrze Ježíše Krista, Syna tvého, jenž s tebou živ jest, a kraluje v jednotě Ducha svatého, Bůh na věky věkův. Amen.

Rozličné písně.

I. Písně ranní.

I.

1. Tobě Otče - Zpívá dítě tvé, - Hned jak ráno - Zvedá hlavy své.

2. Díky tobě, - Bože na nebi! - Mysl, srdce - ať tě velebí!

3. Jemný spánek - Dals mi v tuto noc; - Přispěj opět - Dnes mi na pomoc.

4. Nová slast mi - Kyne v tento den; - Kéž by hříchem - Nebyl pokálen.

5. Uděl, Otče, - K práci chuť, radost, - By mně pravá - Květla blaženost!

6. Provod' stále - Všecky kroky mé; - Chraň, ó Bože; - Všude dítě své!

7. Odplat' všechněm, - Kdo mne pěstují, - A mi tebe, - Boha, zvěstují.

8. Vyslyš, Pane, - Věrné dítě své, - Ať se stane - Podlé vůle tvé!

II.

1. Minula noční hodina, - pokleknouc na kolena - ve jmenu Otce i Syna, - též i Ducha svatého, - všejednoho Hospodina.

2. Děkujemeť, ó Bože náš! - žes z své lásky otcovské - této noci byl strážce náš, - a že nad námi svou moc - neprovedl ďábel satanáš.

3. Tebeť my, Otče! prosíme, - řiď nás svým svatým Duchem, - ať před tebou nezhřešíme; - dejž ať tento celý den - k tvé cti a chvále ztrávíme.

4. Zažehn od nás ďábla zlého, - vzdal od nás i člověka - lstivého a nepravého; - pošli k ostríhání nás - anděla svého svatého.

5. A poněvadž v potu tváři - svůj chléb jísti musíme, - Bože, dobrý hospodáři! - požehnej pracem našim, - ať se nám všem dobře daří.

6. Na tvou lásku zpoleháme, - tobě se poroučíme - se vším, což od tebe máme; - dejž, ať ve zdraví času - večerního dočekáme.

7. Pak po zdejšíh obcování - skrz Krista, Syna tvého, - pro své, Bože, smilování - popřej, abychom došli - v nebi s tebou kralování.

II. Píseň večerní.

1. Pod večer tvá čeládka, - co k slepici ku-
řátka, - k ochraně tvé hledíme, - laskavý Hospodine.

2. Žes ráčil z své milosti - dobrého zdraví
přítí, - tento dnešní celý den - z toho tobě děkujem.

3. Jestliže pak jaký hřích, - našel se v našich
tělích, - odpusť tvému stvoření - v Kristovu zasloužení.

4. Pokojné noci nám přej, - ďáblům škoditi
nedey, - ale sám nás ostříhej, - jakož ochrance silnej.

5. Ať tělo odpočine, - sen hrozný pomine, -
všecka dobrá myšlení - dey nám Pane ve spaní.

6. Snům nedey nás mámiti, - pokoje rač po-
přítí, - bychom lehnouce zdraví, - vstali ráno veselí.

7. Neb ďábel usiluje, - divnou moc provozuje,
- přitahuje nás k sobě, - aby nás odňal tobě.

8. Ó Bože všemohoucí, - buď při nás s svou
pomocí, - nedávej nás ďáblu v moc, - ostříhej nás
celou noc.

9. Toběť se poroučíme - a pokorně prosíme, -
při nás buď s svou milostí, - budeť nám na tom dosti.

10. Učiň to pro své jméno, - ať jest od nás
chváleno, - posavád až na věky, Pane Bože veliký.

III. Před školou a po škole.

1. Přijď svatý Duše - z mysli, z duše „přijď“
voláme, - otevřená srdce máme, - k nebi vznáší
duch se náš, - že k dobrému síly dáš.

2. Přijď svatý Duše! - jako apoštolů tváře -
ohnivých jazyků záře - zjasnila co cnosti chrám, -
tak svých vlej milostí nám.

3. Přijď svatý Duše! - ty jsi s Otcem, Synem
věčným - zdrojem lásky, světla vděčným, - přijď,
ó přijď a osvět náš, - Tvorce náš a nebe krás.

(Po škole.)

1. Blahoslavme světů Pána, - Syna, Ducha v
nebesích, - že nám věd a cnosti brána - se otvírá
ve plesích.

2. Srdce čisté, rozum jasný, - vůle k cnosti
rozžatá! - Pro život nám dar ten spasný - moc
udílí přesvatá.

3. Otče náš! jenž s nebe svého - na své
dítky pohledáš, - deý jich vůdcům blaha všeho, -
deý, ať blažen Vládce náš.

IV. Před kázáním a po kázání.

I.

1. Otče, náš milý Pane, - dey nám Ducha svatého; - prosíme, ať se stane, - pro Krista, Syna tvého: - ať nás naučí božského - pravdu zákona znáti, - proroctví falešného - pilně se vystříhati.

2. Kriste, jenž jsi svým věrným - seslal Ducha svatého, - před věky vyvoleným - od Otce nebe-

ského: - račiž nám této chvíle - téhož Ducha se-
slati, - abychom tebe mile - mohli v slovích poznati.

3. Ó milý Duše svatý, - rač naším hostem
býti, - jenž jsi v dařích bohatý, - nemeškey k nám
přijíti: - spravuj jazyk k mluvení, - dey nám dobré
naučení; - nachyl uši k slyšení, - zapal srdce k
věření!

II.

1. Pro zásluhy Syna svého, - Jesu Krista pře-
milého, - sešli, Pane, Ducha svého, - v milostech
přebohatého, - ať nás osvítí - každého.

2. Dey, ó dey nám stálou víru, - svatou lásku,
v štěstí míru, - neouhonný mrav a sílu, - ať stojíme
v světa víru! - s námi buď, Pane - vesmíru!

III.

(Po kázání.)

1. Pochválen budiž Pán Bůh náš, - kterýž nyní nasytil nás - svatým slovem, - jenž jest pokrm našim dušem, - Alleluja, Alleluja! - Pochválen buď Bůh, Alleluja!

2. Pochválen buď i Syn Boží, - jenž jest duší našich zboží, - neboť on sám - skrz smrt navrátil život nám, - Alleluja, Alleluja! - Pochválen buď Bůh, Alleluja!

3. Pochválen buď i Duch svatý, - jenž nás učí pravdu znáti, - Boha Otce - i jeho milého Syna, - Alleluja, Alleluja! - Pochválen buď Bůh, Alleluja!

V. *Písně obecné ke mši svaté.*

I.

Kyrie. 1. Bože, před tvou velebností - na kolena padáme; - zapal v srdcích svou milostí - oheň lásky, žádáme: - bychom tebe milovali, - jak v nebesích anjelé, - oběť ti obětovali - podle tvé svaté vůle.

Gloria. 2. Sláva budiž na výsosti! - Čest a díky vzdáváme, - ó Bože, tvé velebnosti; - dey nám pokoj, žádáme, - ó Ježíši, kterýž snímáš - tohoto světa viny, - k sobě do nebe přiveď nás - skrz své předražené rány.

Evang. 3. Boží slovo ukazuje - do věčné slávy cestu; - kdo to slyší a splňuje, - chvátá k Božímu městu. - Sprav, Ježíši, svou milostí, - abychom vždy pluili - slovo Boží s ochotností - a tobě se líbili.

Kredo. 4. V jednoho Boha věříme, - Otce všemohoucího, - stvořitele nebe, země, - i v Krista, Syna jeho, - Duchem svatým počatého, - z Panny narozeného; - pro nás na svět poslaného - v božství Otci rovného.

Obětov. 5. Přijmiž tu oběť, ó Pane, - skrze ruce duchovní, - kterouž nyní podáváme; - a kteráž se promění - v tělo a krev Syna tvého, - jak on v pravdě vyjevil, - když tuto oběť nového - zákona ustanovil.

Sankt. 6. Svatý, svatý, Bůh náš svatý, - jenž jest Sabaoth nazván, - Otec i Syn i Duch svatý, - od věčnosti mocný pán. - Plna jsou, Bože, nebesa, - i zem tvé velebnosti; - Hosanna ti všechno plesá, - tys hoden vši slavnosti.

Po Pozdvih. 7. Serafíni lásky plní - dolů s nebe sstupujte; - Boha svého s námi nyní - v Svátosti zvelebujte: - požehnaný, jenž přichází - v jmenu Páně Syn Boží, - od něhož milost pochází - tomu, kdo se poníží.

Po Přijím. 8. Ó Ježíši, nejsem hoden, - bys ráčil přijít ke mně; - však nicméně, jen rci slovem, - a jistě uzdravíš mne. - V tebe věřím, v tebe doufám, - tebe nejvejš miluji; - že jsem zhřešil, oplakávám - a srdečně lituji.

9. Ty k své lásce mne vzbuzuješ, - ó Ježíši nejsladší; - a srdce mé rozpaluješ, - ó poklade nejdražší! - Když se mně v Svátosti dáváš, - přebývat u mne žádáš; - hříšný jsem, a přec mne rád máš, - kajícímu nebe dáš.

K požehnání. 10. Bože, požehney nás všechny, - bychom v lásce trvali, - tvou milostí chléb anjelský - vždy hodně přijímali; - ať jsme živi k tvé cti, chvále, - k tvému vychvalování; - dey nám zdraví při tom stálé, - a věčné požehnání. — Amen.

II.

1. Při začátku mše sv. Ti Bože se koříme, - tvé Církve oudové, - Příkázání plníme - co věrní synové; - oběť tu rač přijímat, - s kterou tě schvalujem, - poklesky naše snímat, - ať v hod prozpěvujem.

2. Ku Gloria. Buď chvála, díků vzdání - Bohu světa toho! - ke cti jeho vzdělání, - od zástupů jeho! - Pro slávu tvou plesáme, - Boží Synu, Pane, - a srdce vyléváme - k tvé poctě oddané.

3. Před Evangelium. Proroctvím vůli známe, - kteréš nám propůjčil; - konat jak vůli máme, - Ježíš nás vyučil; - ach, vnitř do srdce skládey - nám svá naučení, - k pokání nás spořádej, - ať dojdeme spasení.

4. Ku Kredo. Bůh náš, věci všech původ,
- poslal Syna svého, - umřít na lásky důvod - za
hřích lidu všeho; - ten Pán po z mrtvých vstání -
chce soudit světa zlost, - svatý duch skrz pokání,
- skrz křest dá svou milost.

5. Při Obětování. Oběť tobě dáváme - z
rukou kněze tvého, - co závdavek ať máme - dě-
dictví my svého; - vem vše, co přinášíme, - upřímný
buď to dar, - s tím tě Boha slavíme, - nás hříšných
se nevar.

6. K Sanktus. Tvé slávy jasnost zneyme,
- ó králi vznešený! - svatý, svatý! zpívejme, - bys
byl zvelebený; - my tě s sborem anjelstva - stokrát
pozdravujem, - a s zástupem pozemstva - nejvejš
oslavujem.

P o p o z d v i h o v á n í .

7. Po Pozdvihování. Ježíši, k nám pohled, - smrt tvou připomínáme, - tvou krev, tělo dáváme - nyní v pravou oběť; - ty jsi ten jediný, - v kterémž život svůj máme; - Ježíši, tě vzýváme, - buď nám nakloněný.

8. Po Pater noster. Svatých nebešťanů - prosbou a přimlouváním, - od bídy vystříháním - chraň nás všech křesťanů. - Milost, utěšení - po přey Boží Beránku! - kterýs na kříže stánku - vyjednal spasení.

9. Ku konci mše sv. S tělem naším spojen, - Ježíši, zůstaň věčně, - by člověk byl bezpečně - před hříchem ozbrojen. - V dařích svých bohatý, - milost svou nám vždy zjedney, - tělo, duši požehney - Otec, Syn, Duch svatý!

III.

Nápěv jako u písně před kázáním č. II. str. 229.

1. V sbor anjelů se stavíme, - trůnu tvému se blížíme, - Bože, tobě se klaníme, - lásku, moc tvou velebíme! - „Odpust viny nám,“ - prosíme.

2. Kristovu smrt zpomínáme, - v Něho naději skládáme, - v oběť ti, Pane, dáváme, - cokoli milého máme: - „Nezamítey nás,“ - žádáme.

3. An z tvých špíží všecko brává, - tvor veliký čest ti vzdává. - Kraj nebeský provolává, - duch náš s úžasem vyznává: - „Věčná Bohu buď, - buď sláva!“

4. Král slávy věčné sstupuje, - v způsobách se zahaluje, - zde se svým lidem bytuje, - darů štědře uděluje: - klaň se, kde Bůh tvůj - kraluje!

5. Zveš nás, Pane, k stolu svému, - tomu hodu zázračnému, - smrt i život svěřen jemu: - pomáhejž vždy stádu tvému, - ať z něho k blahu - jí svému!

6. Dílo svaté dokonané - ať se spásou pro nás
stane, - těší bratry v tresty dané; - příští tvé ať
požehnané - pro všechny nás je, - dey Pane!

IV.

1. Před tebou se klaníme, - Bože na výsosti!
- vstup před tvůj trůn, prosíme - náš zpěv s líbez-
ností: - když dle zákona tvého - oběť ti věnujem;
- deyž, ať při ní z vroucího - srdce prozpěvujem.

2. Sláva tobě s anjely, - ó Bože, zpíváme, - a pokoj s nepřátely - upřímně žádáme; - buď chvála, čest s vděčností - tobě, nebes králi, - že jsme tvé velebnosti - velikost poznali.

3. Sám Kristus nám učení - dal evangelické, - onof jest utvrzení - víry katolické; - protož kdo je vyznává, - tent' nemůž zblouditi; - co Bůh k poznání dává, - musí pravda býti.

4. Věřím v jednoho Boha, - Otce všemocného, skrze nějž zem i obloha - pošly jsou z ničeho; - věřím i v Syna jeho - jednorozeného, - s ním spolu podstatného, - Ježíš nazvaného.

5. Pevně též v Boha Ducha, - v jednu církev věřím; - a kdo jí neposlouchá, - za pohana držím. - Všech svatých obcování - s jedním křtem vyznávám, - život po z mrtvých vstání - věčný očekávám.

6. Přijmi z ruk svého sluhy, - všemohoucí Pane, - dary za naše dluhy, - tobě věnované; - ač jsou jen chléb a víno, - sprostičká podstata, - však budou tvého Syna - tělo a krev svatá.

7. Vzhůru své srdce, vzhůru - k Bohu pozdvihujme, - a při anjelském kůru - „Svatý“ prozpěvujme: neb plna jsou nebesa - jeho velebnosti, - jemuž i země plesá - nábožnou radostí.

8. Ó zázračné tajemství! - Bůh jest sstoupil s nebe, - a pro nás člověčenství - oblekl na sebe; - zas nové divy činí, - an před naší tváří - chléb, víno v Sebe nyní - mění na oltáři.

9. Věrné duše, pleseyte - svatou veselostí; - Kristu poklonu vzdeyete - v té divné Svátosti: - chléb s nebe sstupující - zde se pro nás láme, - život nám dávající - požívati máme.

10. Po šťastném dokonání - té svaté oběti - vztáhniž ku požehnání - ruce na své děti; - přivlastni cenu její - živým i zemřelým, - všem, jenž nouzi trpějí, - mdlým i osiřelým. — Amen.

V.

(Zpívá se jako; Před tebou se klaníme.)

1. Ku Kyrie. Zde před tvou velebností - v tvém chrámu klekáme, - ó Bože! z vysokosti - tvou milost žádáme; - tvé svaté jméno ctíme, - ó Pane, radostně, - a tebe velebíme, - vzhled na nás milostně.

2. Při Gloria. Buď Bohu na výsosti - zpěv chvály zvučný vzdán - a milovníkům ctnosti - zde svatý pokoj dán. - Jak tvá, ó Panovníku, - čest nebe probíhá, - tak zvuk se našich díky - kraj světa rozlívá.

3. K Evangelium. Z úst Božích vyjevuje - se šťastné poselství, - jímž pravá utvrzuje - se víra v křesťanství, - když nikdy nepoddáme - se zlému činění, - když šťastně odoláme - všech bludů vábení.

4. Při obětování. Rač z rukou kněze vzíti - tu oběť přesvatou, - a nech ji stále býti - nám za hřích výplatou; - ač se tu ukazuje - jen chléb a víno nám, - co v sobě obsahuje, - jest Ježíš Kristus sám.

5. Při Sanktus. Ó svatý, svatý, svatý - jest Bůh náš Hospodin. - Tak svatou bázní jatý - ti zpívá Serafín. - Tvé skutky, světa králi! - vše hlásá stvoření, - kým hlas i naší chvály - jak nebešťanů zní.

6. Po Pozdvihování. Rač Otče s vysokosti - sem mile shlédnouti, - a od nás s laskavostí - tu oběť přijmouti. - Patř na to umučení, - jež Syn tvůj podstoupil, - by lidi z odsouzení - svou smrtí vykoupil.

7. K přijímání. Kdo smí jít k stolu tvému, - jsa hříchem zohaven: - rci slovem nemocnému, - a bude uzdraven, - mé srdce tužbou hoří, - by bylo schránkou tvou, - když v víře duch se koří, - splň žádost dychtivou.

8. K požehnání. Již oběť předúctojnou -
jsme vroucně skonali, - ó Bože, tvou moc hojnou
- a milost poznali; - rač s námi mocně státi, - ó
Otče milosti! - Skrz tuto oběť dáti - nám věčné
radosti.

VI.

1. Předzpěv. Pozdvihni se, duše, z prachu,
- zalet k rajským končinám, - s bázní vzlet, a beze
strachu - vstup ve věčné lásky chrám: - vzlet, kde
Bůh tvůj věčný sídlí, - blaží svaté, světice, - a vše
kryje lásky křídly - jako plod svůj orlice.

2. Introitus. Tobě, Pane na výsosti! - s
pokorou se klaníme, - srdce plná skroušenosti - v
stánek tvůj přinášíme. - Sejmi s nich, což nečistého,
- duch tvé lásky posvět nás, - pro zásluhy Syna
tvého - milost tvá nás bídne spas.

3. Gloria. Sláva tobě, velký Bože, - jenž
jsi stvořil tento svět, - jenžto voláš slunce z lože -
a rozsíváš jarní květ; - sláva tobě, Otče, Synu: -
s Duchem svatým v jednotě, - a ty sejmi, shlad s
nás vinu, - v svém nás oslav životě.

4. **Graduale.** Ty, jenž dáváš klasům zrátí, - jenžto šatíš lilie, - dey se nám vždy lépe znáti, - jak tě Syn tvůj zjevuje. - Svaté světlo slova Jeho - voď nás ve tmách života, - a života nebeského - svět nám věčná jasnota.

5. **Kredo.** Věřím v tebe, vševládnoucí, - jenž vše živly v moci máš, - jenžto láskou všemohoucí - zemi, nebe objímáš. - Věřím v tebe, Jesu Kriste, - věřím v Ducha svatého: - Církev tvá sloup víry jisté - a života věčného.

6. **Obětování.** Přijmi dary sluhy svého, - jež tvá země zplodila, - ježto láska Syna tvého - za oběť vyvolila: - a ta oběť buď ti milá - jako oběť Abele, - učiň, by se proměnila - v tělo, v krev Spasitele.

7. S obětí tou obětujem - tobě všecku práci ctnou, - službě tvoji zasvěcujem - tělo své i duši svou. - Ke cti tvé a tvoji chvále - i všech lidí spasení - tvou milostí směřuj stále - všecko naše snažení.

8. **Sanktus.** Svatý, svatý! prozpěvují - tobě nebes kůrové, - velebnost tvou oslavují - všeho světa tvorové, - moudrost tvá se v bázni chválí - na zemi i na nebi; - Hospodine, tvorstva králi! - tebe lid tvůj velebí.

9. Od propasti v země lůnu - až na výsost oblaků, - od prachu až k tvému trůnu - je svět pln tvých zázraků: - jako krůpěj v širém moři - zmizí naše chválení, - a proto se duše koří - tobě v tichém klanění.

10. **Po Pozdihování.** Plesey, duše, Bůh je s námi, - dotkni srdce svých se strun: - ten, jenž sídlí nad hvězdami, - mezi námi zvolil trůn. - Klaňte se Mu zástupové - všech věřících na zemi, - třeště se, ó hříšníkove, - soudce stojí před vámi.

11. Serafín se v prachu koří, - cherub padá na svou tvář, - neboť Ten, jenž světy tvoří, - snížil se k nám na oltář. - Bože svatý, Bože silný, -

jeden v světa oboru! - Nesmrtelný, nerozdílný. -
Přijmi naši pokoru!

12. Agnus. Pojdte, věrní, k stolu Otce, -
spějte sem, vykoupení! - Požívejte zde ovoce - k
duši svých nasycení. - Ovoce to stromu kříže, -
manna rajská, nebes chléb: - Bůh to, jenž nás s
Bohem víže, - každý jazyk Jej veleb!

13. Budiž s námi, Bože skrytý, - v nejsvě-
tější svátosti! - tělo, duši s myslí, s city - osvět
svou přítomností. - Uděluj nám své útechy - ve
všech našich žalostech, - oslaď hoře, ukoj vzdechy
- ve všech našich starostech.

14. Požehnání. Lid tvůj, Bože, se ti klaň
- v rozloučení hodině, - uděl, Otče, požehnání -
svojí věrné rodině; - žehney církvi, žehney vlasti, -
žehney všemu národu, - deť nám, Dárce věčné sla-
sti, - ve všem dobrém úrodu.

VI. *Písně k svatému požehnání.*

I.

1. Svatý, svatý, svatý! - svatý, vždycky svatý!
- jest Ježíš Kristus s výsosti - v nejsvětější svátosti.

2. Svatý, svatý, svatý! - svatý, vždycky sva-
tý! - Jestliť živá krev v tvém těle, - nesmírné bož-
ství celé.

3. Svatý, svatý, svatý! - svatý, vždycky svatý! - Budiž na věky chválený, - ode všech velebený!

II.

Svatý Bože, Svatý Silný, - Svatý a Nesmrtelný, - smiluj se nad námi!

III.

A - men.

1. Pange lingua gloriosi - corporis myste- 1. Zvěstuj těla vzne-
šeného - jazyku náš ta-

rium, - Sanguinisque præ-
tiosi, - Quem in mundi
prælium, - Fructus ventris
generosi - Rex effudit
gentium.

2. Nobis datus, nobis
natus - Ex intacta virgine,
- Et in mundo conversa-
tus - Sparso verbi se-
mine; - Sui moras inco-
latus - Miro clausit or-
dine.

3. In supremæ nocte
cœnæ - Recumbens cum
fratribus, - Observata
lege plene - Cibis in le-
galibus: - Cibus turbæ
duodenæ - Se dat suis
manibus.

4. Verbum caro, pa-
nem verum, - Verbo car-
nem efficit, - Fitque san-
guis Christi verum, - Et
si sensus deficit, - Ad
firmandum cor sincerum
- Sola fides sufficit.

5. Tantum ergo Sa-
cramentum - Veneremur
cernui, - Et antiquum do-
cumentum - Novo cedat
ritui, - Præstet fides sup-
plementum, - Sensuum
defectui.

6. Genitori, Genito-
que - Laus et jubilatio,
- Salus, honor, virtus
quoque, - Sit et bene-

jemství, - oslavuj krev
Pána svého, - jižto z mi-
losrdenství, - pošlý z lůna
panenského, - vylil král
všech království.

2. Nám se podal, nám
se zrodil - z panny, va-
dou nejaté, - světem cho-
dil — k Bohu vodil - slo-
vem pravdy přesvaté; -
a když světa cesty schodil,
- divem zavřel žití své.

3. S bratry u svatého
stolu - když posléze sto-
loval, - a beránka s nimi
spolu - po zákonu poží-
val, - dvanácti apo-
štolů - za pokrm sám
sebe dal.

4. Chléb tu v pravé
tělo slovem - slovo mění
vtělené, - víno v krev
pak v divu novém; - ač
jsou smysly zatměné, -
srdce čisté víry slovem -
v pravdě jest ujištěné.

5. Svátosti té nesko-
nalé - čiňme vroucně po-
klonu; - ustup vše, co za-
staralé, - novému teď zá-
konu, - síle mysli ne-
dozralé - víra přispěj k
úkonu.

6. Otcí, Synu čest a
chvála - prozpěvuj se v
nadšení, - moc a sláva
neustálá - buď i díkůči-

dictio; - **Procedenti** ab nění, - **Duchu** z obou ne-
utroque - **Compar** sit skonalá - čest a rovné
laudatio. — **Amen.** chválení!

IV.

1. Poklekni na kolena, - ó duše bohabojná! -
 neb se tobě uděluje - milost přehojná.

2. Patř zde na Boha svého - v Svátosti za-
 krytého; - žádey ho srdcem skroušeným - za mi-
 lost jeho.

3. Buď ode všech chválený, - uctěný, zvele-
 bený, - ó Kriste náš nejmilejší, - zde vystavený.

4. Přispěj nám svou milostí, - zaopatř nás
 svou živností; - uděl chleba potřebného - nám
 všem s výsosti.

5. Pak tím anjelským chlebem, - nejvzácněj-
 ším pokrmem, - posilň před smrtí na cestu - svým
 svatým tělem.

6. Po smrti rač nám dáti, - v nebesích pře-
 bývati; - „Svatý, svatý, svatý Bůh náš“ - prozpě-
 vovati. — Amen.

V..

1. Na kolena padeyme, - hluboce se klanějme; - Krista v Svátosti skrytého - vroucně vzývejme.

2. Jak před dnem umučení - při večeři poslední, - tak chléb nyní na oltáři - v své tělo mění.

3. Manna nám s nebe prší, - chystá se pokrm duší; - Ježíš přítomný v Svátosti - svých prosby slyší.

4. Požehney nás, Bože náš, - opatruj nás každý čas; - ty, jenž pod způsobou chleba - s námi přebýváš.

5. S trůnu milosrdenství - patř na nebezpečnost, - Kriste, jenž křehkost padlého - znáš člověčenství.

6. Vzbud' v nás pravou skroušenost, - uveď v nás spravedlnost; - posilňuj tím svatým chlebem - duši na věčnost. — Amen.

VI.

1. Pro tvé svaté, drahé rány, - Ježíši ukřižovaný, - smiluj se nad námi!

2. Nám, jenž tobě se klaníme, - smrt tvou vděčně velebíme, - uděl požehnání!

3. Po tom časném putování - uděliž nám přebývání - v nebeském království. — Amen.

VII. *Písně adventní.*

I.

1. S nebe posel vychází - od dávna žádaný, - k Panně Marii vchází - od Boha poslaný, - ten rajský archanjel, - nazvaný Gabriel.

2. Pokorně se pokloniv - koná své poselství;
- své hlavy ctně nakloniv - ctí svaté panenství;
- pannu pozdravuje, - divnou věc zvěstuje.

3. Zdravas, Panno, milostí - Božskou naplněná;
- krásou všelikých cností - nad jiné vznešená:
- máš Rodičkou býti, - Syna poroditi.

4. Syn Boží tebe volí, - chce tě matkou mítí;
- jak jen srdce tvé svolí, - hned máš ho počítí. -
Svol, ó Panno čistá, - počni Pána Krista!

5. Proč se rdíš, proč vyptáváš, - jak to může býti?
- Ač muže nepoznáváš, - nemeškey svoliti;
- panenství nezrušíš, - že jsi matkou, zkusíš.

6. Neboj se, to učiní - sám Bůh všemohoucí;
- tobě čisté zastíní - Duch svatý žádoucí. - Co nelze mysliti, - Bůh může činiti.

7. Když tak Maria slyší - anjela svatého, -
dí: jáť jsem ta nejnižší - dívka Pána svého; -
podle tvých slov se staň, - co chce můj Bůh a Pán.

8. Plesey, královno rajská, - že jak jsi svolila,
- divné věci moc Božská - v tobě způsobila:
- počala's v svém těle - světa Spasitele.

9. Ó divná věc a nová, - Bůh ponížil sebe! -
jejž jsi skrze svá slova - přivábila s nebe; -
na tvé jedno slovo - vtělil se Bůh „Slovo“.

10. Milá Boží Rodičko! - buď naší řečnicí; -
promluv za nás slovíčko, - buď orodovnicí: -
koho ochraňuješ, - od pekla zbavuješ. — Amen.

II.

1. Hle, přijde Pán, Spasitel náš, - cestu jemu spravte; - přijde žádaný Messiáš, - srdce mu připravte. - Přijde, přijde náš Spasitel, - všichni zapleseyte; - přijde, přijde Vykupitel, - chválu Bohu vzdejte!

2. O kterémž prorokovali - proroci v dávnosti, - jehož toužebně žádali, - by přišel s výsosti. - Přijde, přijde atd.

3. Pleseyte, svatí otcové, - kteříž jste v temnoti; - zastkví nám k radosti nové - slunce spravedlnosti. - Přijde, přijde atd.

4. Již přijala Panna čistá - nebeské poselství, - že má poroditi Krista, - nezrušíc panenství. - Přijde, přijde atd.

III.

1. Otče všemohoucí, - předivný v své moci; -
 Pane, všem světům znám, - jenž jsi dal syna nám
 - jednorozeného: - buď ti chvála z Něho!

2. Ó, divná milosti! - ó té laskavosti: - Pán,
 maje trestati, - chce se smilovati, - Syna za nás
 dává! - Věčná Mu buď sláva!

3. Posílá na zemi - k našemu spasení, - koho
 z dáвна slíbil - těm, jichž si oblíbil, - kohož jsou
 žádali, - jenž prorokovali.

4. „Prolomiž nebesa - v pannu etnou se nesa!
 - Ó Pane, ukážiž - milosrdenství již; - ó nakloň
 nebes svých, - sstup, potěš ztrápených!“

5. Tak jsou tě žádali, - kdo věrnost tvou znali; - tak k tobě volali, - kdo v trestu vzdychali: - památkou přítomnou - vzbud' i v nás žádost ctnou.

6. I hned se v to vloží - milostný Syn Boží, - chce být přimluvníkem, - smírcem, prostředníkem - mezi lidem hříšným - a Otcem nebeským.

7. V božství neproměněn, - ve všem Otci roven, - volí se zmařiti, - způsob sluhy vzíti; - čím byl, v tom nepřestal, - čím nebyl, to přijal.

8. Všech strastí čitelnost, - lidská v Něm smrtelnost; - ač v žití nevinném, - zázračně počatém, - za hřích všeho světa - má být On výplata!

9. Ký rozum pochopí, - ký jazyk vypoví, - ó Pane, lásku tvou? - Světy nad ní žasnou! - Ach, a což my díme? - my se ti klaníme!

10. Chvála budiž tobě, - Kriste, věčný Bože, s Otcem, Duchem svatým, - věčně požehnaným! - Přiveď z tvé milosti - nás do své radosti.

IV.

1. „Rosu deyte oblakové, - přste Spravedli-
vého!“ - volali jsou prorokové - z hrobu kletby
tmavého. - Přišel, a s ním požehnání, - jenž jak
jarních větrů vání, - jako rosa nebeská - všemu
vznik a radost dá.

2. V Nazaretu, Gabrieli! - tam, kde bydlí
Maria; - vyřid' rychle, archanjeli: - „Zdrávas milo-
sti plná!“ - dí náš Bůh, a anjel chvátá, - panna

milostí jest jata; - rci: mým Synem slouti má, -
kohož zrodí Maria.

3. A tuť světa Vykupitel - z dávna nám za-
slíbený, - přišel milostný Spasitel, - k nám lidem
ponížený. - On zahnal temnosti strašné - zkrotil
srdcí lidských vášně; - jemu zavzni v plesání -
naše prozpěvování.

4. Nechtěj pádu víc se strašit - v Adamu spá-
chaného; - Bůh tvůj zná i duchy plašit - pekla
rozhněvaného. - Víra dusí ouzkost, zmatek; - do-
plňuje nedostatek - milostí svou mocný Bůh: -
slav ho věčně každý duch!

5. Trudný obraz pádu tvého, - člověče vykou-
pený, - setřel skrze Syna svého - Bůh věčně milo-
vaný. - Nebesa se rozjasňují, - slávu Bohu prozpě-
vují; anjelé ti kývají, - pokoj tobě hlásají.

6. Hle, moc pekla ponížena, - hříchů pouta
zlomena; - věčná smrt je potlačena, - duše tvá ob-
hájena. - Nebesa se otvírají, - slávy věnec podá-
dávají - anjelé již ctnostnému - tvorů vykoupnému.

7. K trůnu tvému, lásky plný - Bože, se již
blížíme; - přišel's, Kriste, zaslíbený, - k hodům
tvým se strojíme. - Alleluja, svatý mocný! - Sláva
tobě, nesmrtelný! - Budiž od nás veleben - na
věky věkův. Amen.

VIII. *Písně vánoční.*

I.

1. Narodil se Kristus Pán; veselme se; - z
růže kvítek vykvět nám, radujme se. - Z života
čistého, - z rodu královského - nám, nám narodil se.

2. Jenž prorokován jest, veselme se, - ten na
svět poslán jest, radujme se. - Z života atd.

3. Člověčenství naše, veselme se, - ráčil vzíti
na se, radujme se. - Z života atd.

4. Goliáš obloupen, veselme se, - člověk jest
vykoupen, radujme se. - Z života atd.

II.

1. Prozpěvující vesele, - chvalme všickni
Spasitele - z jeho divného zrození, - v němž dal
nám utěšení.

2. Ten, který nebesa stvořil, - bohatství,
krásku v zem složil, - věčný, mocný král nebeský -
sstoupil v život pozemský!

3. Velebná, šťastná to změna! - noc jako den
osvětlena; - plesají sbory anjelské, - žasnou pastvy
Betlémské.

4. „Bohu na výsostech sláva! - Lidem mír,
blaho podává - Bohu oddaným na zemi - Kristovo
narození!“

5. „Nebojte se pastýřové!“ - dí anjel; - „nesu
vám nové - poselství, dávno žádané, - proroky sli-
bované.“

6. Přijavše to zvěstování - hledají dítě v chvátání, - dary nesou, plesajíce, - v prachu se mu koříce.

7. Jenž kvítka krásně šatívá, - nebeské ptačtvo krmívá, - jehož vůlí světy běží — ten v chudých jeslích leží!

8. Ó klaň se duše, klaniž se Mu, - Bohu pro tě vtělenému! - Bůh pro tvoje povýšení - v takovém unížení!

9. Prosíme tě, Otče milý, - v moudrosti, lásce nestíhlý, - deyž nám skrze Syna svého - choditi v světle Jeho.

10. Kriste, pro tvé narození - dey ve víře sesílení, - v zákoně tvém dey nám státi, - do smrti setrvati!

III.

1. Nesem vám noviny, - posloucheyte, - z Betlémské krajiny, pozor deyte; - [slyšte je pilně - a neomylně], - rozjímeyte.

2. Syna porodila - čistá Panna, - v jesličky vložila - Krista Pána; - [jej obvinula a zavinula] - plenčkama.

3. K němužto anjelé s nebe přišli, i také pastýři jsou se sešli, - [jeho vítali, jeho chválili], - dary nesli.

4. Anjel Páně jim to - sám přikázal, - když se jim na poušti - všem okázal; - [k Betlému jíti, - neprodlévati] - hned rozkázal.

5. Eyhle při Kristovu narození - stal se div veliký v okamžení; - [nebo noc tmavá se proměnila] - v světlo denní.

6. Anjelé v oblacích - prozpěvují, - narození Páně ohlašují, - [že jest narozen, v jeslích položen], - oznamují.

7. I my též křesťané - nemeškeyme, - k těm svatým jesličkám - pospícheyme; - [Ježíše svého, Pána našeho] - přivíteyme.

8. Vítey nám, Ježíšku - s nebe daný, - jenž jsi se narodil - z čisté Panny; - [pohlédni na nás, a přijmi od nás] - tyto dary.

9. S nebe jsi sstoupil - k nám z pouhé lásky, - krásné Jesulátko, - kvítku rajský; - [jaký spanilý a ušlechtilý] - celý krásný.

10. Tak jsi svůj lid sobě zamiloval, - žes i pro něj nebe nelitoval, [sstoupil jsi s nebe, abysi sebe] - obětoval.

11. Přijmi ty nábožné - dary od nás, - milostivý Králi a Pane náš; [tvoje poddané, tobě oddané] - ty dobře znáš.

12. Děkujem ti za tvé - narození, - které nám přineslo - vykoupení, - [na které jistě - čekali lidé] - pokolení.

13. Žádáme s srdečnou - skroušeností, - bys nás uvedl - do radosti; - [tam, kde přebýváš, slávy požíváš] - na věčnosti. — Amen.

IV.

1. Zvelebujem tě s vroucností, - jenž přicházíš k nám s výsosti, - Syna, Otce věčného, - z panny dnes zrozeného.

2. Bůh sám, Bůh se poníží, - s nebes k nám na svět sestupuje, - tělo bere na sebe, - by nám připravil nebe.

3. Noc, ona se přiblížila, - jenž den jasný způsobila; - radují se anjelé, - zvěstují Spasitele.

4. Pastýřům se ukazují, - novou věc jim vyjevují, - prozpěvují s radostí: - čest Bohu na výsosti.

5. Ó jak veliké dobrodiní - přívětivý Bůh nám činí! - Láska Otce věčného - dává nám Syna svého.

6. Boha Otce vyznáváme, - důvěrnost v něho skládáme; - onť jest stvořitel všeho, - živí, chrání každého.

7. Syna jeho, jenž v bytosti - roveň Otci od věčnosti, - k nám se chěl ponížiti, - z Marie naroditi.

8. Ducha svatého též ctíme, - že řídí církev, věříme; - onť rozum osvěcuje, - milost nám uděluje.

9. Pane, od dávna žádaný, - přišel's, od Otce poslaný - na svět z hojné milosti - nésti lidské křehkosti.

10. Svatý, svatý, dobrotivý, - svatý Pán a spravedlivý, - jenž v nebesích kraluje, - k lidem se ponižuje.

11. Sláva Bohu na výsosti, - Synu v slávě, v důstojnosti - Otci vždycky rovnému, - Spasiteli našemu. — — —

12. Kristu Pánu se klanějme, - čest a chválu jemu vzdeyme; - onť jest náš Vykupitel, - vůdce, bratr a přítel.

13. Božské dítě jest nám dáno, - nemluvňátko darováno, - skrz kteréž nám nastává - život věčný a sláva.

14. Beránku Boží, Ježíši! - opustil's nebeskou říši; - pro nás jsi byl zrozený, - do jeslí naložený.

15. Snášel's všech bolestí tíži, - trpěl's hořkou smrt na kříži; - smrtí jsi nás vykoupil, - pak do slávy své vstoupil.

16. Raduji se, Spasiteli, - v tobě, můj Vykupiteli! - Ty jsi sám sebe zmařil, - bys nás hříšné obdařil.

17. Za tu milost děkovati, - čest a chválu ti vzdávati, - toť budiž bez přestání - naše usilování.

18. Otče, Synu Spasiteli, - Duše svatý, Těšiteli! - přispěj nám svou milostí, - uveď k věčné radosti. — Amen.

V.

1. Boha Otce věčného chvalme z milosti, - že ráčil seslati s nebeské výsosti - Syna svého milého, v Božství Mu rovného, - hříšnému lidu svému, - by jej, slavný vítěz, - odjal ďáblu zlému.

2. Blahoslavené oči, které spatřily, - po čem zbožní Otcové zdávna dychtili, - nad čímž když dary nesli, - i králové žasli: - v cizině, v slabém těle, - v pláči, v chudých plénkách, - nebeského krále!

3. Pastýřům anjel o Něm s plesáním pravil; - pohanům Bůh zrození Jeho oznámil - hvězdou málo vídanou: - Simeon kněz s Annou - v chrámě když Jej poznali, - v svatém roznícení - Bohu čest vzdávali.:

4. Herodes zlý zrození Jeho se leká, - darmo na návrat králů slíbený čeká; - chtěje Ho zahladiti, - dá děti vraždit, - darmo — Josefť dlí již s Ním - na anjelův rozkaz - v Egyptě sousedním.

5. S králi se ti, Pane, v pokoře klaníme, -
v oběť ti upřímnou s nimi přinášíme - celé svoje
konání, - myšlení, žádání: - kýž mají u tě ceny,
- jak mudrců dary, - králi oslavený!

VI.

1. Den přeslavný jest k nám přišel, - v němž má býti každý vesel, - radujme se, veselme se - v tomto narození.

2. Dítě se nám narodilo, - proroctví se vyplnilo, - radujme se, veselme se - v tomto narození.

3. Izaiáš prorókoval, - anjel Gabriel zvěsto-
val, - radujme se atd.

4. Že se narodilo dítě - v Betlémě, v tom malém městě, - radujme se atd.

5. Že přijeli tři králové, - nesouce dary velké, - radujme se atd.

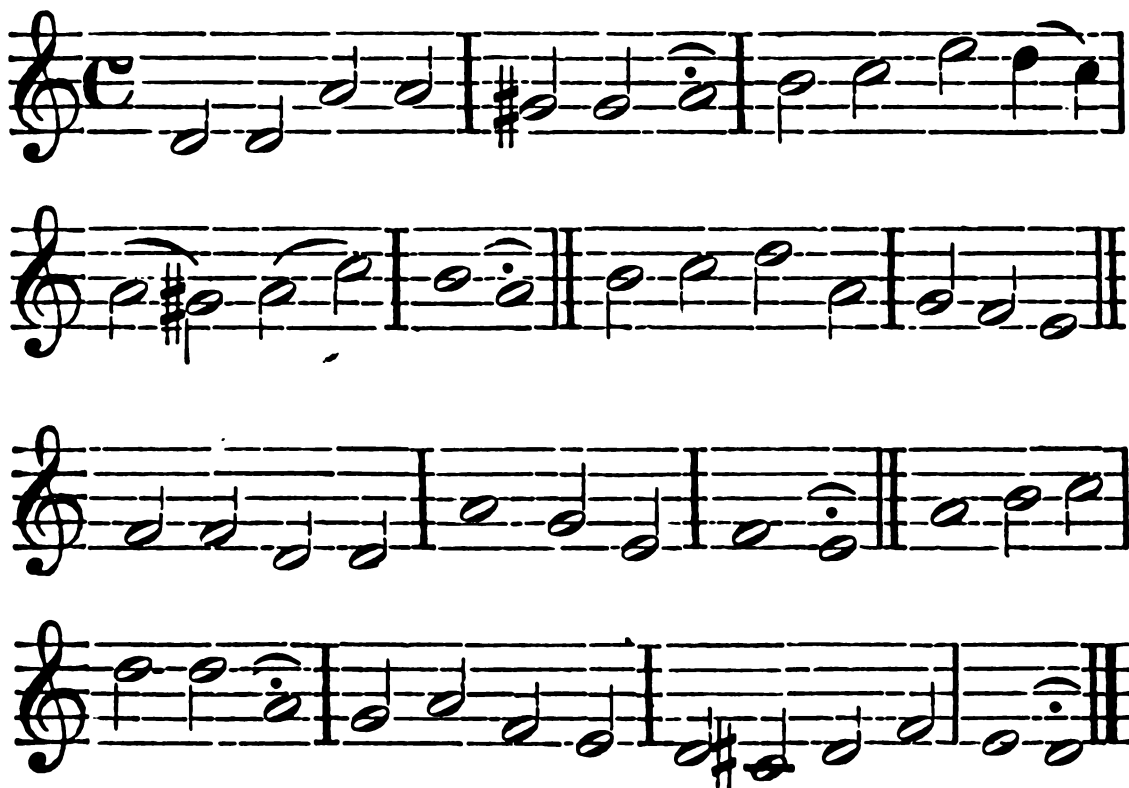
6. V hospodě místa nemělo, - mezi hovady leželo, - radujme se atd.

7. Kriste, pro tvé narození - dey nám hříchů odpuštění, - radujme se atd.

8. Ať nás nezže věčný plamen, - uchovey nás, Kriste, Amen. - Radujme se, veselme se - v tomto narození.

(Zpívá-li se píseň ta na-nový rok, přidá se místo „v tomto narození“: „V tomto novém roce“.)

VII.

1. Tři králové znamenali - hvězdu, kterou jsou viděli, - hned své koně sedlali, - do Betléma jsou se brali, - na krále se ptali, - doptavše se, jemu dary dali.

2. Zlato jsou na znamení - dali věčného králování, - a myrhu na znamení - jeho svatého umu-

čení, - kadidlo jsou dali, - a v tom věčné kněžstvo znamenali.

3. Panna Syna počala, - panenství své nezrušila, - nám Boha porodila, - a čistou pannou zůstala, - jsoucí jeho dceří, jestiž také i máteří.

4. Nechtěj to v mysl bráti, - ani se mnoho na to ptáti, - kterak se to může státi, - byť mohla být jeho máti, než sprostně věriti, - chceš-li kacířstva ujíti.

5. Jak slunce sklo proráží, - však skla nikdy neuráží, - tak ta Panna předrahá, - porodivši nám Boha Pána, - panenství nezrušila, - pravou matkou Boží byla.

6. Otcové jsou žádali, - a k Bohu bez přestání volali: - Brzo-li se vyjevíš, - a nás naší psoty zbavíš? - Bože, rač nedlíti, - ale rač dolů s nebe sstoupiti.

7. Blahoslavené oči, které - zasloužily viděti - toho drahého Pána, - na němž není lest shledána, - dey tvůj znát obličej, - a nás v věčném pokoji zachovey.

8. Protož mi zde na zemi, - se všemi svatými anjely, - chvalmež to drahé dítě, - ať nám ráčí zde na světě - mír a pokoj dáti, - potom s tebou v nebi přebývati. — Amen.

IX. *Písně postní.*

I.

1. Již jsem dost pracoval - pro tebe, člověče!
- tři a třicet let, - ó bídný hříšníče! - Půjdu,
půjdu - do Jerusaléma; - tam co o mně psáno, -
všecko se vykoná.

2. Řád svůj kněžský složím, - přestanu ká-
zati, - těm bezbožným židům - o sobě mluviti. -
Již jest darmo, - jen vy za mnou pojďte, - učed-
níci moji, - večeri přistojte.

3. Ještě jednou s vámi - za stolem posedím,
- chléb v tělo, víno v krev - svou vlastní promě-
ním: - na památku - svého umučení - službu vám
prokáži - v smutném rozloučení.

4. Kam se obrátit mám? - již mne Jidáš pro-
dal; - můj vlastní učedník - Židy na mne svolal:

- ti mne najdou, - když se u modlení - krví potit budu - pro vaše spasení.

5. Tu žádné naděje - víc míti nebudu; - v těžkostech velikých postavený budu. - Mé vzdychání - platno nic nebude; - smutná jest duše má, - až mi k smrti bude.

6. Zlá rota židovská - již mne polapila, - když mne Jidášova - ústa políbila; - již jsem svázán - ukrutně provazy; - sem tam mnou házejí, - na zem porážejí.

7. Ey, již jsem přiveden - na soud k Anášovi, - odtud mne povedou - ke Kaifášovi; - a tu všickni - falešně žalují; - všickni perou, bijí, - a biči mrskají.

8. Korunu trnovou - na mne přistrojili, - převelmi špičatou - na hlavu vstavili; - ach nastojte! - již krev všudy teče: ach, kolik tisíc ran - mám pro tě, člověče!

9. Falešní svědkové - před Pilátem svědčí; - Pilát, židé všickni - jsou rádi té řeči: - a protož hned - „ukřižuj“ volají, - ať se brzo stane, - tak všickni žádají.

10. „Raděj propustíme - lotra Barabáše, - než abychom měli - živého Ježíše, - kteréhož my - na smrt chcem vydati; - my ho chceme dáti - radě ukřižovati.“

11. Řekl Pilát židům: - „Hle, člověk nevinný; - žádněf nenalezám - smrti na něm viny.“ - „Pryč s ním na kříž!“ - vzkřikli ti zlosyni; - krev jeho přijď na nás - i na naše syny.“

12. Král slávy nebeské - již na smrt se béře; - ó duše křesťanská, - považ tu tíž kříže; - svaté nohy - pod ním už klesají, - nemohouce dále; - židé ho kopají.

13. „Ó horo vysoká, - horo Kalvárie! - cesto kamenitá; - ó jak's dlouhá chvíle: - již nemohu -

mdlobou kříž unést; - ach, Šimone, pomoz - na horu donést!“

14. „Tu kříž s sebe složím, - na nějž rozedrané - mé tělo přibijí - ukrutní katané; - mezi lotry - tu budu viseti, - za horšího držán, jich více trpěti.“

15. „Již visím na kříži, - a žalostně volám; - s svou milou matičkou - bolestně se žehnám; - ji poroučím - Bohu Otci svému, - a na starost dávám - Janovi věrnému.“

16. „I s tebou se žehnám, - ó hříšný člověče! - pro tě krev poslední - z boku mého teče; - jestli ke mně - máš srdce upřímné, - požel, ach, polituj - mé smrti nevinné.“

17. „Celý jsem život svůj tvé duši věnoval, - všecku krev vycedil, - nic jsem nelitoval; - teď umírám, - bych zcela tě spasil. —“ - A nakloniv hlavy, - svou duši vypustil.

18. Každý křesťan považ, - polituj Ježíše; - máš mít otevřenou - bránu věčné říše - do kteréžto - jestli chceš přijíti, - umučení Páně - hled v paměti míti.

19. Již ten nynější čas - hled činit pokání; - můžeš v něm nabýti - hříchův odpuštění. - Umři s Kristem, - zanech zlých žádostí; - tak dočkáš vzkříšení s velikou radostí. - Amen.

II.

1. Kristus příklad pokory, - Bůh náš milostivý,
- Otce svého Syn milý - a jednorozený, - pro hříš-
ného člověka - ráčil býti chudý, - a jsa od věčnosti
- Bohu Otci rovný.

2. Když se nejprv narodil - z Panny Syn
člověka, - v jesličky jej vložila - jeho milá matka,
- plénkami obvinula - jakožto dívka chudá, - je-
muž se zalíbila - ta její pokora.

3. Od nepřátel puzený - s matkou k utíkání,
- před židy pokrývání - pro naše spasení - ráčil
jest podstoupiti, - lidem rovný býti, - jsa vždy
poslušen Otci - až právě do smrti.

4. Od ďábla pokušení, - od lidí hanění, - od
přátel utrhání, - od cizých rouhání, - hlavě nikde
nemaje - jistého sklonění, - král nebeské slávy -
dán jest k pohanění.

5. Hlad, žízeň, horko, zimu, - největší chu-
dobu - vzal jest na se, člověka - prvního pokutu, -
v potu tváři s bolestí - a s pláčem pracuje, - tak
věčného chleba - synům dobýváje.

6. S pláčem ovce hledaje, - kterouž byl potratil, - nalez na svá ramena - s milostí ji vložil, - dobrý pastýř pokrm věčný - svým jest připravil, - a za ovce na smrt - svou duši položil.

7. S křížem svým dobrovolně - již na smrt se bera, řekl: - Vezmi každý svůj kříž, - a zapři sebe sám; - musel Kristus trpěti, - a tak v slávu vjíti, - jemuž jest nechtěl Otec - pro nás odpustiti.

8. Bychom mohli po tobě - s svým křížem stačiti, - na tvou cestu uhodíc - tě následovati, - zlého se ďábla nebojíc, - u víře setrvati, - a na věky šťastně - s tebou přebývati. — Amen.

III.

1. Dokonáno jest, - smrt plesá, - Kristu hlava svatá klesá, - mdlobou ducha vypouští; - skončena jest cesta kříže, - duch se k nebi vznáší blíže, - nevděčný svět opouští.

2. Užasni se, Kalvárie! - skála tvá ať slzy lije, - strne v této hodině; - krása, sláva lidstvu zhasla, - před níž moc se pekla třásla - vraždnou zlostí nevině.

3. Nad slunce že stkvěl se ctností, - miloval svět s horlivostí, - těšil, léčil v obtíži; - bídým spěchal ku pomoci, - žehnal, zval vše k svému Otci; - za to skonál na kříži.

4. Smutně na kříž pohledněte, - kvílit nad ním neumďte, - Ježíšovi přátelé! - Vás onť v srdci draze choval, - pro vás život obětoval; - plačte pro Spasitele.

5. Slzte, příroda již lkala, - zem se třásla, pukla skála, - slunce zakrylo se tmou: - Pán že poddal smrti sebe, - želí země, - truchlí nebe, - všecken tvor mdlí hoří svou.

6. Jeho milí hořem bledli, - když ho s křížem kati vedli: - hrozný byltě toto čas! - Meč jim srdce prohnal prudce, - když ten božský zvolal vůdce: - „Dokonáno jest!“ — a zhas.

7. Již ho není! — tělo svaté, - ode přátel s kříže sňaté, - mile vonným kořením, - mastí drahou pomazáno, - ve hrob skalní bylo dáno - s hořkým pláčem, kvílením.

8. Odpočiň teď sladce sobě - v tomto libotichém hrobě, - usmrcený Ježíši! - Dost již předrahé tvé tělo - nesnáz, ran, muk přetrpělo, - Beránku náš nejtišší.

9. Odpočívej, až svou mocí - jako vítěz smutné noci - z mrtvých vstaneš oslaven; - až jsa nebes oděn září, - světu zjevíš živou tvář: - smrt že jest jen pouhý sen! —

10. Smrt tvá, - důkaz lásky drahé, - láskou zahřívěj nás vlahé, - až za tebou přijdeme. - Hrob tvůj těš nás v utrpení, - že my také po skončení - v hrobě pokoj najdeme.

11. Ach, jen ty, náš Pane Kriste, - zachovey nám srdce čisté; - svůj nám svatý pokoj dey; - bychom v dobrém prospívali, - tebe vroucně milovali, - k tomu v nás svou milost vlej!

12. V posledním pak krutém boji - deyž, ať smrt tvá upokojí - duše naše trnouce; - v ráj tvůj ať jsou uvedeny - a v tvém kříži oslaveny - toužebností planouce. — Amen.

IV.

1. Ó Ježíši, Beránku tichý, - umučený pro naše hříchy! - trpíš za vinné nevinný - náš Spa-

siteli jediný! - I dey nám oběť outrpnosti - k tvé cti zde konat s upřímností - rozjímat tvé umučení - a přehořké usmrcení.

2. Když prostředníkem býti ráčíš, - na horu Olivetskou kráčíš, - tam předzvídáje množství bíd, - jichž máš podstoupit pro zlý lid: - voláš k Otci rozhněvanému - jsa v ouzkosti až k krvavému - potu pohřížen, kalich pít - volíš, jak to chce Otec mít.

3. Již se v té hrůzoplňné době - nepřítel zastup blíží k tobě, - kterým se dobrovolně vzdáš; - i zrádce mírně přijímáš. - Co lotra lotři jali tebe, ač mohl's prosit pomoc s nebe; - a svázaného vedli tam, - kde peklo plylo mstu a klam.

4. Tu svědci na tě žalujíce - uplacení pomlouvajíce, - křivé svědectví hledali, - aby tě na smrt vydali. - Ty však mlčíš, že trpět umíš, - jen k potvrzení pravdy mluvíš, - ač zatratí tě pravda tvá, - jenž pokoj nám a život dá.

5. Ó Kriste, na smrt odsouzený, - ven ku posměchu vyvedený; - jsa pohaněn a bičován; - ostrým trním korunován, - hledíš přec tiše k Otci svému, - poslušně odevzdáný jemu, - nekvílíš, ne-reptáš, ni svým - hrozíš katanům ukrutným.

6. Tě měli ctít co dobrodince; - však pokládají za zločince, - za svůdce svého přítele, - krev žádaj' Vykupitele. - I Barabáš přednost dají; - a však s tebou lítosti nemají: - svolí Pilát, ten soudce mdlý, - ač ví, že soud jest nepravý.

7. Již tebe vlekou zemdleného, - plného ran, zkrváceného, - ó svatý, svatý Ježíši! - Beránku Boží nejtišší! - Klesáš a kati tebe bijí, - an kráčíš k hoře Kalvárii; - přetěžký kříž tě přemáhá, - k pomoci nikdo nesáhá.

8. Na kříži pně, tu za své vrahy - prosíš, ó Spasiteli drahý! - u Otce sám je vymlouváš, - na jich rouhání nic nedbáš. - Tvá láska není k pře-

možení, - roste, čím větší utrpení; - ni lotra nevy-
lučuješ, - nad kajícím se slituješ.

9. Jaká to láska milovníka! - na matku i na
učedníka - umíraje pamatuješ, - jichž až do konce
miluješ. - Jen tebe zdál se opustiti - i Otec tvůj,
a doplniti - vrch hořkého utrpení, - bys dobyl nám
odpuštění.

10. I dokonal's, co uloženo - ti bylo; všem
jest odpuštěno: - tebou jsme s Otcem smířeni, - a
od smrti vykoupeni. - Drahát jest spásy naší cena,
- krev tvá do kapky vyceděna. - Tak, když Bůh-
člověk umírá, - se hříšným nebe otvírá! —

X. *Písně velikonoční.*

I.

1. Vstalť jest této chvíle - ctný Vykupitel,
- Ježíš Kristus mile, - světa Spasitel, - jenž pro
hříchy naše - rád vstáše, - rozpiat na kříži nevinný
- náš Bůh jediný.

2. Kdež jeho plakaly - smrti ženy ctné, - Marie tu stály - u hrobu truchlé, - anděl tu sedíše - tím spíše - bratřím zvěstovati kázal, - Bůh z mrtvých vstal.

3. Z srdečného hlasu - rcem: Alleluja! - tohoto my času - řkouc: Alleluja, - všickni zazpívejme, - a chvalme - Spasitele všeho světa - vždy Alleluja.

4. Přeslechetná žena, - všedši k bratřím v dům, - Máří Majdalena, - ctným apoštolům, - promluví k nim mile - té chvíle, - dělic poselství anjelské: - Vstal Bůh zajisté.

5. Jenž's umřítí ráčil, - Kriste ctný, - chtě, by se rozpáčil - hříšník všeliký; - vstal's z mrtvých s radostí, - z milosti, - ó popřej ctného skonání, - i z mrtvých vstání.

6. Oslavně svou mocí - do pekla's sstoupil, - pekelného draka, - ďábla obloupil; - odtud's otce svaté, - jím jaté - z dávna již vyvedl - vítězně i převelebně.

7. Oučastníci tvoji - již se radují; - žeť smrti obojí - ujítí mají. - Pro tvé umrtvení, - vzkříšení, - dal jsi jim naději živou, - žeť budou s tebou.

8. Jichž šťastné patření - v tvou velebnou tvář, - jich těl oslavení, - jak slunečná zář, - ó překrásná, jasná - a skvoucí - vždycky bez všeho - smutku i nedostatku.

9. Neb slzy veliké - z jich očí smutných, - jenž muky všeliké - zde nesli od zlých, - již setřeš na věky, - a díky - budou Tobě vždy - vzdávati, věčně chváliti.

10. Amen zpívající - my, Alleluja! - všickni velebíce, - řkouc: Alleluja! - Síla, moudrost, čest i moc, - Beránku, - jenž nás vykoupil, - svou krví obmyl.

11. Deyž Pane dojíti - nám té radosti, - bydlo s tebou míti - v té oučastnosti, - v tom nebeském ráji, - v tvé tváři, - kdež se všichni vyvolení - věčně radují. — Amen.

II.

1. Prozpěvujme v utěšení, - radujme se ze vzkříšení - ukřižovaného Krista: - v Němť jest nám naděje jista. - Alleluja.

2. V hrobě svaté Jeho tělo - porušení nevidělo; - zkvětlo slavné, třetího dne, - duchovní, krásné, předivné. - Alleluja.

3. V Něm vzácného povýšení - došlo naše přirození, - došlo cti, žeť Bohu rovno, - aniž mu zde co podobno. - Alleluja.

4. Kristu dána moc, království, - dáno po všech světech panství; - jest, až k smrti byv poslušen, - k pravici Boží povznešen. - Alleluja.

5. V Jeho hojném zasloužení - берeme vin odpuštění, - берeme Boží milosti - zde, za hrobem blaženosti! - Alleluja.

6. Z takového opatření - vzdávejme díkůčinění, - povznesme hlasy ku chvále - Jesu Krista, svého krále! - Alleluja.

7. Žádejme Jeho milosti, - ať nám v bohumilé ctnosti - dá do konce setrvati, - po smrti s Ním kralovati. - Alleluja.

III.

1. Základ církve jest na skále, - nemůž býti zrušena; - trvat bude neustále - pevná, nepřemožená. - Bůh sám zakladatel její - dodává jí stálosti; - proti ní nic neprospějí - ani moci temnosti.

2. Za tvé radostné vzkříšení - buď, ó Pane, pochválen; - povstalo země třesení, - a kámen byl odvalen. - Vyšel Pán z hrobu tmavého, - když počal den svítati; - doufáme i my skrz něho - z hrobu svého povstati.

3. Kůr anjelský čest ať vzdává - Bohu a zvelebení; - Spasitel z mrtvých povstává, - zvěstuje nám spasení. - Darma vojsko opatruje - jeho hrob ostrou zbraní; - Pán nad smrtí zvítězuje, - hrůza strážné zahání.

4. V jednoho Boha věříme, - všech věcí Stvořitele; - vroucně jej co Otce ctíme - a světa Ředitele; - on nás hájí, obživuje, - spomáhá v protivnosti; - on nás chrání, opatruje - ve všem nebezpečství.

5. Dokud jsme zde v smrtelnosti, - tváři tvou nevidíme; - až vyjdeme z té časnosti, - tebe, Pane, uzmíme. - Však spomoz nám odloučiti - ducha od světa zlého, - a jej k nebi pozdvížit, - hledat, co jest věčného.

6. Slavnému Zvítěziteli - čest a chválu vzdávejme; - od smrti Vykupiteli - v pokoře se klanějme. - Pomněme v čas pokušení - i v smrtelné ouzkości: - Kristus vstal bez porušení, - kraluje na výsosti!

7. Smrti osten jest shlazený, - již se jí nelekeyme; - strach její jest přemožený, - tiše se jí poddeyeme: - čeká nás po vykročení - život věčný v radosti; - Kristus vstal bez porušení, - kraluje na výsosti!

8. Pánu poklonu vzdávejme, - v Svátosti přítomnému; - s pobožností se klanějme - Spasiteli milému! - Oko věrou osvícené - vidí zde Boha svého, - srdce k nebi pozdvížené - rozjímá lásku jeho.

9. Skrze hřích se smrt zmocnila - lidského pokolení; - vina se vždy víc množila, - neb v hříších jsme zrození. - Kam jsme měli utíkat, - jsouce

smrti otroci? - Bůh se ráčil smilovati, - přispěti nám k pomoci.

10. Ó Pane, skrz tvé vzkříšení - potřel jsi smrti hlavu; - připravil jsi nám spasení, - zjevil svou moc a slávu. - Račiž nám své požehnání - na tom světě popřítí, - pak při slavném z mrtvých vstání - nás do říše své vzíti.

11. Doufáme, že z tvé milosti - běh svůj šťastně skončíme, - a tvou svatou tvář v jasnosti - bez přestání spatříme. - Sláva Otci, Synu sláva, - sláva Duchu svatému! - Každý duch nechť vždycky vzdává - čest Bohu jedinému. — Amen.

IV.

(Na křížové dni ke processí.)

1. Bože Abrahamův! - Králi, Pane Pánův! - my prosíme tebe, - dey nám rosu s nebe, - Pane Bože náš!

2. My k tobě voláme, - tvou milost žádáme;
- rač nás požehnati, - ourodu rač dáti, - Pane
Bože náš!

3. Uslyš hlasy naše - jako Eliáše - proroka
jsi uslyšel, - když čas trestu prošel. - Pane Bože náš!

4. Račiž dáti plodnost, - bychom měli živ-
nost - z zrostu, tvého skutku; - zbaviž nás zá-
rmutku, - Pane Bože náš!

5. K naší služebnosti - z hojné své milosti -
bylinu rač dáti, - zrůstu jí dopřáti. - Pane Bože náš!

6. By nebyla bída, - země chléb ať vydá -
nám všem hříšným lidem, - ať nehynem hladem. -
Pane Bože náš!

7. Učiň, jak prosíme, - my, jenž v tě věříme,
z otcovské dobroty; - znáš naše lopoty, - Pane
Bože náš!

8. Ač my nejsme hodni, - hřešíce den po dni,
- prositi od tebe, - učiň sám pro sebe, Pane
Bože náš!

9. My k tobě voláme, - o pomoc žádáme; -
neoslyš pro náš hřích - nás v potřebách našich, -
Pane Bože náš!

V.

1. Přísný Soudce všech hříšníků! - věrných
dítěk milovníku, - jenž v nebesích kraluješ, - trest
i mzdu připravuješ.

Otče, pro své smilování! - svých dítek vyslyš
volání! - zažehň vojnu, hlad, nemoc, - a k živnosti
dey pomoc.

2. Dey pokrmu vezdejšího, - duši, tělo sytí-
cího, - neb jsi nejvejš bohatý, - štědrý Pán, pln
dobroty.

Otče, pro své atd.

3. Ty všem věcem požehnávaš, - osení zrůst, vláhu dáváš, - teplost, pohodlné dni, - nám potěšitelné žni.

Otče, pro své atd.

4. Když neouroda připadne - skrze hmyz, plémě oukladné, - Božské jest to řízení - z našeho zavinění.

Otče, pro své atd.

5. Povodeň že statku všemu, - obilí škodí vsetému, - hříchové to činějí, - metlu tu uvádějí.

Otče, pro své atd.

6. Vinice když mrazem vadnou, - role kru-pobitím chřadnou, - suchem když hynou luka, - tresce zlost božská ruka.

Otče, pro své atd.

7. Když zlá bouřka a blýskání - s třesením nám strach nahání, - mor a hlad když panuje, - mstí spravedlnost tvoje.

Otče, pro své atd.

9. V čas Achaba kralování - jals lid Izrael k trestání, - že skrz tři a půl leta - vládla velká suchota.

Otče, pro své atd.

10. Deště žádného's nedával - dobrodincem být přestával, - že vězel lid bez studu - v modlo-služebném bludu.

Otče, pro své atd.

11. Eliáše sluhu svého - divněs krmil lačni-vého, - když hlad po zemi celé - trápil obyvatele.

Otče, pro své atd.

12. Pak po činěném pokání - své's navrátit požehnání, - a odpustil's vinu hned, - jak Eliáš prosbu ved.

Otče, pro své atd.

13. Odpusť nám též svou milostí - želícím svých nepravostí, - k škodě když nečasy dáš - a na nás se rozhněváš.

Otče, pro své atd.

14. Takť v synovské důvěrnosti - přičiníme se k živnosti, - Pane, ty dopomáhej! - naší vlasti požehnej!

Otče, pro své atd.

XI. Písně svatodušní.

I.

1. Duch svatý s nebe sstupuje - na věrných shromáždění, - srdce jejich osvětčuje, - přichází

k nim v plameni. - Vítr se zdvihá s prudkostí, - proniká domu vnitřnosti; - Pán zjevuje skrz divy, - že v slibech jest pravdivý.

2. Slávu Otci prozpěvujme - za dobrodiní jeho; - z vděčnosti jej zvelebujme, - neb poslal Ducha svého: - Ducha, jenž nás osvěcuje, - učí, těší, posilňuje; - církev svatou zastává, - zřít a stálost jí dává.

3. Šťastní, kteříž tě zvolují - za vůdce v svém jednání, - a bedlivě pozorují - na hlas tvého volání. - Ty bolesti ulevuješ, - zarmoucené potěšuješ, - sílu dáváš slabému, - spokojenost skroušenému.

4. Bohu Otci všemocnému - v pokoře se klanějme, - též i Synu nebeskému - čest a díky vzdávejme. - On vše řídí a spravuje, - život, pokrm uděluje; - jemu buď zvelebení - od každého stvoření.

5. Ó studnice všech radostí, - v zármutku potěšení; - ty srdci v každé ouzkosti - dodáváš ulevení. - Rač se dnes ke mně skloniti, - Duchu Božský! navštívití - srdce mé, kteréž tobě - obětuji v té době.

6. Oslavený Zvítězitel - na trůnu svém sedící, - světa hříšného Spasitel - žehná teď své věřící. - V Duchu svatém a v plameni - křtí svých věrných shromáždění; - chválu Bohu vzdávejme, - „svatý, svatý“ zpívejme.

7. Ne, co tělu prospěšného, - Pane, prosíme nyní; - nýbrž o Ducha svatého, - a jeho dobrodiní: - ať nám udělí moudrosti, - kteráž pochází s výsosti; - jenž srdce osvěcuje - a k tvé lásce vzbuzuje.

8. Nevinný Boží Beránku! - ty jsi světa spasení; - probuď nás z hříšného spánku, - posilň skrz své přispění, - ať se všech hříchů štítíme, - srdce tvé víc neraníme, - ať vždy máme v paměti, - co pro nás chtěl trpěti.

9. Tobě se chcem odevzdati, - zachovat tvé učení, - žádostem odporovati - a světskému mámení. - Račiž nám jen svou milostí - přispěti v naší křehkosti; - neb žádný v tomto boji - bez tebe neostojí.

10. Duchu Otce, Duchu Syna, - buď při nás s svou milostí; - naděje naše jediná, - spomáhej nám v ouzkosti. - Rač nás žehnat a řídit, - nech nám tvé světlo svítiti; - dey v lásce setrvání, - pak v slávě přebývání.

11. Deyž, bychom vždy víc poznali - lásku Pána našeho, - jej horlivě milovali, - plnili vůli jeho. - Těšiteli, v čas soužení, - duše s tělem rozloučení, - rač nám milostiv býti, - pomoci své poskytnouti. — Amen.

III.

1. Stvořiteli, Bože milý, - Otče, Synu, Duše svatý, - jenž jsi Bůh v podstatě jeden, - ó budiž od nás veleben!

2. Duch svatý od Otce poslán - s nebes výše,
a věrným dán, - bohatý velmi v dařích svých, -
věřícím k spáse potřebných.

3. Kteří jsou Jím obdařeni, - dary Jeho navštívení,
- dojdou s tou Jeho milostí - věčných na
nebi radostí.

4. Pán jim pomáhá, odpouští, - hněvu, pýchy
nedopouští, - miluje, snáší, shovívá, - brky křídel
svých ukřívá.

5. Dey, ať umíme zvoliti - dobré, a zlým pohrdnouti,
- vystříhati se marnosti, - nabývati svatých ctností;

6. Následujem, což věčného, - nedbajíc, což
je časného; - bychom věčný vyvolili - život, časný
proň trátili;

7. Nebáli se, nelekali, - v Jeho pomoci doufali,
- byť hrozila pokušení, - bouře, nepřítel, trápení.

8. Budiž chvála Otci, Synu, - Duchu svatému
dobrému, - Pánu Bohu jedinému, - jenž dává, jak
chceme, každému.

III.

1. Stvořiteli, Duše svatý, - s Otcem, Synem
též podstaty! - deýž tvé dary rozjímati - a jich
vždy věrně žádati.

2. První dar jest bázeň svatá, - vzácnější nad
hojnost zlata; - kdo ji sobě oblibuje, - tento svět
víc nemiluje.

3. V bázni Boží kdož nestojí, - v stálém živ
jest nepokoji; - bázeň Boží vyhání zlost, - danou
zachovává milost.

4. Druhý dar jest dobrotivost, - k svému bliž-
nímu přichylnost, - an se z dobrého radujem, - a
ze zlého zarmucujem.

5. Učí křivdu odpustiti, - a nuznému uděliti,
- též milost prokazovati, - však i milosti čekati.

6. Třetí tvoje obdaření - jestiž to svaté umění
- kterýmžto dáváš poznati, - zlé a dobré rozezna ti

7. Světem tímto pohrdati, - tělo v uzdu pojímati, - ďáblu ve zlém nesvoliti, - a dobré dobře činiti.

8. Čtvrtý dar jestiž síly tvé, - kterouž podporoval's Svaté - v pracích i v mukách rozličných, - strojených jim od lidí zlých.

9. Neb bez tvého posilnění - marněť vše naše činění; - nelzeť dobré vykonávat, - pokušení odolávat.

10. Pátým darem obdaruješ, - koho dokonalým míti chceš; - a to jest tvá svatá rada, ode všech nedostížená:

11. Jako v panenství zůstati, - a menšímu se poddati, - dobrovolně chudým býti, - jenom v Bohu radost míti.

12. Obdaruješ šestým darem, - tím spasitelným rozumem, - ať při své obmezenosti - známe tvé dokonalosti; —

13. Též čeho třeba k spasení - z tvého víme osvícení; - ty tělesnost potlačuješ, - lid učíš, vedeš, vzbuzuješ.

14. Sedmý dar nebeská moudrost, - kterážto dává pochopnost, - zdaž oumysl Bohu milý - k zbožnému směřuje cíli.

15. Kdož ji má, se hříchu chrání, - po svatě se ctnosti shání; - dobré činí vše z milosti, - srdcem svým hledí k výsosti.

16. Budiž Bohu Otci chvála, - též i Synu ne-skonalá, - i také Duchu svatému, - jenž dává, jakž chce, každému. — Amen.

IV.

(K Božímu Tělu.)

1. Bože, člověka jsi stvořil, - aby tebe miloval, - tebe ctil, tobě se kořil, - rozkazy tvé zachoval; - aby živ byl v nevinnosti, - toužil po dokonalosti, - pak po z těla vyjití - mohl s tebou bydliti.

2. Tebe, Pane, velebíme, - jenž bydlíš na výsosti; - vroucí díky ti činíme - za tvé mnohé milosti. - Bůh jest láska, z ruky jeho - plyne vše,

co jest dobrého; - onť jest všem dobrotivý, - i hříšným milostivý.

3. Když se chvíle přiblížila, - Pane, že's měl umřít: - duše tvá se zkormoutila - a počala truchliti; - však oddal jsi se v tichosti - svých nepřátel ukrutnosti, - dle vůle Otce svého - pil's z kalicha hořkého.

4. Tobě, Otče, Stvořiteli, - čest a díky vzdáváme; - v tebe, Synu, Spasiteli, - svou důvěrnost skládáme: - neb ty's přišel nás spasiti, - s Otcem nebeským smířiti; - za člověka hříšného - vydal's sebe samého.

5. Když čas loučení nastával, - písmo se splnit mělo, - žehnal Kristus chléb, a dával, - řka: „Totoť jest mé tělo; - též také kalich žehnaný - k požívání vám jest daný. - Čiňte to, vzpomíneyte, - zákon lásky chovejte!“

6. Pane, kterak tobě dosti - díků můžem' vzdávati; - co za tvé mnohé milosti - ti můžem' darovati? - Srdce tobě obětujem, - řeči, skutky ti věnujem, - všecky naše schopnosti, - duše, těla mocnosti.

7. K nebi srdce pozdvihujme, - chvalme Boha mocného; - Spasitele zvelebujme - pro nás usmrčeného. - Prozpěvujme s horlivostí - jak anjelé na výsosti: „Svatý, svatý král slávy, - svatý Bůh náš laskavý!“ —

8. Kdo může dost velebiti - lásku Boha našeho? - Kdo jest schopen vyjádřiti - milost Syna Božského? - Srdce své má otevřené, - ruce obě roztažené, - hotov vždy k smilování, - kdož jen činí pokání.

9. Ó Beránku Boží tichý, - pro nás těžce raněný! - pro naše zpáchané hříchy - na kříži usmrčený. - Shladiž naše nepravosti, - uděl nám hříšným milosti; - vyslyš prosby kajících, - a v tebe doufajících.

10. Z množství tvého Slitování - v Svátosti zde přebýváš; - svým věřícím k požívání - tělo své a krev dáváš. - Když tě hodně přijímáme, - nové síly nabýváme; - potěšení v ouzkości, - všech potřebných milostí.

11. Nechť tvé svaté požehnání - na všechny se vztahuje, - nás na cestě putování - od zlého opatruje. - Uděl pomoc v protivenství, - ochraň nás v nebezpečenství; - a po té časnosti - uveď k věčné radosti. — Amen.

V.

1. Chval Sione Spasitele, - chval pastýře, vůdce vřele, - [prozpěvuj mu v písních čest;] - rozezvuč se k chválám krále, - nemůž zpěv říct dokonale, - [jak On velký, dobrý jest.]

2. Příčina se důležitá - k pochvale ti dnes naskytá: - [věčného chléb života;] - ježto při posledním stolu - dvanáctě apoštolů - [dala věčná dobrota.

3. Pějme chválu libohlasnou, - a tu radost naši jasnou - [uslyš hvězdná výšina.] - Nebo se

dnes ten den slaví, - kdyžto nejprv k duši zdraví -
[dána tato hostina.]

4. U té svatě u večere - beránkem tím novým béře - [konec zákon již starý;] - před novotou vetchost mizí, - stín ustoupá pravdě ryzí, - [světlu noční útvary.]

5. Co tam Kristus nám daroval, - to vždy činit přikazoval - [ku své věčné paměti.] - Proto jak jí poručíno, - dává Církev chléb a víno - [k spásitelné oběti.]

6. Naučení nám se dává, - že se tělo z chleba stává, - [z vína pak krev předrahá.] - Čeho smysl nepojímá, - toho právě víra přímá - [pokorou svou dosahá.]

7. Pod rozdílnou pod způsobou, - pouhým znakem, pouhou dobou, - [důstojná věc bytuje.] - Od krmě se nápoj dělí, - pod každou však Kristus celý - [pod způsobou obcuje.]

8. Od beroucích nerozdvojen, - nerozlámán, nerozpojen - [v celosti se požívá;] - na tisíce jich ho berou, - ale všickni stejnou měrou, - [aniž celku ubývá.]

9. Zlí a dobří k němu pílí, - rozličné však jsou jich díly, - [života neb záhynu.] - Dobrým k žití, zlým je k moru; - ay! jak následek je v zporu - [u stejného u činu.]

10. A kdy svatost ta se drobí, - každá částka si osobí - [všechn celek přesvatý;] - způsobá se jenom láme: - svátost ale celou máme - [v úplnosti podstaty.]

11. Ay! chléb svatých nebešťanů - stal se krmí pozemšťanů, - [synům v podíl pravý dán;] - prorokován v Izákovi, - předzvěstován v beránkovi, - [v manně svaté předvídán.]

12. Pastýři, ty pravý chlebe! - chraň nás, nasycuj nás s nebe - [v tomto časném údolí; - nechť

li l, jenž jest z tvého stáda, - marně hodů tvých
nežádá - [na nebeském zástolí!]

VI.

1. Beránku Boží, Kriste, - rač nám dát srdce
čisté, - bychom tvou vůli poznali, - plnili; - Je-
žíši, smiluj se nad námi!

2. Beránku Boží, Synu, - jenž snímáš v hříš-
ných vinu, - tě prosíme v tento čas, - uslyš nás;
- Ježíši, smiluj se nad námi!

3. Beránku náš, Ježíši, - ty znáš potřebu naši;
- zruš v světě válku, rozbroj, - dey pokoj; - Ježíši,
smiluj se nad námi!

4. Zjev nám světlo v temnosti, - Beránku,
z své milosti, - abychom v nevinnosti - žili zde - na
zemi, v nebi tě viděli.

5. Pro lásku tvé Rodičky - uslyš nás, své ovči-
čky, - Beránku náš, Ježíši! - Uveď nás, - ukaž nám
cestu k věčné říši!

6. Beránku nejmilejší! zbav hříchů tělo, duši, -
nebezpečenství každé - odháněj - a popřej nám zde
smrti šťastné! — Amen.

XII. *Písně Marianské.*

I.

1. Tisíckrát pozdravujeme tebe, - ó matičko Krista Ježíše! - Ty jsi okrasou celého nebe, - tobě se koří celá říše; - ty jsi po Bohu ta nejprvnější, - tobě čest a chválu nejprzednější - anjelé a svatí vzdávají, - královnou tebe nazývají.

2. Přispěj nám také, ó matko naše! - všickni vroucím srdcem žádáme; - tys jediné outočiště naše, - po Bohu nad tebe nemáme; - ať chvalozpěv tobě prozpěvovat - můžem, tvoje jméno zvelebovat: - tak jak tobě patří po Bohu, - chceme tě chválit každou dobu.

3. Nebo Stvořitel nebes i země - za svůj stánek tebe vyvolil, - když přijal člověčenství na sebe, - v tvůj panenský život se vložil: - Ježíš Kristus, Syn Boha živého, - moudrost tajemství převelikého, - přehořkou smrt kříže podstoupil, - nás od věčné smrti vykoupil.

4. Ty jsi na Sionu utvrzena, - přebýváš v městě posvěceném; - dříve než's byla na svět zrozena, - poctěna jsi v lidu uctěném. - Již požíváš věčné blaženosti, - kteráž připravena od věčnosti - byla ti od Boha věčného, - Otce, Syna, Ducha svatého.

5. Zdrávas, schránko Boha nejvzácnější, - zdrávas, Panno neporušená! - tys chrám Trojice nejdůstojnější, - již od věčnosti vyvolená. - Ty jsi nad slunce, měsíc světlejší, - paní a královna nej-světější; - ty jsi jistá brána nebeská, mocná královna archanjelská.

6. Kdo by mohl všecku slávu tvoji - zde na světě pérem vypsati, - kterouž Syn tvůj jen pro lásku svoji - ráčil tobě na nebi dáti! - Byť celého světa jazykové - chtěli chválu mluvit o tobě: - to by vše ještě nic nebylo, - co by k tvé chvále postačilo.

7. Před tvým obrazem, ó matko Páně, - chceme prosby naše skládati; - zachovey nás vždy ve své ochraně, - kdykoliv tě budem žádati: - v nouzi, v zármutku, v kříži, v trápení, - vyžádey u Boha potěšení; - ó račiž nám svojí přímluvou. - vždy štědře býti nápomocnou.

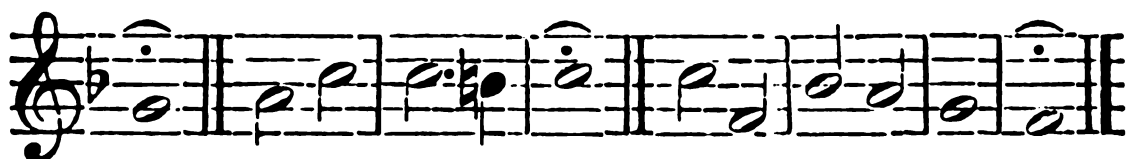
8. Vypros víru, naději a lásku; - v ctnostném životě setrvání; - odvrát od nás hlad, mor, též i

válku; - dey šťastné života skonání! - Když přisnost Soudce spravedlivého - odtud z tohoto světa bídného - ráčí nás k soudu povolati: - tenkrát, matko, rač nás zastati!

9. A vypros nám všem tu Boží milost, - ať ne v ruce rozhněvaného - Soudce my upadneme na věčnost, - než proměň jej v milosrdného, - by nám Bůh dal zde v časném životě, - dokud živi jsme na tomto světě, - z našich hříchů se zpovídati, - a jich skroušeně litovati.

10. Všickni Svatí a Světice Boží, - i vy přimlouvejte se za nás, - ať se od nás Bohu chvála množí, - a nezapomíneyte na nás; - deyte nám se tam s vámi shledati, - Bohu i Marii čest vzdávati, - bychom po tom životě časném - dosáhli radost věčnou. Amen.

II.

1. Zdrávas Panno čistá, - Matko Pána Krista!
- My k tobě voláme, - pros za nás, žádáme, - u svého Syna, - Krista Hospodina!

2. Panno požehnaná, - milostmi nadaná: - Bůh si tě zvoluje, - anjel ti zvěstuje, - nebe tě zdobí, - lidstvo tě velebí.

3. Bez hříchu počatá - dobrodějko svatá: - tvým Synem zjednáno - nám, co rozmrháno - v dobu nešťastnou - Evou neposlušnou.

4. Přelaskavá máti, - nechtěj zamítati - naše prosby, lkání, - když strastmi svírání, - k srdci se tvému - vinem' mateřskému.

5. Zjedney nám posily, - bychom vítězili, - jak chce Boží víra, - když na nás dotírá - v tom slz oudolí - svět se svou nevolí.

6. V boji stůj posledním - při nás se Synem svým, - ať šťastně skonáme, - ať se dočkáme - v nebeské vlasti - nekonečných slastí!

III.

1. Maria, Maria! - nad slunce jasnější, - nad měsíc krásnější, - nad perly vzácnější, - Maria! - budiž pozdraveno - tvé přesladké jméno - na nebi, na zemi, - Maria!

2. Maria, Maria! - u Boha věčného, - Otce, Syna tvého, - pros za nás každý čas, - Maria! - Ať nás neopustí - v nouzi a v těžkosti - podle své milosti, - Maria!

3. Maria, Maria! - pros Ježíše Syna, - by nám naše vina - odpuštěna byla, - Maria! - nad hříchy lítost - a pravou skroušenost - vypros nám, způsob nám, - Maria.

4. Maria, Maria! - pros Ducha svatého, - ať nám světla svého - dá s nebe skrz tebe, - Maria! - Proti lsti ďábelské - ať v víře křesťanské - pevní jsme, stálí jsme, - Maria!

5. Maria, Maria! - jenž's plná milosti, - přispěj s ochotností, - když budem v úzkosti, - Maria! - Hlad, vojnu, mor zažehn, - neděj, by byl zkažen, - kdo tě ctí, velebí, - Maria!

6. Maria, Maria! - v smrtelné nemoci - přispěj ku pomoci - proti ďábla moci, Maria! - Když bude duše mít - z svého těla vyjít, - ochraň nás, - Maria!

7. Maria, Maria! - v poslední hodině - ať jest mé jediné - vzdychnutí: Ježíš a - Maria! - V těch slovech chci umřít, - a na věčnost odjít, - Ježíš, ach Ježíš a - Maria!

IV.

1. Zdrávas buď, nebes královno, - matko mi-
 losrdenství! - shlédni, milostivá Panno, - jaké nebez-
 pečenství - nás smutné ze všech stran svírá - v tom
 slzavém oudolí, - jak prudce na nás dotírá - svět
 ten se svou nevolí.

2. Vyhnání synové Evy, - pravé vlasti hle-
 dáme, - a o pomoc tvé přímluvy - k tobě, Panno,
 vzdycháme! - Ó přednes náš pláč a lkání - u trůnu
 Syna tvého; - vypros milost, smilování - pokolení
 hříšnému.

3. Buď tedy, ó Bohu milá - Církve orodovnicí, - Panno ctná a ušlechtilá, - v nebi naše řečnicí; - ujmí se křesťanské říše, - a v posledním tažení - ukaž nám Svého Ježíše, - pramen všech potěšení. — Amen.

V.

1. Pozdravena buď, královno, ó Maria! - Nebe, země císařovno, Alleluja! - Radujte se, Cherubíni, - chválu vzdeyte, Serafíni, - a pozdravte královnu: - Zdrávas, zdrávas, zdrávas Maria!

2. Ó matičko milostivá, ó Maria! - Nad panami požehnaná, Alleluja! - Radujte se atd.

3. Ty jsi to vonné lilium, - ó Maria! - Či-stopná nad konvalium, Alleluja! - Radujte se atd.

4. Amen: čest, chvála na věky, ó Maria! -
 buď nejsvětější Trojici, Alleluja! - Radujte se atd.
 — Amen.

VI.

1. Matka pláče, ruce spíná, - ach můj Bože
 rozmilý! - Božského jejího Syna - kati na kříž při-

bili. - V této přežalostné době - chce umřít s Ježíšem, - bleďá na zem klesá v mdlobě, - líto jest Marie všem. - [Ó bolesti, ó žalosti - srdce tvého čistého, - ach, ty naše nepravosti - vbodly meč ten do něho.]

2. Nyní vzhůru pozdvihuje - oči pláčem zkalené, - a zas kvílí, když spatřuje - nohy, ruce zraněné; - ruce, které líbávala, - které vždycky zehnal; - nohy, které vídávala, - k ubohým jak spěchaly. - [Ó bolesti atd.]

3. Žízni, prosí umíraje, - matka nesmí k dítěti! - každý kat mu vzhůru laje, - ona musí slyšet! - Velké bídy nesem sice, - bolesti my trpíme, - ta však nevýslovně více, - nad kteroužto kvílíme. - [Ó bolesti atd.]

4. Proč jsi opustil mne, Otče! - těžce voláš Ježíši! - Ó, Marii přehluoce - jímá bolest nejvyšší, - vidí sebe opuštěna - od synáčka milého, - vidí sebe povržena - pro tvou smrt od každého. - [Ó bolesti atd.]

5. Čeho někdy s pečlivostí - po Sionu hledala, - to jí s takou ukrutností - Kalvarie odňala! - Již na kříži dokonává - všecka její naděje; - Ježíš ducha odevzdává, - kam se Matka poděje. - [Ó bolesti atd.]

6. Janovi jsi poručena, - ale Jan sám opuštěn! - jeho mysl poraněna, - že jest Ježíš umučen. - Jan, ta dušička milostná, - hořce musí kvílit: - kdož tě tedy, přebolestná, - kdo tě bude těšit! - [Ó bolesti atd.]

7. Otče! přijmi ducha mého, - nebo vše jsem dokonal, - byla ještě slova jeho, - a pak ducha odevzdal. - Duše jeho k otcům vešla, - Maria však viděla, - jak mu svatá hlava klesla - a žalostí kvílila. - [Ó bolesti atd.]

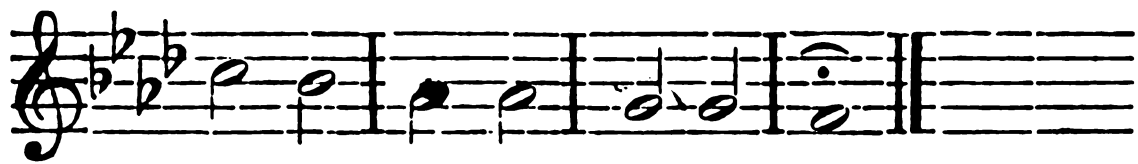
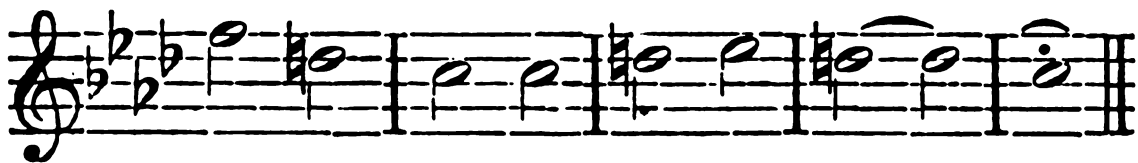
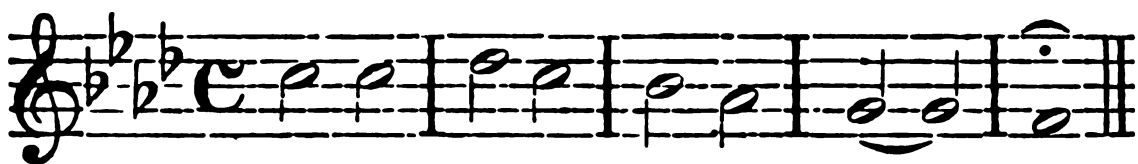
8. Již neměla žádné síly, - předc se ještě vzchopila, - a v tu hrůzoplnou chvíli - novou hrůzu

spatřila. - Srdce jeho probodeno! - s vodou krev se vylila. - Ach, kýž mně tak učiněno! - ruce lomíc pravila. - [Ó bolesti atd.]

9. Potom s kříže dolů sňali - tělo svaté k pohřebu, - matce na klín pokládali, - poraněné od hřebů. - Tuhé oudy, bledé líce, - nejsi k sobě podoben! - Ran krvavých na tisíce, - Jesu! ty jsi zohaven. - [Ó bolesti atd.]

10. S Marií my chceme plakati - nad našemi vinami; - k té bolestné chceme lkáti: - Ach smiluj se nad námi! - Abychom se z hříchů káli, - pro něž Ježíš křížován, - bychom došli tam té chvály, kde Bůh věčně milován. - [Pro bolesti, pro žalosti - srdce tvého svatého - vypros, matko, zkroušenosti, - bytu v nebi blahého.] — Amen.

VII.

1. Stála matka litující, - u dřeva kříže plačící, - když na něm pněl Kristus Pán; - jejížto srdce bolestné, - zarmoucené a lítostné - prorazil meč z obou stran.

2. Ó jak smutná a žalostná - byla tu matka milostná - pro Syna jediného; - kdožby neměl zaplakati, - vida matku Páně státi, - tím hořem obklíčenou.

3. Pro hříchy svého národu - viděla ho nésti škodu, - a biči zmrskaného - viděla Syna milého - při smrti opuštěného, - když pustil ducha svého.

4. Ey Maria, studně milosti, - propůjč mi něco žalosti, - ať se s tebou rozkvílím; - čiň, ať se mi srdce rozžne - v lásce Kristově pobožné, - ať mu se tak zalíbím.

5. Popřej mi s tebou plakati - a Krista vždy litovati, - dokud v těle zůstávám; - jeho ranami mne ukoj, - a tím svatým křížem opoj - pro lásku Syna tvého.

6. Panno, jenž jsi nejjasnější, - již mi nebyvej trpčejší, - deýž mi s tebou želeti; - deýž, ať mohu - smrt Kristovu nositi, - a na kříži znovu - i na rány pomněti.

7. Rač mě křížem ostříhati, - v smrti Krista odívati, - a odívati v milosti; - když zde v světě tělo zhyne, - a duše se z něho vyhne, - deýž, by šla do radosti. — Amen.

XIII. Písně o Svatých.

I.

● svatém Josefu.

1. Zdráv buď, strážce Spasitele, - pěstoune
 Vykupitele! - Zdráv buď, Josefe milý, - Syna Bo-
 žího obrance, - Marie Panny ochrance - a ženichu
 spanilý!

2. Ó jak milé obcování, - ó jak libé tvé je-
 dnání - bylo, když's Krista choval; - když jsi ho
 do jeslí kladl, - jím vždy jako otec vládl, - krmil,
 živil, pěstoval.

3. Ježíška's v rukou nosíval, - s potěšením naň patřival, - ó přešťastné patření! - Ústa jeho jsi líbával, - líce k lícům přitiskával, - jaké to potěšení!

4. Nyní's ho králem nazýval, - nyní jako Boha vzýval, - radostí naplněný; - nyní's ho jak Otce ctíval, - nyní ho za syna míval, - sám jsa co otec ctěný.

5. Ježíše v svých rukou míti, - a nad ním i vladařiti: - ó jaká to vznešenost! - S Marií vždy přebývati, - Ježíška vždy objímati: - ó jaká to líbeznost!

6. Kdo jest, kdo by milovati, - kdo jest, kdo by objímati - nechtěl Ježíška ctného? - Většího zajiště není - nad rajske to potěšení - Josefa šlechtného.

7. Ó Josefe, milování, - ctění, chvály i vzývání - hodný nad všecky jiné! - Těším se z tvé důstojnosti, - vevzácné ctihodnosti, - kteráž nikdy nezhyne.

8. Ó jak šťastni ctitelové, - přešťastni tvoji sluhové - jsou; nebo tvé pomoci - ve všelikých ouzkostech, - v nedostacích a těžkostech - jisti jsou ve dne, v noci.

9. Deyž, abychom ve všech dobách - tvé pomoci v svých potřebách - i my oučastni byli; - bychom tě vždy prostředníkem, - naším stálým pomocníkem, - zvláště v smrti zkusili.

10. Pro přímlyvy Josefovy, - pro zásluhy Pěstounovy, - rač nás, Kriste, slyšeti! - bychom tebe v tvé jasnosti - po vezdejší smrtelnosti - mohli v nebi viděti. — Amen.

II.

① svatém Janu Nepomuckém.

1. Když mile máj zavívá, - plesává zbožný
 Čech: - po krajích vlasti všech - ohlas radosti znívá.
 - Tam z ráje na nás hled', - svatý, jehožto ctíme,
 - a v Pánu velebíme, - jehož zná celý svět.

2. Ó, již ve křehkém těle - jsi, modle se za
 nás, - vysílal k Bohu hlas - z své duše, láskou
 vřelý; - tys již zde bratřím mdlým - pomáhal, muky
 krátil - a Pánu mnohé vrátil, - je smíře s Bohem
 svým.

3. Ó pros, ať požehnání - té vlasti, již's to syn, - dá Bůh náš Hospodin, - i ať ji mile chrání; - nechť s nebe v pravý čas - nám slunce, déšť vydává, - před ohněm zachovává - tvé bratry všechny nás.

4. Když na tě pohledíme, - tu v srdci z hříchů svých, - hanebně spáchaných, - lítost a žel cítíme; - vidouce však se stkvít - na tobě Božské ctnosti, - s pobožnou důvěrností - za tebou chceme jít.

5. Což dalo ti smělosti, - žes, když tebe král - na zpověď se ptal, - své dostál povinnosti, - žes život na to dal, - a co v posvátné době - svěříno bylo tobě, - ve srdci zachoval?

6. Což dalo v těžké době, - když tebe kat mučil, - tvé oudy ohavil, - nebeské síly tobě, - když kol plamen se zňal - a páčil svaté žíly, - co ti dodalo síly, - že jsi se nepoddal?

7. Bůh byl to všemohoucí, - k němuž v bolesti té - se neslo srdce tvé - nebeskou láskou vroucí; - jen k Bohu zření's měl! - I my chcem k Bohu státi, - zlostníka se nebáti, - byt' nás hned mučit chtěl.

8. Obrátě k Bohu zření, - duch tvůj se k nebi vznes, - když v mokrý hrob jsi kles - do řeky uvržený: - než na to Pán Bůh hned - ku věčné cti milenci - nad vodou v jasném věnci - hvězdiček seslal pět.

9. Jazyk pak mlčenlivý, - když přešlo tři sta let, - musil poučit svět - a jemu hlásat divy: - že tě mlčenlivost - přivedla k Božské tváři, - a tam že teď se září - na věky tvoje ctnost.

10. Ó pros, ať v nás se sílí - v té Božské víře duch, - a víc a více Bůh - milost svou nám udílí; - ať Pán nebeský sám - dle svého slitování, - zbudiv nás ku pokání, - odpustí hříchy nám. — Amen.

III.

K anjeli strážnému.

1. Anjele Boží, strážce můj, - rač vždycky
být ochrance můj, - mne vždycky řiď a napravuj,
- ke všemu dobrému mě vzbuzuj.

2. Ctnostem svatým mě vyučuj, - ať jsem tak
živ, jak chce Bůh můj; - tělo, svět, ďábla přemá-
hám, - na tvá vnuknutí pozor dávám.

3. A v tom svatém obcování - ať setrvám do
skonání, - po smrti pak v nebi věčně - chválím
Boha ustavičně. — Amen.

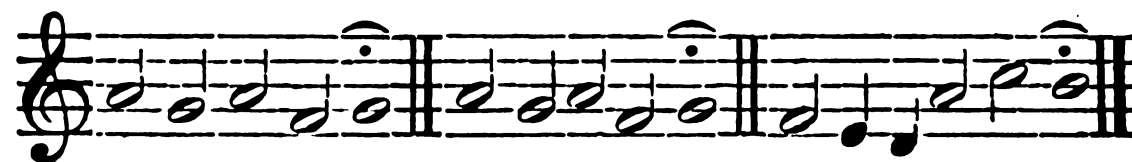
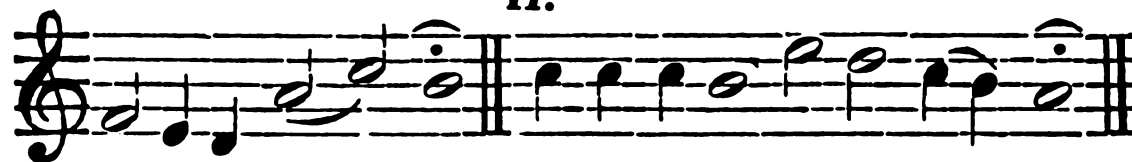
IV.

O sv. Václavu.

I.

II.

1. Svatý Václave, - vejvodo české země, -
kníže náš! - pros za nás Boha, - svatého Ducha!
- Kriste elejson!

2. Ty jsi dědic české země, - rozpomeň se na
své plémě; - Nedey zahynouti - nám i budoucím,
- Svatý Václave! - Kriste elejson!

3. Pomoci my tvé žádáme, - smiluj se nad
námi: - utěš smutné, - zažeh vše zlé, - svatý
Václave! - Kriste elejson!

4. Nebeské je dvorstvo krásné, - blaze tomu, kdo tam dojde, - život věčný, - oheň jasný - svatého Ducha! - Kriste elejson!

5. Maria, matko žádoucí, - tys královna všemohoucí, - prosíš za nás, - za křesťany, - svého Syna, - Hospodina! - Kriste elejson!

6. Anjelé svatí nebeští, - račte nás k sobě přivést - tamž, kdež chvála - nepřestává - věčného Boha. - Kriste elejson!

7. Všickni Svatí za nás proste, - zahynouti nám nedeyte: - svatý Víte, - svatý Norberte, - svatý Zikmunde, - svatý Prokope, - svatý Vojtěše, - svatý Jene Nepomucký, - svatá Ludmilo! - Kriste elejson!

8. Bohu Otci chválu vzdeyme, - svatým křížem se žehneyme, - ve jmenu Otce - i Syna jeho, - i Ducha svatého. - Kriste elejson!

V.

Píseň sv. Vojtěcha.

Hospodine, ulituj nás! - Jesu Kriste, ulituj nás! - Spasiteli všeho světa, - spasiž nás, i uslyšíž - Hospodine, hlasy naše! - Dey nám všem, Hospodine, - hojnost, pokoj v naší zemi! - Kyrie elejson!

XIV. Obecné písně.

I.

1. Kdož ochrany Nejvyššího - v skrejši jeho
užívá, - ten v stínu Všemohoucího - bezpečně od-
počívá. - Protož i já říkám Pánu - v každý čas s
důvěrností: - tys hradem mým, - ty mou schranou,
- jáť na tobě mám dosti!

2. Onť mne z osidla lstivého - lidských oše-
metností, - i z pokušení každého - vytrhne svou
mocností; - nad to mne chce i přijíti - pod brky
křídla svého, - místo štítu budu míti - pravdu všech
zámluv Jeho.

3. Protož přístrachu nočního - nebudu se nic báti, - ni ve dne létajícího - šípu se strachovati, - aniž jaké morní rány - nenadále škodící, - ni zhouby na všechny strany - žádného nešetřící.

4. Bychť jich po boku svém tisíc - v náhle viděl klesati, - po pravici desetkrát víc, - na mne nemá sáhati, - nýbrž cele jsa zachován, - to budu spatřovati, - jakou umí odplatu Pán - bezbožným všem dávati.

5. Poněvadž Boha samého - máš za své outočiště, - Jej i za ochrance svého - kladeš na každém místě, - netkneť se tebe nic zlého, - aniž k tobě přistoupí, - žádná rána stánku tvého - v nejmenším nezarmoutí.

6. Neb anjelům svým o tobě - Bůh ráčil přikázati, - že na všech tvých cestách tebe - vždy mají ostríhati, - by tě pak i na rukou svých - vlastně měli nositi, - tak od ourazu i noh tvých - ustavičně hájiti.

7. Po lvu i hadu zdrážděném - směle budeš choditi, - i po draku jeduplném, - nemá ti nic škoditi; - „proto že mne zamiloval,“ - dí Bůh, „chci ho chrániti, - mé slavné jméno že poznal, - na věky zvelebiti.“

8. „Bude-li ke mně volati, - jistě žeť jej vyslyším, - z soužení mu pomáhati, - sám mocí svou přispíším; - učině jej i slavného, - dlouhé dny mu chci dáti, - by tak moc spasení mého - v pravdě mohl seznati!“

II.

1. Mé jsi potěšení, můj Ježíši! - outočiště,
jmění, Bůh nejvyšší! - Nad tebe jiného nic nežá-
dám, - že jsi můj Spasitel, tě vyznávám.

2. Jestli mě miluješ, tě miluji, - jestli mě za-
vrhneš, tě miluji, - jestliže mne tresceš, neměním
se, - pakli zatratit chceš, nedivím se.

3. Předce tě miluji, že dobrý jsi, - předce tě
miluji, že Bůh můj jsi, - miluji Ježíše, že dobrý
jest, - miluji Ježíše, že Bůh můj jest.

4. Jeho jsou ty dary, cožkoliv mám, - jeho
jsou milosti, to dobře znám, - jehoť jest má duše
v hříšném těle, - od něho všechno mám vydlužené.

5. Duši svou navrátím při skonání, - tělo své odevzdám v zmrtvýchvstání; - tak jiné všechno dám jakož Pánu, - věčně odevzdávám jakož Bohu.

6. S Ježíšem umřítí sobě žádám, - s Ježíšem živu být, naději mám; - Ježíš věčně věkův jest mým Pánem, - Ježíši buď chvála věčná. Amen.

III.

1. Ach můj nejsladší Ježíši! - grunte života mého, - kterýžto plyne v hojnosti od studně srdce tvého; - můj Pane plný milosti, - jenž ji v hojnosti dáváš - všemu stvoření pod nebem, - každému ji podáváš.

2. Zvlášť kdo zpomíná na tebe, - a tebou se zpravuje, - své práce, všechny starosti - tobě jen obětuje; - rád ty zpomáháš každému, - jsi plný smilování, - kdo je hledá jen u tebe, - najde je bez meškání.

3. Snášel jsi pro nás tak mnoho, - šels až na dřevo kříže, - nejprv's pod ním často klesal, - nemoha snést tíže! - Ach přerozkošná ramena, - co jste se obtížily, - abyste jen vůli Otce - pro ovce vyplnily!

4. Nezůstala krupěj krve - v tvém Božském těle žádná, - aby vylita nebyla, - ach ukrutnost přezrádná! - Ale i krupěje vody ven - z boku tvého vyšly, - aby jen všickni hříšníci - pod milost kříže přišli.

5. Ach, můj předobry Ježíši! - spasiž mne pod svou stráží, - ať mne bídy světa toho - zlostí svou neuráží; - ale ať jsem obhájený - před ukrutností jeho, - ať jsem mile zastíněný - rukou pastýře svého.

6. A když přijde má hodina, - že musím s světa jíti, - na nic se neohlížeje, - zde všechno opustiti; - de, ó můj nejsladší Pane! - abych tě v nebi spatřil, - s tvými ovce milými - na věky tebe chválil.

XV. Písňe při rozličných případnostech.

I.

Za zemřelé.

1. Při začátku mše svaté. Vyslyš naše volání, - Bože dobrotivý! - uděl nám smilování, - Otče milostivý! - rač skrz Krista zásluhy - ty duše spasiti, - odpustit jejich dluhy, - s tebou je spojití.

2. K tobě se s důvěrností - za duše modlíme, - ať je přijmeš k milosti, - tě, Bože! prosíme; - nás pak času drahého - uč tak užívat, - bychom se soudu tvého - nemuseli báti.

3. Obětování. Přijmi, Pane, s libostí - dary věnované, - za naše nepravosti - a hříchy zpáchané. - Ó, nechť ať se vznášejí - libě k trůnu tvému, - nám i mrtvým prospějí - k spasení věčnému.

4. Neb se zde objevuje - oběť Syna tvého; - chléb, víno se změňuje - v krev a tělo jeho; - s obětí Spasitele - sebe obětujeme, - za nás i za zemřelé - prosby připojujme.

5. Sanktus. Svatý! Bohu věčnému - s plesáním zpívejme, - spolu s anjely jemu - čest, chválu vzdávejme; - nechať každé stvoření - na zemi, na nebi - Bohu vzdává uctění, vroucně jej velebí.

6. Pozdvihování. Kriste! tě přítomného - v pravdě zde věříme, - v těch způsobách skrytého - tu pokorně ctíme; - v podobě chleba, vína - jest tělo, krev živá, - oběť pravá, jediná, Otci přivětivá.

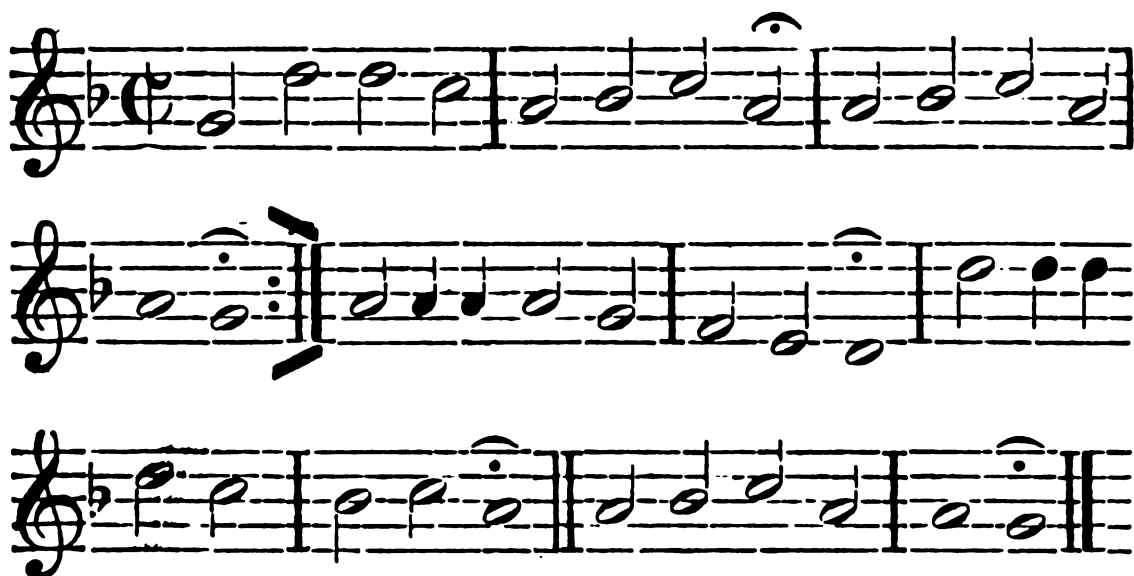
7. Agnus Dei. Ó, Beránku Ježíši! - dey skrz tvé zásluhy, - ať každý z nás uslyší: - Sňaty jsou tvé dluhy; - duše tvá uzdravená - v milosti zas stojí! - vina tvá jest shlazena; - jdi v svatém pokoji!

8. Jak publikán kající - v prsy se bijeme, - s Majdalenou plačící - hříchů litujeme; - dey z tvého smilování - nám ducha nového, - a skrz pravé pokání - dar srdce čistého.

9. K přijímání. Přispěj nám k spomožení - v nouzi a v ouzlosti, - posilň nás v pokušení - mocí tvé milosti; - rač k přijímání dáti - potřebné přípravy; - popřej šťastně skonati, - uveď nás do slávy! —

10. Ku konci. Odpočinutí věčné - dey všem duším, Pane! - vyslyš prosby srdečné - za ně vykonané: - vyplň jejich žádání, - tě v slávě spatřiti, - rač z tvého smilování - je věčně spasiti.

II.

1. Z hlubokosti své těžkosti - volám k tobě, Pane! - Uší svých rač nakloniti, - prosím, k modlitbě mé! - V tobě naději všecku mám! - v ouzko-
kostech dey ať nezoufám! - Smilování žádám!

2. Budeš-li, Pane, šetřiti - na mé nepravosti;
- neučiníš-li se mnou dle - své velké milosti: -
ach, neobstojím před tebou! - před hroznou spraved-
ností tvou, - kdo, kdož mne zastanou?

3. By nám nebesa otevřel, - Pán na zem sstu-
puje; - hříchy lidstva aby shladil, - sebe obětuje.
- Za nás posmíván, bičován, - trním za nás koru-
nován, - za nás ukřižován!

4. V obětovaném Ježíši, - v něm doufey, duše
má! - on budiž tvé outočiště, - on tvoje obrana: -
slovo jeho buď ti svící - na temné pouti vezdejší -
bezpečně svítící.

5. Děkujem tobě srdečně, - Trojice přeslavná,
 - za hořkou, nevinnou tu smrt - Jesu Krista Pána:
 - Doufáme v zásluhách Jeho, - do ráje že přijdem
 tvého, - věčně blaženého.

6. Sláva budiž Bohu Otci, - též i jeho Synu,
 - i také Duchu svatému, - utěšujícím: - Jakož
 byla na počátku, - tak budiž nyní bez zmatku, -
 až na věky věků!

III.

Dies iræ.

1. V ten den hněvu děsnětmavý, - v prach
 vše spálí plápol žhavý; - s Sybillou jak David praví.

2. Ó jak hrůzou lidstvo zbledne, - v oblacích
 až Krista shlédne, - vědouc, že teď na soud sedne.

3. Trouby divný zvuk v tu dobu - zahlaholí
 v skryše hrobů: - „Vzhůru Soudce před osobu!“

4. Smrt i obor ztrne celý, - an tu mrtví
 s svými těly - zdvihnou se, by účet zděli.

5. Předloží se kniha činů, - v níž lze čísti
 zemských synů - každou ctnost i vinu.

6. Z ní, aj! Soudce všecko zjeví, - skutky, o nichž nikdo neví, - odhalí, ni trestu sleví.

7. Co mám bídný tehdáž díti? - zástupce kde sobě vzíti? - an se ctnostný bude chvítí!

8. Králi strašný v slávě svojí, - v Něhož spásu kladou tvoji, - ó spas mne milosti zdroji!

9. Považ, Jesu! onu snahu, - kterous podnik' k mému blahu, - nechť na soudě ujdu vrahů.

10. Pro mne všaký trud tvé tělo - i smrt kříže vytrpělo; - nedej, by vše v zmar být mělo.

11. Odpust, přísný Soudce zlého, - v čem mne shledáš nepravého, - než den přijde hněvu tvého.

12. Pro své hříchy vedu lkání; - vina studí mi ve tvář shání, - Bože můj, měj slitování!

13. K Máří jenž jsi sklonil sebe, - lotru's ráčil slíbit nebe, - i mne's učil doufat v tebe.

14. Ač má prosba hodna není, - láska tvá měj ke mně zření, - uchovej mne ztracení.

15. S ovcemi nechť mne se sbratřit, - ku kozlům mi nedej patřit, - po pravici tvé se spatřit.

16. A když zlé tvůj výrok hlasný - v oheň pošle neuhasný, - uvítej mne hlas tvůj spasný.

17. Pane, slyš mou prosbu vroucí, - viz mé srdce hořem mroucí, - způsob cíl mi přežádoucí!

18. Bude pláč to a třas oudů, - až v den ten se hříšník k soudu - z hrobového zvedne lože.

19. Milostiv pak buď mu, Bože! - Jesu! pro zásluhy tvoje - uděliž jim pokoje. — Amen.

III.

1. Odpočinutí věčné - dey zemřelým, Pane, -
tě prosíme srdečně, - učiň, ať se stane; - ať světlo
věčné svítí - jim v rajske radosti, - by již mohli
spatřiti - tvář tvé velebnosti.

2. Den hněvu, den ten hrozný, - měj v my-
sli, člověče! - v němž tě povolá mocný - živých,
mrtvých Soudce. - Strach, hrůza a třesení - na zemi
nastane; - trouba poslední zavzní, - mrtvý z hrobu
vstane.

3. Tuto oběť skládáme - za duše tvých věr-
ných; - přijmi ji, tě ž' dáme, - Pane, a potěš jich.
- Chléb, víno se promění - v tělo a v krev Krista;
- tím nám i jim k spasení - jestiž cesta jista.

4. Svatý, svatý, svatý Pán! - s anjely zpívejme. - Bůh náš, Sabaoth nazván, - srdce otvírejme; - neb Ježíš se k nám bere, - hříšných Vylupitel; - potěší i zemřelé, - neb jest všech Spasitel.

5. Veselte se, ó duše! - radost se k vám blíží; - viděli jsme Ježíše, - a tenť jest Syn Boží. - Na oltáři se za nás - hříšné obětuje; - spomůže vám, neb i vás - co otec miluje.

6. Ó Beránku nevinný! - tobě se klaníme, - jenž snímáš světa viny, - deť pokoj, prosíme, - těm, jenž očekávají - tvé milosrdenství; - ať dnes odpočívají - v nebeském království.

7. Světlo věčné ať svítí - jim v krajině živých; - nech je dnes okusiti - radosti Svatých svých. - Popřej i nám umřítí - v stavu tvé milosti, - s přátely se sejíti - u věčné radosti.

8. Hle, již jsme dokonali - slyšení mše svaté; - za vás věrné prosili, - ať odpočíváte. - V Pánu odpočívajte, - bratří nejmilejší! - za nás se přimlouvejte - dnes v nebeské říši! — Amen.

IV.

K sv. přijímání.

1. Anjelský chlebe, nám daný s nebe, - nej-
milejší Ježíši! - V tebeť věříme, a tebe ctíme, -
dobrotivý Ježíši!

2. Ty nás z milosti krmíš v Svátosti, - nej-
milejší Ježíši! - Tělo, krev dáváš, v nás býti žá-
dáš, - přelaskavý Ježíši!

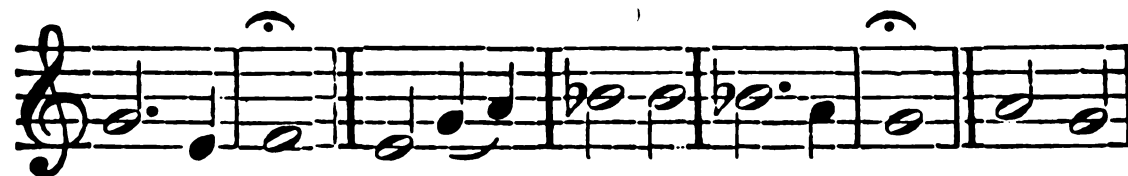
3. Tělo tvé svaté, s tvou krví vzaté, - nej-
milejší Ježíši! - nás nasycuje i napojuje, - ó nej-
sladší Ježíši!

4. Tys skrytý Bůh náš, tys Spasitel náš, -
nejmilejší Ježíši! - k toběť své zření máme v sou-
žení, milostivý Ježíši!

5. Klaním se tobě, v chleba způsobě, - nej-
milejší Ježíši! - Deyž, ať tě vděčně ctím v nebi
věčně, - láska naše, Ježíši! — Amen.

V.

Před cvičením.

1. Bože, Otče! sešliž nám - nyní Ducha svatého, - ať on nám otevře sám - pravdu zákona tvého; - ať zapálí srdce v nás, - bychom tě milovali, - nyní a na každý čas - vůli tvou zachovali.

VI.

Po cvičení.

1. Bože, tobě vzdáváme - díky za krásné na-
 učení - dodey, tebe žádáme, - milosti k jeho plnění:
 - bychom slova Spasitele - věrní byli činitelé; -
 tím se tobě zalíbili, - a tvých slibů hodni byli.

VII.

Chvalozpěv sv. Ambrože.

1. Bože chválíme tebe, - Pane, moc tvou ve-
lebíme, - kterouž zná zem i nebe; - skutkům tvo-
jim se divíme, - když se vše v světě mění, - ty
sám jsi bez proměny.

2. Vše, co jen chválit může, - Cherubíni, Se-
rafíni - chválí tě, velký Bože! - nebe, zemi mě-
šťani; - ode všech býváš nazván: - Svatý, svatý,
svatý Pán.

3. Svatý Pán Bůh Sabaoth, - svatý, jenž řídí
národy, - jenž pomáhá z bíd a psot, - nebe, zem,
povětrí, vody - plná jsou cti, chvály tvé, - neb vše
dílo rukou tvých je.

4. Apoštolů slavných sněm - a proroků řád
veliký odsílá plesání své - trůnu tvému vroucí díky,
- tolik mučedníků, - tolik chvalořečníků.

5. Po všem okrsku země - tobě, Otče, velcí, malí, - jenž jsou tvé svaté plémě, - vděčně zpěvují chvály, - vzdávají čest i Synu - na trůnu sedícímu.

6. Též i Duchu svatému, - který svatá naučení - uděluje každému, - a v smutku jest potěšení, - lid křesťanský se klaní, - všudy chvála jeho zní.

7. Tys, Boha věčný Synu! - vtělil se, sestoupiv s nebe; - chtě smazat naši vinu, - vydals na smrt kříže sebe; - milost hojnou's nám dobyl, - smrtelnost osvobodil.

8. Skrz tebe všem, jenž věří, - nebes brána otevřená; - kdo se naději koří, - zástupcem tě u Otce má: - že přijdeš svět souditi, - vždycky máme v paměti.

9. Buď milostiv sluhům tvým, - požehney dědictví svému, - řiď nás světlem nebeským, - a povyš až k trůnu tvému; - ať tě plní vděčnosti - chválíme na věčnosti.

10. Přispěj zatím k pomoci - drahou krví vykopeným, - chraň a zastaň svou mocí, - přičti nás k svým vyvoleným; - pak po časném kvílení - přiveď nás všech k spasení.

11. Zde bude naše zření, - tebe a tvé jméno vzývat, - čest a díků činění - po všecky dni tobě zpívat; - rač od hříchu chránit nás, - nyní i po všecken čas.

12. Pane, smiluj, smiluj se, - buď s námi tvé požehnání; - oč tě prosíme, staň se, - podle našeho doufání. - Kdož v tě doufá samého, - neopustíš žádného.

XVI. Národní hymna.

1. Zachovey nám Hospodine - císaře a naši zem! - Dey, ať z víry moc Mu plyne, - ať je moudrým vládařem! - Hajme vždy koruny Jeho - proti nepřátelům všem: - osud trůnu Habsburského - Rakouska jest osudem.

2. Plňme věrně povinnosti, - Chraňme právo počestně! - V paměti povděčné mějme - slávu vojska vítěznou, - jmění, krev i život deyme - za císaře, za vlast svou!

3. Čeho nabyt občan pilný, - vojín zbraní zastávej: - uměním a vědou silný - duch se zmáhey, jasně skvěj! - Bože! slávy rač popřítí, - žehney vlasti milené: - slunce Tvé nechť v míru svítí - na Rakousko blažené!

4. Stůjme k sobě každou chvíli, - svornost jenom moci dá: - spojené kde vládnou síly, - snadno vše se vykoná. - Když se ruka k ruce vine, - pak se dílo podaří; - říš Rakouská nepomine: - sláva vlasti, císaři!

Strofa dodatečná,

vztahující se k zasnoubení Jeho císař. král. apošt. Milosti.

5. Císaři po boku vládne, - rodem, duchem spřízněná, - v kráse, kteráž neuvadne, - císařovna vznešená. - Bože! račiž rozkvět nový - Habsburskému domu dát: - *Františkovi Josefovi*, - *Alžbětě* rač požehnat!

O B S A H.

	Stránka
Připomenutí	3
Povzbuzení k modlitbě	5
Jak se sluší modliti?	7
Dobré předsevzetí	9
Obecné domácí pobožnosti. Modlitba	
ranní	11
Ku práci	15
Před jídlem a po jídle	17
Pobožnost večerní	20
Modlitby k veřejným službám Božím	26
Modlitba a předsevzetí	28
Pobožnost ke mši svaté (<i>s obrázkem</i>)	30
Jak se koná mše sv. a co se modlí při ní kněz	
v latinském jazyku	31
Modlitby ke mši svaté	60
Způsob rozjímání utrpení Krista Pá-	
na při mši svaté	79

	Stránka
Pobožnost ke sv. zpovědi . . .	85
Modlitba přípravní k sv. zpovědi . . .	87
Zpytování svědomí.	88
Lítost a opravdové předsevzetí . . .	91
Zpověď	94
Po svaté zpovědi	96
Modlitby k sv. přijímání (<i>s obrázkem</i>)	99
Modlitba před sv. přijímáním . . .	100
K sv. přijímání	103
Po sv. přijímání	104
Pobožnost k sv. biřmování . . .	107
Modlitby.	108
Obnovení slibu na křtu sv. učiněného . .	112
Modlitby na výroční slavnosti . .	116
V adventě	117
O vánocích	118
Na den nového léta	120
Na den sv. tří králů neb zjevení Páně .	122
O hromnicích	124
V čas postní	127
Pobožnost křížové cesty	131
Na popelečnou středu	161
Na květnou neděli	162
Na zelený čtvrtek	163
Na veliký pátek	165
Na bílou sobotu	169
Ke vzkříšení	171
Na hod Boží velikonoční	172
Na den sv. Marka a o křížových dnech .	173

	Stránka
Na den na nebe vstoupení Páně . . .	175
Na den seslání Ducha svatého . . .	177
Na den nejsvětější Trojice Boží . . .	178
Na den Božího Těla . . .	181
Na den nepoškvrněného početí Panny Marie	182
Na den narození Panny Marie . . .	183
Na den zvěstování Panny Marie . . .	184
Na den navštívení Panny Marie . . .	186
Na den na nebevzetí Marie Panny . .	187
Na den sv. Petra a Pavla . . .	188
Na den sv. Jana Nepomuckého . . .	190
Na den sv. Václava . . .	191
K anjelům strážným . . .	192
Na den posvěcení chrámu Páně . . .	193
Modlitba k svatému, jehož jméno tobě na křtu svatém dáno . . .	194
Na den všech svatých . . .	195
Na den památní všech věrných dušiček .	196
Vzbuzení tří Božských cností . . .	199
Modlitba, když se ráno, v poledne a večír klekání zvoní . . .	201
Modlitby rozličné. Za rodiče . . .	202
Modlitba sirotka . . .	205
Modlitba za učitele . . .	206
Modlitba za bratry a sestry . . .	208
Za duchovní vrchnost . . .	209
Modlitba za země Pána . . .	211
Litanie o všech Svatých . . .	213

Rozličné písně.

	Stránka
I. Písně ranní: Tobě Otče	223
Minula noční hodina	224
II. Píseň večerní: Pod večer tvá čeládka .	225
III. Před školou a po škole: Přijď svatý Duše	226
(Po škole:) Blahoslavme světů Pána .	227
IV. Před kázáním a po kázání: Otče náš .	228
Pro zásluhy Syna svého	229
(Po kázání:) Pochválen budiž Pán Bůh	230
V. Písně obecné ke mši sv.: Bože, před tvou	231
Ti Bože se koříme	233
(Po pozdvihování:) Ježíši, k nám pohleď	235
V sbor anjelů se stavíme	235
Před tebou se klaníme	236
Zde před tvou velebností	238
Pozdvihni se, duše, z prachu	239
VI. Písně k sv. požehnání: Svatý, svatý .	241
Svatý Bože, Svatý Silný	242
Pange lingua s českým překladem . .	242
Poklekni na kolena	244
Na kolena padeyme	245
Pro tvé svaté, drahé rány	246
VII. Písně adventní: S nebe posel vychází .	246
Hle, přijde Pán, Spasitel náš	248
Otče všemohoucí	249
Rosu deyte oblakové	251
VIII. Písně vánoční: Narodil se Kristus Pán	253
Prozpěvující vesele	254

	Stránka
Nesem vám noviny	255
Zvelebujem tě s vroucností	257
Boha Otce věčného	259
Den přeslavný jest k nám přišel	260
Tři králové znamenali	261
IX. Písně postní: Již jsem dost pracoval	263
Kristus příklad pokory	266
Dokonáno jest	267
Ó Ježíši, Beránku tichý	269
X. Písně velikonoční: Vstať jest této chvíle	271
Prozpěvujme v utěšení	273
Základ církve jest na skále	274
(Na křiž. dni ke processí:) Bože Abrah. . . .	276
Přísný Soudce všech hříšníků	278
XI. Písně svatodušní: Duch svatý s nebe	280
Stvořiteli, Bože milý	282
Stvořiteli, Duše svatý	284
(K Bož. Tělu.) Bože, člověka jsi stvořil	286
Chval Sione Spasitele	288
Beránku Boží, Kriste	290
XII. Písně Marianské	291
Zdravas Panno čistá	293
Maria, Maria! - nad slunce jasnější	294
Zdravas buď, nebes královno	296
Pozdravena buď, královno	297
Matka pláče, ruce spíná	298
Stála matka litující	300
XIII. Písně o Svatých. O sv. Józefu: Zdráv buď, strážce Spasitele	302

	Stránka
O sv. Janu Nep.: Když mile máj zavívá	304
K anjeli strážnému: Anjele Boží . . .	306
O sv. Václavu: Svatý Václave . . .	307
Píseň sv. Vojtěcha: Hospodine, ulituj .	308
XIV. Obecné písně: Kdož ochrany Nejvyššího	309
Mé jsi potěšení, můj Ježíši . . .	311
Ach můj nejsladší Ježíši . . .	312
XV. Písně při rozličných případnostech. Za	
zemřelé: Vyslyš naše volání . . .	314
Z hlubokosti své těžkosti . . .	316
(Dies iræ:) V ten den hněvu děsnětmavý	317
Odpocinutí věčné . . .	317
K sv. přijímání: Anjelský chlebe .	321
Před cvičením: Bože, Otče! sešliž nám	322
Po cvičení: Bože, tobě vzdáváme . .	323
Chvalozpěv sv. Ambrože: Bože, chválíme	324
XVI. Národní hymna . . .	326

**Nákladem B. Stýbla vyšly a k do-
stání jsou kromě jiných následující
modlitební knihy:**

Ježíšek, naše outočístě a spása.

Modlitební knížka pro outlou mládež ka-
tolicou obojího pohlaví. Přiměřená k
dárkům pro malé pilné dítky. Str. 128,
v 32., 3 kr. Dárek pro dítky.

Útěcha mysli dětinské. Modlite-

bní knížka pro dotčený věk, obsahující všecky,
dětem ve všech případnostech příslušné mo-
dlitby a písně. Stran 128 v 32. Cena 3 kr.
K odměnám pilnosti pro dítky.

Posvátná zahrada. Modl. kniha

pro katolicou mládež obojího pohlaví. S 24
obrazy. Stran 192 v 18. Na pěkném mašino-
vém papíře 6 kr., na obyčejném papíře 4 kr.

Albacha posvátní zvukové, mo-

dlitby a uvažování pro vzdělané katolické paní
a panny. Dle jedenáctého vydání volně pře-
ložené a s přídavky příslušnými opatřené od
Innoc. Ant. Frencla, doktora v bohosloví
a učitele náboženství na c. k. akad. gymn. na
starém městě v Praze. 8. Stran 432. Skvostné
vydání se 6 rytinami 2 zl. Obyčejné vydání
na pěkném kancelářském mašinovém papíře
s 2 rytinami 1 zl. 20 kr.

Dr. J. Haubera modlit. kniha

ku vzdělání katolických křesťanů. Dle čtrnáctého podle spisů Hauberových zcela předělaného vydání volně zčeštěná a nábožnými písněmi opatřená od Václava Frosta, kněze církevního. 12. Stran 288, na velinském papíře se 4 ocelovými rytinami 32 kr. Na obyčejném papíru 20 kr.

Dr. J. M. Haubera modlitební

kniha ku vzdělání katolických křesťanů. Dle čtrnáctého, podle spisů Hauberových zcela předělaného vydání volně zčeštěná a nábožnými písněmi opatřená od Václava Frosta, kněze církevního. 18. Stran 288, cena 12 kr. Také toto vydání jest co do obsahu s předělanými stejné, toliko že není tak skvostné, aby k tomu cíli i pro nejchudšího kniha tato stala se přístupnou.

 Pro dívky!

Památka na nejdůležitější den

v živobytí mém. Všem velebným pánům katechetům, rodičům a přátelům mládeže budiž vroucně doporučena památka tato na první sv. přijímání, která svou zevnější krásnou úpravou dobře se hodí za utěšený dárek milý dítkám. Velký 12, 6 stránek ke vložení do modlitební knihy, s dvojbarevným tiskem a krásnou rytinou za 3 kr.
